

Ársreikningur samstæðu 2017

Efnisyfirlit

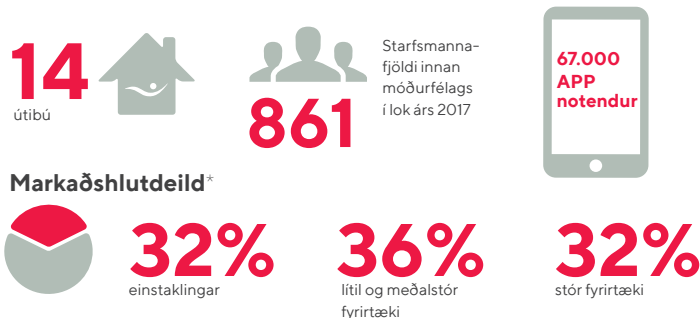
Helstu atriði	3
Skýrsla stjórnar	4 - 7
Áritun óháðs endurskoðanda	8 - 10
Rekstrarreikningur samstæðunnar	11
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	12
Efnahagsreikningur samstæðunnar	13
Eiginfjáryfirlit samstæðunnar	14
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar	15 - 16
Skýringar með ársreikningi samstæðunnar	17 - 86
Viðauki - óendurskoðaður	
Stjórnarháttayfirlýsing Íslandsbanka hf. 2017	88 - 93

Helstu atriði

Um okkur

- Íslandsbanki er leiðandi fjármálafyrirtæki á Íslandi með heildareignir sem nema 1.036 milljörðum króna (8,3 milljarðar evra) og með 25-50% markaðshlutdeild á innanlandsmarkaði.
- Íslandsbanki er með 14 útibú um land allt og skilvirkasta útibúanetið með 30% markaðshlutdeild* á landsvísi en aðeins 17% af heildarútibúum.
- Saga Íslandsbanka spannar 140 ár af þjónustu við lykilatvinnuvegi þjóðarinnar en á þessum tíma hefur bankinn byggt upp sérþekkingu á sviði ferðaþjónustu, sjávarútvegs, orku og þjónustu við olíu- og gasiðnað.
- Framtíðarsýn Íslandsbanka er að vera #1 í þjónustu. Þrjú viðskiptasvið vinna þétt saman til að tryggja góð sambönd við okkar viðskiptavini.
- Fimm ára árið í röð á Íslandsbanki ánægðustu viðskiptavinina samkvæmt niðurstöðu íslensku ánægjuvogarinnar og þá var bankinn einnig útnefndur besti bankinn á Íslandi af tímaritinu The Banker.
- Íslandsbanki er eini íslenski bankinn með lánshæfismat frá tveimur alþjóðlegum lánshæfismatsfyrirtækjum.

Bankinn okkar

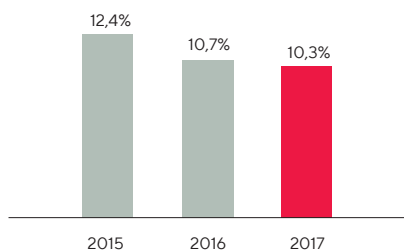

Lánshæfismat

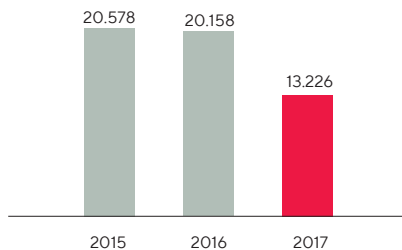
Arðsemi af reglulegri starfsemi

(%, m.v. 15% eiginfjárlutfall þáttar 1 (CET1))

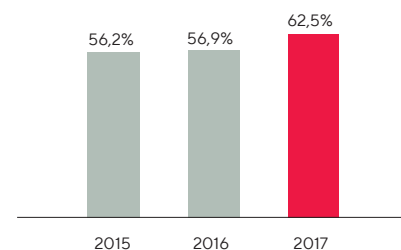

Hagnaður eftir skatta

(m.kr.)

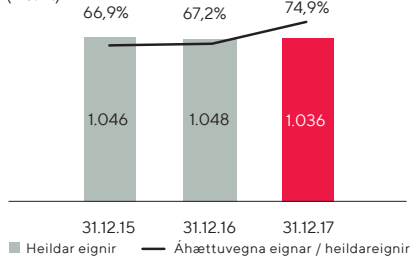

Kostnaðarhlutfall

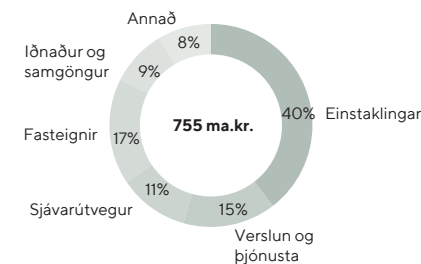
Áhættuvegnar eignir á móti heildareignum

(ma.kr.)

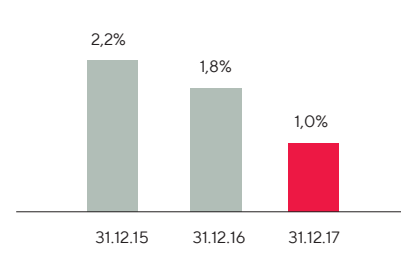

Lán til viðskiptavina

(eftir atvinnugreinum 31.12.17)

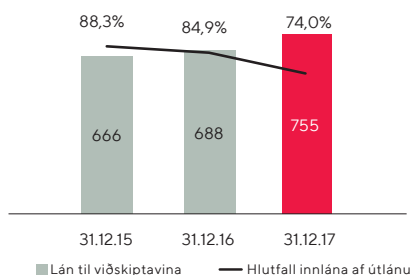

Hlutfall erfiðleikalána

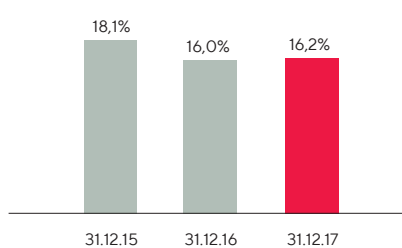

Lán til viðskiptavina

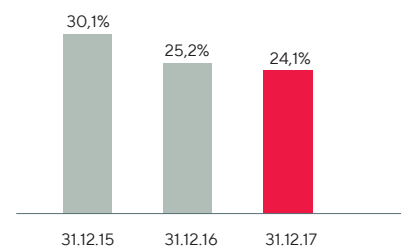
(ma.kr.)

Vogunarhlutfall

Eiginfjárlutfall

Skýrsla stjórnar

Ársreikningur Íslandsbanka hf. („bankans“ eða „Íslandsbanka“) fyrir fjárhagsárið 2017 samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf. og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Starfsemi árið 2017

Íslandsbanki býður alhliða fjármálaþjónustu fyrir heimili, fyrirtæki og stofnanafjárfesta á Íslandi og í öðrum löndum. Samstæðan er eitt af stærstu fyrirtækjum á Íslandi á sviði banka- og fjármálaþjónustu og er með sterka markaðshlutdeild innanlands.

Hagnaður af starfsemi samstæðunnar fyrir fjárhagsárið 2017 nam 13.226 milljónum króna, sem samsvarar 7,5% arðsemi eigin fjár. Stjórn bankans leggur til að 13 milljarðar króna af hagnaði ársins 2017 verði greiddar í arð til hluthafa. Stjórn bankans má kalla til sérstaks hluthafafundar síðar á árinu þar sem tillaga um greiðslu arðs af hagnaði fyrri rekstrarára kann að vera lögð fram. Á árinu 2017 greiddi bankinn 10 milljarða króna í arð til íslenska ríkisins. Í árslok 2017 störfuðu 1.042 einstaklingar hjá samstæðunni í fullu starfi, þar af 861 í bankanum sjálfum. Af starfsmönnum eru 65% konur og 35% karlar.

Hreinar vaxtatekjur minnkuðu um 5,7% á milli ára vegna lægra vaxtaumhverfis og lækkunar á eigin fé. Hreinar þóknatekjur voru óbreyttar á milli ára, þar sem góður vöxtur var innan bankans en lækkun hjá Borgun, dótturfélagi bankans. Hreinar fjármagnstekjur voru neikvæðar um 715 milljónir króna en voru jákvæðar um 6.096 milljónir króna á árinu 2016 vegna hagnaðar af sölu hlutabréfa í Visa Europe. Stjórnunarkostnaður lækkaði um 0,6% milli ára vegna mikils einskiptiskostnaðar árið 2016 og vegna meiri eignfærslu launa árið 2017 vegna fjárfestingar í grunnkerfum bankans. Hrein virðisrýrnun var jákvæð um 1.556 milljónir króna þar sem gæði lánasafnsins héldu áfram að aukast í kjölfar aukinna umsvifa í efnahagslífinu.

Efnahagsreikningur samstæðunnar dróst saman um 1,1% milli ára þrátt fyrir 9,7% aukningu í útlánum til viðskiptavina. Hlutfall lána í vanskilum lækkaði í 1,0% í árslok 2017 úr 1,8% á árinu á undan. Vegið meðaltal veðsetningarhlutfalls bankans minnkaði úr 67% í 63%. Innlán viðskiptavina minnkuðu um 3,0% á árinu vegna afnáms fjármagnshafta á fyrri hluta ársins. Afnáms fjármagnshafta tókst vel og hafði takmörkuð áhrif á fjármögnun og lausafjárstöðu bankans. Aðgangur bankans að fjármagnsmörkuðum heldur áfram að batna og álag á skuldabréfaútgáfur bankans að lækka. Þetta kom vel í ljós með mikilli eftirspurn fjárfesta eftir fyrstu útgáfu bankans á vikjandi skuldabréfum á fjórða ársfjórðungi ársins. Í heildina séð þá var árið 2017 gott fyrir bankann og íslenskt efnahagslíf. Þetta var staðfest af bæði fjárfestum og lánshæfismatsfyrirtækjum þar sem bæði S&P (BBB+) og Fitch (BBB) hækkuðu lánshæfismat bankans á árinu.

Þann 12. október síðastliðinn dæmdi Hæstiréttur Íslands gegn bankanum í máli um vaxtaendurskoðun á ákveðnum verðtryggðum húsnæðislánum. Bankinn hefur fært skuldbindingu að fjárhæð 800 milljónir króna vegna þessa máls. Þá hefur bankinn ennfremur greint hvaða áhrif þetta muni hafa á vaxtaáhættu bankans (sjá skýringar 64-65) og hversu mikið eigið fé bankinn þarf að eiga til að mæta þessari áhættu, sem er háð útkomu þeirra mótvægisáðgerða sem bankinn hyggst grípa til.

Eigið fé samstæðunnar nam 181 milljarði króna í árslok og heildareignir námu 1.035,8 milljörðum króna. Heildareignarfjárlutfall samstæðunnar var 24,1%. Í lok þriðja ársfjórðungs fékk bankinn árlega niðurstöðu úr könnunar- og matsferli (e. SREP) Fjármálaeftirlitsins þar sem heildarkrafa um eiginfjárgrunn var aukin úr 19,2% í 19,8%. Þar af leiðandi hefur samstæðan nú hækkað langtíamarkmið sitt um heildareignarfjárlutfall í 20,3-21,3% að teknu tilliti til 0,5-1,5% stjórnendaauka. Samstæðan setur sér ekki lengur sérstakt skammtíamarkmið um eigið fé þar sem minni áhætta er í rekstarumhverfi bankans í kjölfar árangursríks afnáms fjármagnshafta og aukins skýrleika á áhrifum innleiðingar á IFRS 9 reikningsskilastaðlinum. Lausafjárstaða bankans er sterk og vel yfir lögbundnu lágmarki.

Bankinn gerði talsverðar skipulagsbreytingar á öðrum ársfjórðungi 2017. Í dag fer þjónusta við viðskiptavinum fram hjá þremur tekjueiningum: Einstaklingum, Viðskiptabankasviði og Fyrirtækjum og fjárfestum. Þessar breytingar koma að hluta til fram í þessum ársreikningi, sjá nánar í skýringu nr. 5, og innleiðingunni verður áframhaldið á fyrsta ársfjórðungi 2018.

Sameiningu höfuðstöðva er nú lokið með flutningum í Norðurturninn í Kópavogi. Verkefnaðið vinnuaðstaða hefur verið innleidd og hefur bankinn með því náð að minnka fermetrafjölda húsnæðis um 40%. Heilt á litið eru starfsmenn ánægðir með breytinguna á vinnuumhverfi og hefur samvinna milli deilda aukist talsvert og mun það leiða af sér aukin afköst.

Framtíðarhorfur

Búið er við því að vöxtur í íslensku efnahagslífi verði minni en hann hefur verið undanfarin ár samhliða auknum þroska í ferðaþjónustu og þeirri staðreynd að Ísland verður æ dýrari staður til að heimsækja. Ekki eru mörg teikn á lofti um samdrátt í efnahagslífinu þar sem byggingariðnaðurinn og einkaneysla halda áfram að vaxa. Atvinnuleysi er einnig mjög lítið og verðbólgan er undir verðbólumarkmiðum Seðlabanka Íslands. Skuldbætning heimila og fyrirtækja er enn í lægri kantinum samanborið við sögu Íslands og nágrannaríkja. Á sama tíma hefur fjölbreytni verið að aukast á markaðinum og landið er ekki jafn háð einstökum atvinnugreinum og nýtingu á takmörkuðum náttúruauðlindum og áður. Þetta mun vonandi leiða til stöðugri vaxtar á komandi árum ólíkt því sem við höfum séð á undanförunum árum.

Skýrsla stjórnar

Horfur í starfsemi bankans eru góðar. Bankinn er með sterka eiginfjár- og lausafjárstöðu og greiðan aðgang að fjármagnsmörkuðum. Bankinn mun halda áfram vegferð sinni að hagkvæmari fjármagnsskipan og það mun kalla á aðhald þegar kemur að vexti á efnahagsreikningi. Á þessum tímapunkti eru engin skýr viðvörðunarkerki þegar kemur að lánasafni bankans eða ákveðnum atvinnugreinum. Þróun í atvinnulífinu og frekari uppbygging fjármagnsmarkaða ætti að styðja við áframhaldandi vöxt í kjarnastarfsemi.

Hvað rekstur bankans varðar nýtur hann góðs af skipulagsbreytingunum sem voru innleiddar árið 2017 og flutningi í nýjar höfuðstöðvar. Það eru áframhaldandi áskoranir í bankageiranum með nýjum reglugerðum og breytingum á reikningsskilastöðlum. Mestu áhrifin þegar kemur að regluverki koma frá innleiðingu á reglugerð um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga (e. GDPR), tilskipun um markaði með fjármálagerninga (e. MiFID II) og lög um greiðsluþjónustu (e. PSD2). Þessar breytingar á löggjöf munu leiða til talsverðs kostnaðar og jafnframt bjóða upp á ný tækifæri til að þjónusta viðskiptavinum. Það er búist við því að innleiðingin á IFRS 9 reikningsskilastaðlinum leiði til meira flóks á afkomu og muni jafnframt flækja samanburð á milli fjármálastofnana þar sem virðisrýrnun er háðari efnahagsspám og mati stjórnenda. Endurnýjun á grunnkerfum bankans mun fara fram á fyrri helmingi ársins og á sama tíma er bankinn að fjárfesta í stafrænni þjónustu sem mun bæði auka framleiðni og leiða til betri upplifunar hjá viðskiptavinum.

Áhættustýring

Starfsemi Íslandsbanka felur í sér margs konar áhættu og stýring þeirrar áhættu er óaðskiljanlegur hluti af starfsemi bankans. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á því að umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits í bankanum sé fullnægjandi. Sú umgjörð er skilgreind og henni miðlað í stefnuskjöllum um áhættustýringu og innra eftirlit sem eru samþykkt af stjórn og felur stjórn bankastjóra að tryggja innleiðingu og eftirfylgni stefnunnar.

Í janúar 2017 samþykkti stjórn Íslandsbanka breytingar á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits með það að markmiði að skerpa á þrískiptingu varnarlína og styrkja áhættumenningu í bankanum enn frekar.

Fjallað er um umgjörð áhættustýringar bankans í skýringum 48-73 og í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Eignarhald

Íslandsbanki er að fullu í eigu íslenska ríkisins, beint (99,9%) og í gegnum dótturfélag þess ISB Holding ehf. (0,1%). Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlutinn fyrir hönd ríkisins.

Stjórnarhættir Íslandsbanka

Góðir stjórnarhættir eru grundvöllur að langtímaárangri fyrirtækja og stuðla að bættum vinnubrögðum, gagnsæi og ábyrgð og vernda þannig og efla hagsmuni hluthafa sem og annarra hagsmunaaðila. Eitt af meginmarkmiðum stjórnar Íslandsbanka er stöðug þróun og styrking stjórnarháttanna bankans þannig að þeir séu í samræmi við bestu stjórnarhætti á fjármálamarkaði á hverjum tíma.

Íslandsbanka var fyrst veitt viðurkenning á árinu 2014 sem „Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum“ af Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands en hún var veitt í kjölfar ítarlegrar skoðunar á starfsháttum stjórnar, undirnefnda og framkvæmdastjórnar. Viðurkenning bankans var endurnýjuð í mars 2015, 2016 og 2017.

Í stjórn bankans sitja sjö einstaklingar og tveir til vara. Stjórn bankans fer með málefni bankans og er ábyrg fyrir stefnumörkun hans en felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd stefnunnar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn bankans fylgist jafnframt með framkvæmd á stefnu bankans, hefur eftirlit með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu, áhættustýringar og innra eftirlits.

Frekar upplýsingar um áhættustýringu og innra eftirlit má finna í áhættuskýrslu bankans, sem er aðgengileg á vef hans.

Sérstök valnefnd er tilnefnd skv. 7. gr. laga um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009 sem skal tilnefna fulltrúa til kjörs í stjórn bankans. Á aðalfundi bankans í mars var kosið í stjórn bankans og var hún óbreytt frá fyrra starfsári. Samþykktir bankans kveða á um að hlutfall hvors kyns í stjórn skuli ekki vera lægra en 40% og samanstendur núverandi stjórn af fjórum konum og þremur körlum. Umfram það sem að framan greinir hefur stjórn bankans ekki sett sérstaka stefnu um fjölbreytileika í stjórn.

Undirnefndir stjórnar eru þrjár, allar skipaðar stjórnarmönnum, og starfa þær samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans.

Skýrsla stjórnar

Bankastjóri er ábyrgur fyrir daglegum rekstri bankans og að tryggja það að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir hans, reglur stjórnar og viðeigandi lög. Bankastjóri skipar regluvörð, framkvæmdastjórn bankans og aðrar ráðgefandi nefndir bankastjóra.

Ráðgefandi nefndir bankastjóra skiptast í tvo flokka; (1) stefnumótunarnefndir, framkvæmdastjórn og áhættustefnunefnd, sem hafa með höndum innleiðingu á stefnu stjórnar og áhættuvilja, (2) viðskiptanefndir, sem taka afstöðu til einstakra viðskipta- eða rekstrarerinda í samræmi við stefnuskjöl, reglur og önnur mörk sem samþykkt hafa verið af áhættustefnunefnd og stjórn.

Í framkvæmdastjórn bankans eru sjö einstaklingar, þar á meðal bankastjóri, og samanstendur hún af fjórum konum og þremur körlum. Hlutverk framkvæmdastjórnar er að hafa yfirsýn og samhæfa lykilkætti í starfsemi bankans. Bankastjóri sér til þess að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og rekstur bankans.

Fjármálasvið bankans gerir reikningsskil fyrir bankann í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Áður en árs- og árs hlutareikningar bankans eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar gefur endurskoðunarnefnd stjórnar álit sitt á þeim. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn að jafnaði 10 sinnum á ári. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoða ársuppgjör bankans. Óaðskiljanlegur þáttur í reikningsskilum bankans eru skýringar áhættustýringar í ársreikningi bankans, sjá nánar skýringar 48-73 í ársreikningi samstæðunnar.

Íslandsbanki starfar samkvæmt gildandi löggjöf um aðila sem eru undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins, Seðlabanka Íslands og Nasdaq Iceland. Meðal þeirra laga sem um starfsemi bankans gilda eru lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, lög um hlutafélagalög nr. 2/1995 og samkeppnislög nr. 44/2005, sem má finna á vefsíðu Alþingis (www.althingi.is).

Stjórn bankans fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja (5. útg.) sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (hér eftir leiðbeiningarnar), sem eru aðgengilegar á www.corporategovernance.is. Stjórnarhættir bankans samræmast ákvæðum leiðbeininganna í öllum meginatriðum að grein 1.5. undanskilinni.

Í grein 1.5. í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að hluthafafundur skuli skipa tilnefningarnefnd eða ákveða hvernig hún skuli skipuð. Hluthafar bankans, sem og stjórn hans, telja ekki ástæðu til að skipa slíka nefnd á þessum tíma vegna þess hvernig eignarhaldi bankans er hagað. Fulltrúar til stjórnarsetu eru tilnefndir af eiganda bankans, íslenska ríkinu, og skipar Bankasýsla ríkisins sérstaka valnefnd til verksins í samræmi við 7. gr. laga um Bankasýslu ríkisins.

Nánari lýsing á stjórnarháttum Íslandsbanka er í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðu bankans, www.islandsbanki.is.

Samfélagsleg ábyrgð

Íslandsbanki vinnur eftir stefnu um samfélagslega ábyrgð sem miðar að því að bankinn hafi jákvæð áhrif á samfélagið. Frá árinu 2010 hefur Íslandsbanki verið aðili að sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagslega ábyrgð (UN Global Compact) og birtir árlega samfélagskýrslu sem byggist á nálgun sáttmálans. Samfélagskýrslan fjallar um stefnuna og framvindu verkefna sem snúa að samfélagslegri ábyrgð. Þá er einnig fjallað um málefni tengdum umhverfi, starfsmönnum og mannréttindamálum. Árið 2017 var áherslan lögð á sex lykilverkefni og var Hjalparhönd eitt þeirra, en þá leggja starfsmenn bankans góðgerðafélögum lið og aðstoða þau með ýmis verkefni. Um það bil 50% starfsmanna tók þátt í verkefninu á árinu 2017.

Sem aðili að sáttmála Sameinuðu þjóðanna (UN Global Compact) hefur Íslandsbanki skuldbundið sig til að stefna og starfshættir bankans séu í samræmi við 10 grundvallarþætti Sameinuðu þjóðanna um mannréttindi, vinnumál, umhverfismál og aðgerðir gegn spillingu. Til þess að stuðla að trúverðugleika í viðskiptum bankans og koma í veg fyrir að draga megi hlutleysi starfsmanna í efa við meðferð og afgreiðslu einstakra mála, hefur bankinn auk þess sett sér siðareglur og stefnu um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum.

Skýrsla stjórnar

Yfirlýsing stjórnar og bankastjóra

Endurskoðaður ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2017 er gerður á grundvelli áframhaldandi rekstrarhæfis í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu; lög um ársreikninga nr. 3/2006; lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002; og reglur um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á, að svo miklu leyti sem þær ganga ekki í berhöggi við kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Það er álit okkar að ársreikningur samstæðunnar gefi glögga mynd af rekstrarafkomu og breytingum á handbæru fé árið 2017 og fjárhagsstöðu samstæðunnar þann 31. desember 2017. Það er einnig álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af þróun og árangri í rekstri samstæðunnar og fjárhagsstöðu í lok tímabilins, ásamt því að lýsa helstu áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Stjórn og bankastjóri hafa í dag fjallað um ársreikning samstæðu Íslandsbanka fyrir árið 2017 og staðfest hann með undirritun sinni.

Kópavogi, 14. febrúar 2018

Stjórn:

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður

Helga Valfells, varaformaður

Anna Þórðardóttir

Auður Finnbogadóttir

Árni Stefánsson

Hallgrímur Snorrason

Heiðrún Jónsdóttir

Bankastjóri:

Birna Einarsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Íslandsbanka hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Íslandsbanka hf. og dótturfélaga hans (samstæðan) fyrir árið 2017. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning samstæðunnar, yfirlit yfir heildarafkomu samstæðunnar, efnahagsreikning samstæðunnar þann 31. desember 2017, yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar, eiginfjárfirlit samstæðunnar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2017, efnahag hennar 31. desember 2017 og breytingu á handbæru fé samstæðunnar á árinu 2017, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnanna þar sem við á.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð Íslandsbanka hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur (IESBA Code) og viðeigandi settar siðareglur á Íslandi og höfum uppfyllt önnur ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi félagsins fyrir árið 2017. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hlidsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Mat á virðisrýrnun útlána

Útlán til viðskiptavina voru alls 755.175 milljónir kr. eða 73% af heildareignum í árslok 2017. Á móti þeim er bókuð virðisrýrnun að fjárhæð 10.391 milljón kr. Virðisrýrnun er metin fyrir hvert lán þar sem fyrir liggur hlutlæg vísbending um að virðisrýrnun hafi átt sér stað, nema þar sem lán eru metin saman vegna virðisrýrnunar sem hluti af lánasafni og hlutlæg vísbending um að virðisrýrnun hafi átt sér stað er metin fyrir lánasafnið í heild.

Greining hlutlægra vísbendinga um virðisrýrnun og ákvörðun um endurheimtanlegt virði er í eðli sínu ferli sem innifelur óvissu hvað varðar forsendur svo sem um fjárhagslega stöðu viðkomandi aðila, vænt framtíðargreiðsluflæði, verð á markaði og vænt söliverð. Mismunandi aðferðafræði við notkun reiknilíkana og ólíkar forsendur gætu leitt til talsvert frábrugðinnar niðurstöðu hvað varðar mat á virðisrýrnun. Mat á virðisrýrnun er lykilatriði þegar kemur að mati stjórnenda.

Vegna mikilvægis útlána í bankanum og tengdrar óvissu um mat, teljum við virðisrýrnun vera lykilatriði við endurskoðunina.

Þann 1. janúar 2018 innleiddi samstæðan IFRS 9 sem leiðir til þess að virðisrýrnun útlána verður byggð á væntu útlánatapi en ekki áorðnu tapi á reikningsskiladegi, eins og tilgreint er í fyrri staðli IAS 39. Stjórnendur greina frá áætluðum áhrifum innleiðingarinnar á virðisrýrnun útlána í skýringu 4, þar á meðal áhrifum á óráðstafað eigið fé þann 1. janúar 2018 og einnig væntum áhrifum á eiginfjárhlutfall þáttar 1 (CET1). Við mat á væntu útlánatapi í samræmi við IFRS 9 þurfa stjórnendur nú að byggja á forsendum sem voru ekki grunnur að mati á virðisrýrnun útlána í samræmi við IAS 39.

Viðbrögð endurskoðanda

Við höfum yfirfarið feril bankans við mat á niðurfærslu útlána og prófað virkni eftirlitsaðgerða við greiningu bankans á tapsatburðum og útreikningi á virðisrýrnun.

Prófanir okkar á eftirlitsaðgerðum vegna lána sem metin eru sértækt fólu meðal annars í sér prófanir á: virkni ferla og viðmiðunarreglna viðskiptadeilda við skoðun lána vegna mats á virðisrýrnun, virkni ferla við rýni á niðurfærslum, þeim forsendum sem notaðar eru við mat á virðisrýrnun, útreikningum lánakerfis á dögum í vanskilum, framkvæmd og yfirferð stjórnenda á afstemmingu á milli virðisrýrnunarkerfis og bókhaldskerfis og eftirlitsaðgerðum vegna yfirferðar á og samþykkis verulegrar virðisrýrnunar lána sem metin eru sértækt.

Við tókum úrtak byggt á áhættu og gerðum prófanir á mati stjórnenda á virðisrýrnun útlána. Úrtak okkar byggir á áhættuþáttum, þar með talið vanskilum, innra áhættumati, stöðu lána innan lögfræðinnheimtu, verulegri virðisrýrnun eða bakfærslu virðisrýrnunar á árinu og upplýsingum um atvinnugreinar bæði á heimamarkaði og á erlendum mörkuðum.

Áritun óháðs endurskoðanda

Prófanir okkar á eftirlitsaðgerðum vegna lána sem metin eru saman vegna virðisrýrnunar sem hluti af lánasafni fólu meðal annars í sér prófanir á eftirlitsaðgerðum vegna yfirferðar og samþykkis á útreikningi almennrar virðisrýrnunar. Við lögðum einnig mat á aðferðafræðina með tilliti til alþjóðlegra reikningsskilastaða (IFRS). Við gerðum prófanir á útreikningi almennrar virðisrýrnunar með því að endurreikna niðurfærsluna og sannreyna fylgni við aðferðafræði stjórnenda.

Fjallað er um grundvöllinn að útreikningi virðisrýrnunar í kaflanum um helstu reikningsskilaaðferðir og einnig í skýringu 2 „Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir“ í samstæðureikningnum.

Við höfum yfirfarið eftirlitsaðgerðir vegna útreikninga á áhrifum innleiðingar IFRS 9 á virðisrýrnun útlána og endurskoðað mat stjórnenda á væntu útlánatapi við innleiðingu.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2017

Aðrar upplýsingar eru upplýsingar sem er að finna í ársskýrslu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2017 aðrar en samstæðuársreikningurinn og áritun okkar á hann. Stjórn og stjórnendur eru ábyrg fyrir þessum öðrum upplýsingum.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til þessara annarra upplýsinga og við látum ekki í ljós álit af nokkru tagi á þeim upplýsingum.

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa yfir þessar upplýsingar og íhuga hvort þessar aðrar upplýsingar stangast verulega á við samstæðuársreikninginn eða aðra vitneskju sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðist á einhvern annan hátt vera verulega rangfært. Ef, á grundvelli þessa, við komumst að þeirri niðurstöðu að það séu verulegar rangfærslur í þessum öðrum upplýsingum, ber okkur að upplýsa um það. Við höfum ekkert að upplýsa í þessu sambandi.

Ábyrgð stjórnar og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaða eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnanna þar sem við á. Stjórn og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og bankastjóra að meta rekstrarhæfi Íslandsbanka hf. og eftir því sem við á, skýra frá þeim atriðum sem varða rekstrarhæfið og notkun forsendunnar um áframhaldandi rekstrarhæfi, nema ætlunin sé að leysa upp bankann eða hætta starfsemi hans, eða ef enginn annar raunhæfur valkostur er í stöðunni.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er mikil vissu, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaða muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær, einar og sér eða samanlagðar, gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaða byggjum við á faglegri dómgreind og beitum ávallt faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Við greinum og metum hættur á verulegum skekkjum í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.

- Við öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits bankans.

- Við metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

Áritun óháðs endurskoðanda

•Við ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun okkar. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi bankans.

•Við metum í heild sinni hvort framsetning og uppbygging samstæðuársreikningsins, þ.m.t. innihald og skýringar, gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.

•Við öflum fullnægjandi endurskoðunargagna, vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi samstæðunnar. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem fram koma við endurskoðunina, eftir því sem við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og upplýsum um öll tengsl eða önnur atriði sem raunhæft er að ætla að gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og eftir því sem við á, til hvaða varúðarráðstafana við höfum gripið til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar vega þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Skýrsla um innihald skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík 14. febrúar 2018

Margrét Pétursdóttir
löggiltur endurskoðandi

Ernst & Young ehf.
Borgartúni 30
105 Reykjavík

Rekstrarreikningur samstæðunnar

	Skýringar	2017	2016
Vaxtatekjur	11	56.767	60.503
Vaxtagjöld	11	(26.768)	(28.701)
Hreinar vaxtatekjur		29.999	31.802
Þóknatekjur	12	20.855	21.818
Þóknagjöld	12	(7.105)	(8.095)
Hreinar þóknatekjur		13.750	13.723
Hrein (fjármagnsgjöld) fjármunatekjur	13	(715)	6.096
Hreinn gengismunur	14	527	443
Aðrar rekstrartekjur	15	628	652
Aðrar rekstrartekjur		440	7.191
Rekstrartekjur samtals		44.189	52.716
Laun og launatengd gjöld	16	(15.233)	(14.789)
Annar rekstrarkostnaður	17	(11.735)	(12.332)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta		(1.083)	(1.063)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	76.27	(2.892)	(2.843)
Rekstrargjöld samtals		(30.943)	(31.027)
Hagnaður fyrir virðisbreytingu útlána		13.246	21.689
Hrein virðisbreyting útlána	19	1.556	735
Hagnaður fyrir skatta		14.802	22.424
Tekjuskattur	20	(4.151)	(5.205)
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi		10.651	17.219
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti	21	2.575	2.939
Hagnaður ársins		13.226	20.158
Hagnaður ársins tilheyrir:			
Hluthöfum Íslandsbanka hf.		13.577	16.947
Hluthöfum minnihluta		(351)	3.211
Hagnaður ársins		13.226	20.158
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi:			
Hagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut			
sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf.	22	1,10	1,40

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar

	2017	2016
Hagnaður ársins	13.226	20.158
Liðir sem eru eða munu verða endurflokkaðir í rekstrarreikning:		
Þýðingarmunur vegna erlendrar starfsemi	9	(52)
Hrein gangvirðisbreyting fjáreigna til sölu	415	702
Gangvirðisbreyting fjáreigna til sölu endurflokkuð í rekstrarreikning	-	(6.186)
Önnur heildarafkoma ársins, eftir skatta	424	(5.536)
Heildarafkoma ársins	13.650	14.622
Skipting heildarafkomu:		
Hluthafar Íslandsbanka hf.	13.864	13.412
Hluthafar minnihluta	(214)	1.210
Heildarafkoma ársins	13.650	14.622

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Efnahagsreikningur samstæðunnar

	Skýringar	31.12.2017	31.12.2016
Eignir			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	23	189.045	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	6	27.090	31.256
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	6	10.177	10.626
Afleiðusamningar	24	2.896	1.953
Útlán til lánastofnana	25	26.617	17.645
Útlán til viðskiptavina	26-27	755.175	687.840
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	28	704	450
Rekstrarfjármunir	30	7.128	6.211
Óefnislegar eignir	31	4.231	2.672
Aðrar eignir	32	9.993	7.064
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	33	2.766	6.384
Eignir samtals		1.035.822	1.047.554
Skuldir			
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	34	11.189	4.922
Innlán viðskiptavina	35	567.029	594.187
Afleiðusamningar og skortstöður	24	5.492	4.798
Lántaka	37	217.748	212.468
Víkjandi lán	38	9.505	-
Skattskuldir	40	7.787	8.473
Aðrar skuldir	41	35.947	43.456
Skuldir vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	33	80	325
Skuldir samtals		854.777	868.629
Eigið fé			
Hlutfé	42	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutafjár	42	55.000	55.000
Varasjóðir	42	6.179	4.139
Óráðstafað eigið fé		107.387	105.563
Eigið fé hluthafa Íslandsbanka hf.		178.566	174.702
Hlutdeild minnihluta		2.479	4.223
Eigið fé samtals		181.045	178.925
Skuldir og eigið fé samtals		1.035.822	1.047.554

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Eiginfjárfirlit samstæðunnar

	Eigið fé hluthafa Íslandsbanka hf.							Eigið fé samtals
	Yfirverðs- reikningur	Gangvirðis- vara- sjóður	Aðrir vara- sjóðir	Óráðstafað eigið fé	Samtals		Hlutdeild minnihluta	
	Hlutfé	hlutfjár						
Eigið fé 1. janúar 2016	10.000	55.000	3.458	2.544	127.288	198.290	3.937	202.227
Þýðingarmunur				(52)		(52)		(52)
Hrein gangvirðisbreyting af fjáreignum til sölu			445			445	257	702
Endurflokkað í rekstrarreikning			(3.928)			(3.928)	(2.258)	(6.186)
Hagnaður ársins					16.947	16.947	3.211	20.158
Greiddur arður					(37.000)	(37.000)	(835)	(37.835)
Breyting á hlutdeild minnihluta						-	(89)	(89)
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar				1.302	(1.302)	-		-
Bundið vegna gangvirðisbreytinga				113	(113)	-		-
Bundið vegna dóttur- og hlutdeildarféлага				257	(257)	-		-
Eigið fé 31. desember 2016	10.000	55.000	(25)	4.164	105.563	174.702	4.223	178.925
Eigið fé 1. janúar 2017	10.000	55.000	(25)	4.164	105.563	174.702	4.223	178.925
Þýðingarmunur				9	14	23	(14)	9
Hrein gangvirðisbreyting af fjáreignum til sölu			264			264	151	415
Hagnaður ársins					13.577	13.577	(351)	13.226
Greiddur arður					(10.000)	(10.000)	(1.717)	(11.717)
Breyting á hlutdeild minnihluta						-	187	187
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar				1.312	(1.312)	-		-
Bundið vegna gangvirðisbreytinga				266	(266)	-		-
Bundið vegna dóttur- og hlutdeildarféлага				189	(189)	-		-
Eigið fé 31. desember 2017	10.000	55.000	239	5.940	107.387	178.566	2.479	181.045

Sjá nánar í skýringu 42.

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar

	Skýringar	2017	2016
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður ársins		13.226	20.158
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé.....		10.766	12.772
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum		(65.743)	(60.259)
Móttekinn arður		41	209
Greiddur tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki.....		(7.806)	(8.097)
Handbært fé (til rekstrar)		(49.516)	(35.217)
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum		(36)	(84)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir		9	785
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir	30	(1.386)	(1.270)
Eignfærðar óefnislegar eignir	31	(1.803)	(1.493)
Fjárfestingarhreyfingar		(3.216)	(2.062)
Útgefin skráð skuldabréf		56.287	103.421
Afborganir langtímalána		(51.652)	(48.116)
Greiddur arður		(2.449)	(10.000)
Greiddur arður minnihluta		(2.148)	(835)
Fjármögnunarhreyfingar		38	44.470
(Lækkun) hækkun á handbæru fé og ígildi þess		(52.694)	7.191
Áhrif gengisbreytinga		(131)	(355)
Handbært fé og ígildi þess í ársbyrjun		240.263	233.427
Handbært fé og ígildi þess í árslok		187.438	240.263
Sundurliðun handbærs fjár og ígildis þess:			
Handbært fé	23	1.976	3.073
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	23	187.069	272.380
Bankareikningar	25	15.959	12.003
Bindiskylda og innstæður háðar sérstökum takmörkunum hjá Seðlabanka Íslands	23	(17.566)	(47.193)
Handbært fé og ígildi handbærs fjár í árslok		187.438	240.263

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar er gert samkvæmt óbeinni aðferð. Yfirlitið byggir á hreinum hagnaði eftir skatta fyrir árið og sýnir sjóðstreymi frá rekstrarhreyfingum, fjárfestingarhreyfingum og fjármögnunarhreyfingum og breytingar á handbæru fé og ígildi þess.

Innborgaðar vaxtatekjur árið 2017 námu 59.168 milljónum króna (2016: 61.551 milljónum króna) og greiddir vextir námu 23.922 milljónum króna (2016: 26.235 milljónum króna). Vextir teljast greiddir þegar þeir hafa verið lagðir inn á reikning viðskiptavinar og eru til ráðstöfunar.

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar

Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé:

	2017	2016
Afskriftir og niðurfærsla	778	1.920
Afskriftir óefnislegra eigna	244	152
(Hagnaður) tap vegna hlutdeildarfélaga	(82)	122
Áfallnir vextir og gangvirðisbreytingar vegna lántöku	7.731	6.340
Virðisrýrnun útlána	2.898	779
Endurmat vænts sjóðstreymis útlána	(4.454)	(1.514)
Gengismunur	(527)	(443)
(Söluhagnaður) varanlegra rekstrarfjármuna	(285)	(303)
Óinnleystur (hagnaður) tap vegna gangvirðisbreytinga færðar í rekstrarreikningi	(5)	610
Hreinn hagnaður af fastafjármunum til sölu og aflagðri starfsemi	(2.575)	(2.939)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.892	2.843
Tekjuskattur	4.151	5.205
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé	10.766	12.772

Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum:

Bindiskylda og innstæður háðar sérstökum takmörkunum hjá Seðlabanka Íslands	29.627	(32.214)
Útlán til lánastofnana	(5.613)	(5.326)
Útlán til viðskiptavina	(63.120)	(41.610)
Veltufjáreignir	(29)	18.356
Aðrar eignir	(2.811)	(1.321)
Eignir og skuldir fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	3.429	7.352
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	6.095	(20.659)
Innlán viðskiptavina	(26.127)	15.403
Veltufjárskuldir	(205)	(3.598)
Afleiðusamningar	(44)	1.443
Aðrar skuldir	(6.945)	1.915
Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum	(65.743)	(60.259)

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2017:

Eftirfarandi fjármögnunarahreyfingar samstæðunnar á árinu 2017 eru ekki í sjóðstreymisyfirliti:

- Bankinn greiddi arð að fjárhæð 10.000 milljónir króna á árinu 2017. Þar af voru 7.551 milljón króna greiddar með afhendingu ríkisskuldabréfs, sem ekki hreyfði handbært fé.
- Skuldabréf bankans að fjárhæð 12.083 milljónir króna var greitt upp á árinu með útgáfu skuldabréfa. Uppgreiðsla skuldabréfsins hefur ekki áhrif á handbært fé og er því ekki sýnd í sjóðstreymi.

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2016:

Eftirfarandi fjármögnunarahreyfingar samstæðunnar á árinu 2016 eru ekki í sjóðstreymisyfirliti:

- Víkjandi lán bankans að fjárhæð 17.820 milljónir króna var greitt upp á árinu með útgáfu skuldabréfa. Uppgreiðsla víkjandi lánsins hefur ekki áhrif á handbært fé og er því ekki sýnd í sjóðstreymi.
- Bankinn greiddi arð að fjárhæð 37.000 milljónir króna á árinu 2016. Þar af voru 21.600 milljónir króna greiddar með afhendingu ríkisskuldabréfs, sem ekki hreyfði handbært fé og 5.400 milljónir króna fjármagnstekjuskattur sem kom til greiðslu í febrúar 2017.

Skýringar á blaðsíðum 17 til 86 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skýringar	Blaðsíða	Skýringar	Blaðsíða
Almennt		(framhald)	
1 Upplýsingar um félagið	18	33 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	40
2 Grundvöllur reikningsskila	18	34 Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	40
3-4 Breytingar á reikningsskilastöðlum	18	35 Innlán viðskiptavina	41
5 Starfspættir	21	36 Veðsettar eignir	41
Skýringar með rekstrarreikningi samstæðunnar		37 Lántaka	42
10 Ársfjórðungsyfirlit (óendurskoðað)	28	38 Víkjandi lán	42
11 Hreinar vaxtatekjur	29	39 Breytingar á skuldum vegna fjármögnunar	43
12 Hreinar þóknatekjur	29	40 Skatteignir og skattskuldir	43
13 Hrein (fjármagnsgjöld) fjármunatekjur	30	41 Aðrar skuldir	44
14 Hreinn gengismunur	30	42 Eigið fé	45
15 Aðrar rekstrartekjur	31	Aðrar skýringar	
16 Starfsmenn og laun	31	43 Upplýsingar um tengda aðila	46
17 Annar rekstrarkostnaður	32	44 Leigusamningar	47
18 Þóknun til endurskoðenda	32	45 Eignir í vörslu	47
19 Hrein virðisbreyting útlána	32	46 Óvissupættir	47
20 Tekjuskattur	33	47 Atburðir eftir reikningsskiladag	49
21 Hagnaður af aflagðri starfsemi	33	Áhættustýring	
22 Hagnaður á hlut	33	48 Áhættustýring	49
Skýringar með efnahagsreikningi samstæðunnar		49-57 Útlánaáhætta	50
6 Flokkun fjáreigna og fjárskulda	23	58-59 Lausafjáráhætta	58
7-8 Upplýsingar um gangvirði fjármálagerninga	24	60 Markaðsáhætta	63
9 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	27	61-65 Vaxtaáhætta	64
23 Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	34	66-67 Gjaldýrisáhætta	67
24 Afleiðusamningar og skortstöður	34	68-69 Hlutabréf og eiginfjárgerningar	69
25 Útlán til lánastofnana	35	70 Afleiðusamningar	69
26 Útlán til viðskiptavina	35	71 Verðbólguáhætta	70
27 Virðisrýmun útlána	36	72 Eiginfjárstýring	70
28 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	36	73 Rekstraráhætta	71
29 Fjárfestingar í dótturfélögum	37	Reikningsskilareglur	
30 Rekstrarfjármunir	38	74 Grundvöllur ársreiknings	72
31 Óefnislegar eignir	39	75 Breytingar á framsetningu	72
32 Aðrar eignir	39	76 Helstu reikningsskilaaðferðir	72

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

1. Upplýsingar um félagið

Íslandsbanki hf., var stofnaður 8. október 2008 og er með aðsetur á Íslandi. Höfuðstöðvar bankans eru að Hagasmára 3, 201 Kópavogi.

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2017 samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf. („bankanum“ eða „Íslandsbanka“) og dótturfélaga hans, saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Í lok árs 2017 var bankinn í eigu íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf. sem er jafnframt alfarið í eigu íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Samstæðan veitir alhliða fjármálaþjónustu svo sem viðskiptabankaþjónustu, fyrirtækjaþjónustu, fjárfestingarþjónustu, verðbréfaþjónustu og eignafjármögnun. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á Íslandi.

2. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla („IFRS“) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu auk viðeigandi krafna í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Ársreikningur samstæðunnar var samþykktur af stjórn og bankastjóra Íslandsbanka hf. þann 14. febrúar 2018.

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi samstæðunnar í fyrirsjáanlegri framtíð og niðurstaða þeirra er að svo sé. Því eru reikningsskilin gerð miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

Ársreikningur samstæðunnar er í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill Íslandsbanka hf. Allar fjárhæðir í íslenskum krónum hafa verið jafnaðar að næstu milljón, nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart bandaríkjadollar var 104,42 og 125,05 gagnvart evru (2016: USD 112,82 og EUR 119,13).

Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir sem byggja á mati og gefnum forsendum sem áhrif hafa á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda sem fram koma í samstæðureikningsskilunum. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur þess eru í stöðugri endurskoðun. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem breytingin á sér stað og þeim framtíðartímabilum sem breytingarnar hafa áhrif á.

Virðisrýrnun útlána sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði

Stjórnendur yfirfara útlánasafn samstæðunnar að lágmarki ársfjórðungslega til að meta hvort virðisrýrnun skuli færð. Virðisrýrnun er bæði sértæk og almenn og veltur á mörgum breytum, eins og skilgreiningu á lánasöfnum, framtíðarsjóðflæði og veðum. Samstæðan ákveður þörf á virðisrýrnun út frá mati á greiðslugetu viðskiptavinar og væntum endurheimtum. Fjallað er með ítarlegri hætti um virðisrýrnun útlána í skýringu 19, í skýringum 49-57 um áhættustýringu og í skýringu 76.28.

Gangvirði fjármálagerna

Gangvirði fjármálagerna þar sem ekki er til staðar virkur markaður eða þar sem skráð verð eru ekki tiltæk, eru ákvarðað með matsaðferðum. Fjallað er um verðmatsaðferðir í skýringum 7-8 og 76.5.

Skuldbindingar og óvissar skuldir vegna dómsmála

Í skýringu 46 er fjallað um skuldbindingar og óvissar skuldir sem tengjast dómsmálum.

3. Breytingar á reikningsskilastöðlum

Nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem tóku gildi frá og með 1. janúar 2017 höfðu ekki veruleg áhrif á ársreikning samstæðunnar.

4. Breytingar á reikningsskilastöðlum sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi á reikningsskiladegi

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar, og breytingar á reikningsskilastöðlum, hafa verið gefnir út en hafa ekki enn tekið gildi. Samstæðan hefur ekki innleitt neinn þeirra fyrir gildistíma og hyggst ekki gera það fyrr en þeir taka gildi. Af þeim nýju alþjóðlegu reikningsskilastöðlum, og breytingum á reikningsskilastöðlum, sem hafa verið gefnir út en ekki öðlast gildi væntir samstæðan að einungis eftirfarandi staðlar muni hafa áhrif á samstæðureikninginn á því tímabili þegar þeim verður beitt í fyrsta sinn:

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

4. (framhald)

IFRS 9 - Fjármálagerningar

Samstæðan innleiddi nýjan staðal, IFRS 9 – Fjármálagerningar, sem tók við af IAS 39 þann 1. janúar 2018. IFRS 9 boðar umfangsmiklar breytingar á þremur viðfangsefnum: flokkun og mati, virðisrýrnun og áhættuvarnarreikningsskilum. Þá inniheldur staðallinn nýjar kröfur um framsetningu og upplýsingagjöf, þar á meðal kröfur um upplýsingagjöf vegna yfirfærslunnar frá IAS 39 yfir í IFRS 9.

Skipulag og verkefnastjórnun

Innleiðing IFRS 9 er mikilvægt verkefni fyrir samstæðuna sem krefst mannafla frá ýmsum sviðum. Aðferðafræði verkefnastjórnunar var beitt við skipulag og eftirlit verkefnisins með þátttöku áhættustýringar, fjármála, rekstrar og upplýsingatækni og viðskiptaeininganna. Endurbætur verða gerðar á núverandi innri eftirlitskerfi samstæðunnar og þau endurskoðuð, ef þarf, til að uppfylla öll skilyrði IFRS 9.

Eftirfarandi er samantekt á veigamiklum atriðum sem eru mikilvæg til að skilja áhrifin af innleiðingu á IFRS 9.

Flokkun og mat

Flokka ber fjáreignir í einn af þremur matsflokkum, þ.e. fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Matið á því hvernig flokka á eign ber að framkvæma þegar eignin er upphaflega færð í bókhaldi. Það mat sem lagt er til grundvallar flokkunar fjáreigna þarf að taka tillit til sjóðsflæðiseiginleika annars vegar og þess viðskiptalíkans sem við á hins vegar. Skyld er að endurflokka fjáreignir milli matsflokka ef markmið viðskiptalíkans sem eignirnar tilheyra breytist eftir upphaflega færslu þeirra í bókhaldi og ef breytingin er veruleg fyrir starfsemi félagsins. Samstæðan væntir þess að innleiðingin muni ekki hafa áhrif á færslu og mat fjáreigna. Flokkun og mat ákveðinna skuldabréfa sem bankinn hefur gefið út verður breytt úr afskrifuðu kostnaðarverði yfir í gangvirði. Skuldabréfin sem um ræðir eru áhættuvarin með skiptasamningi sem er færður á gangvirði og því dregur endurflokkunin úr reikningshaldslegu ósamræmi.

Áhættuvarnarreikningsskil

IFRS 9 inniheldur nýjar reglur um almenn áhættuvarnarreikningsskil sem færa áhættuvarnarreikningsskilin nær áhættustýringu. Samkvæmt IFRS 9 er heimilt að að fresta innleiðingu á áhættuvarnarreikningsskilum samkvæmt staðlinum og halda áfram að beita áhættuvörnum samkvæmt IAS 39. Samstæðan hefur ákveðið að nýta sér þessa heimild.

Virðisrýrnun

Innleiðing IFRS 9 mun hafa veruleg áhrif á aðferðafræði samstæðunnar við virðisrýrnun því öfugt við IAS 39 sem metur áorðið tap horfir IFRS 9 fram á við. IFRS 9 líkanið sem metur vænt útlánatap er tvíþætt þar sem niðurfærslan vegna vænts útlánataps (e. ECL) er metin á reikningsskiladegi sem annaðhvort 12 mánaða vænt útlánatap eða útlánatap yfir líftíma fjármálagernings og fer það eftir hvort það hafi verið veruleg aukning í útlánaáhættu fjármálagerningsins frá upphafs færslu (e. SICR). Vænta útlánatapið skal endurspegla vænt útlánatap miðað við mismunandi sviðsmyndir um framtíðarhorfur, öfugt við IAS 39 sem einungis horfir til stöðu á virðisrýrnunardegi.

Samstæðan notar staðalaðferð til að reikna eiginfjárpörf en hefur notað líkón fyrir vanefndalíkur (e. PD) og tap að gefnum vanefndum (e. LGD) í áhættustýringu í nokkur ár. Þessi líkón er hægt að nýta við mat á virðisrýrnun eftir endurkvörðun og aðlögun. Fyrir áhættuskuldbindingu við vanefnd (e. EAD) hefur samstæðan hins vegar þróað nýja aðferðafræði og líkón vegna IFRS 9. Líkan samstæðunnar um þjóðhagsleg áhrif útlánataps er notað og tekur líkanið tillit til upplýsinga sem horfa fram á við. Samstæðan notar þetta líkan einnig í álagsprófum.

Fjáreignir eru flokkaðar í eitt af þremur stigum sem endurspeglar umfang útlánarýrnunar frá upphaflegri færslu:

Stig 1 – Væntu tapi næstu 12 mánaða er beitt á allar eignir sem ekki eru með verulega aukningu í útlánaáhættu frá upphafs færslu. 12 mánaða vænt útlánatap ákvarðast af líkum á að lántaki vanefni skuldbindingar sínar innan árs, útlánastöðu við vanefnd og tapi að gefnum vanefndum. Færsla vaxta vegna eigna á stigi 1 er reiknuð af vergu bókfærðu virði.

Stig 2 – Eignir þar sem marktæk hækkun er á útlánaáhættu frá upphafs færslu, en eru ekki með laskað lánstraust, eru flokkaðar á stig 2. Þegar eign hefur verið flokkuð á stig 2 þá er vænt útlánatap eignarinnar fært yfir líftíma hennar. Þetta felur í sér mat á líkum á vanefndum, tapi að gefnum vanefndum og áhættuskuldbindingu við vanefnd út allan líftímann. Eins og með eignir á stigi 1 þá er færsla vaxta reiknuð af vergu bókfærðu virði.

Stig 3 – Eignir sem eru með laskað lánstraust eru á þessu stigi. Á þriðja stigi bera fjáreignir áfram virðisrýrnunaraframlag sem nemur væntu útlánatapi út líftíma lánsins en auk þess breytist útreikningur á vaxtatekjum þannig þær mælast aðeins af bókfærðu virði lánsins. Lánstraust telst laskað ef bankinn vætir þess að endurgreiðslur verði ekki í samræmi við skilmála lánsins.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

4. (framhald)

Mat á marktækri hækkun á útlánaáættu

Til að auðkenna eignir sem eru með marktæka hækkun á útlánaáættu hefur samstæðan skilgreint viðmið sem leiða til færslu á milli stiga 1 og 2. Dæmi um þessi viðmið eru viðskiptavinir sem hafa verið settir á innri eða ytri válista, lán með umlíðun, lán sem hafa færst í verri áhættuflokk frá upphafs færslu eða eru meira en 30 daga í vanskilum. Eignir eru færðar á stig 3 í alvarlegri málum, eins og þegar viðskiptavinir eru með alvarlega auðkenningu á innri eða ytri válistum, lán er komið í sérlánameðferð, lán er komið í lögfræðinnheimtu eða er meira en 90 daga í vanskilum.

Flokkun eigna er samhverf sem þýðir að eignir geta farið aftur á stig 1 ef hækkunin á útlánaáættu frá upphafs færslu hefur minnkað eða þykir ekki lengur marktæk.

Framtíðarupplýsingar og sviðsmyndir

Vænt útlánatap tekur tillit til þjóðhagslegrar framtíðarþróunar sem ójákvæmilega leiðir til talsverðs mats. Samstæðan mun nota þrjár efnahagslegar sviðsmyndir sem sýna grunnefnahagsspá annars vegar og jákvæð og neikvæð frávik frá þeirri spá hins vegar. Þessar sviðsmyndir munu ná allt að fimm ár fram í tímann en eftir þann tíma er gert ráð fyrir því að þróun þjóðhagsstærða nálgist langtímameðaltal. Hin endanlega virðisrýrnun mun vera vegið meðaltal sviðsmyndanna þriggja. Grunnspáin kemur frá aðalhafsfærðing bankans og byggir á sömu efnahagsspá og er notuð í áætlanagerð bankans, en jákvæðu og neikvæðu sviðsmyndirnar endurspeglar tölfærðilega sennileg frávik frá grunnspá.

Áhrif breytinganna

Samstæðan mun bóka leiðréttingu á óráðstafað eigin fé þann 1. janúar 2018 til að endurspeglar beitingu nýrra krafna um virðisrýrnun og endurflokkun útgefna skuldabréfa á innleiðingardeg og mun ekki leiðrétta samanburðartölur. Samstæðan áætlað að breytingin í IFRS 9 muni lækka eigið fé samtals um 4 milljarða króna eftir skatta og að eiginfjárlutfall þáttar 1 (e. CET1) lækki um 25 punkta þann 1. janúar 2018. Endurflokkun útgefna skuldabréfa hefur 1,5 milljarða króna áhrif á óráðstafað eigið fé og breytingar vegna virðisrýrnunar nema 2,5 milljörðum króna.

IFRS 15 - Tekjur af samningum við viðskiptavini

Samstæðan innleiddi nýjan staðal, IFRS 15 -Tekjur af samningum við viðskiptavini, þann 1. janúar 2018. Í staðlinum er að finna heildstæða fyrirmynd að tekjuskráningu fyrir samninga við viðskiptavini og leysir hann af hólmi núverandi tekjuskráningarstaðla og tölkanir innan IFRS, eins og IAS 18 -Tekjur, og krefst breytinga á framsetningu ákveðinna tekna og gjalda í rekstrareikningi og viðbótar skýringa.

Staðalinn var innleiddur með aðlagðri aðferð, sem þýðir að uppsöfnuð áhrif innleiðingarinnar voru færðar á eigið fé í upphafi árs 2018 og samanburðartölum fyrir árið 2017 var ekki breytt. Staðalinn hefur óveruleg áhrif á tekjur og gjöld ársins hjá samstæðunni.

IFRS 16 - Leigusamningar

Staðallinn IFRS 16 – Leigusamningar tekur gildi frá og með 1. janúar 2019. Í staðlinum eru settar fram reglur um færslu, mat, framsetningu og skýringar vegna leigusamninga. Við upptöku staðalsins er ekki lengur gerð krafa um að flokka leigusamninga í fjármögnunarleigu og rekstarleigu en í staðinn verður leigutökum gert skylt að færa afnotarétt og leiguskuld í efnahagsreikningi. Leigutökum verður skylt að aðskilja vaxtakostnað af leiguskuldinni frá afskriftinni á afnotaréttinum í rekstrareikningi.

Samstæðan, sem leigutaki, hefur framkvæmt frummat um möguleg áhrif á samstæðureikningsskilin sem byggist á rekstarleigusamningum fyrir útibú og höfuðstöðvar og efnahagsleg skilyrði miðað við 31. desember 2017. Samkvæmt niðurstöðum þessa frummats er bókfært verð nýtingarréttar þann 1. janúar 2019 á bilinu 3,8-4,2 milljarðar króna og bókfært verð leiguskuldar á bilinu 4,0-4,2 milljarðar króna, og fer það eftir innleiðingaraðferð, leigutímabili og þeim afvöxtunarstuðlum sem verða notaðir.

Staðalinn hefur óveruleg áhrif á reikningsskil leigusala.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. Starfspættir

Bankinn kynnti skipulagsbreytingar á öðrum ársfjórðungi 2017. Markmið þeirra er að gera skipulag bankans að fullu viðskiptavinamiðað og veita viðskiptavinum betri þjónustu. Skipulagsbreytingarnar hafa ekki verið innleiddar að fullu en á þriðja ársfjórðungi 2017 voru mikilvæg skref tekin í áttina að lokaskipulaginu og er framsetning starfspáttu samkvæmt því. Í dag fer þjónusta við viðskiptavinum fram hjá Viðskiptabankasviði og Fyrirtækjum og fjárfestum. Eignastýring og Markaðir eru ekki lengur sjálfstæðir starfspættir og hafa sameinast núverandi starfspáttum. Eins og er samanstendur Viðskiptabankasvið af Einstaklingum og Viðskiptabanka en þegar skipulagsbreytingarnar hafa verið innleiddar að fullu þá munu þessir starfspættir koma í staðinn fyrir Viðskiptabankasviði. Þá verða þrjár tekjueiningar í bankanum: Einstaklingar, Viðskiptabanki og Fyrirtæki og fjárfestar.

Samanburðarfrjárhæðum hefur ekki verið breytt.

Samstæðan samanstendur af fjórum meginstarfspáttum:

Viðskiptabankasvið

Einstaklingssvið býður heildstæða fjármálaþjónustu til einstaklinga eins og útlán, sparnað og greiðslulausnir og Viðskiptabanki veitir alhliða fjármálaþjónustu til smærri og meðalstórra fyrirtækja. Reynslumiklir fjármálaráðgjafar í útibúum bankans veita viðtæka ráðgjöf til viðskiptavina. Ergo, fjármögnunarþjónusta Íslandsbanka, tilheyrir Viðskiptabanka. Innan greiðslulausna Einstaklinga eru starfrækt vörumerkin Kreditkort og Kass.

Fyrirtæki og fjárfestar

Fyrirtæki og fjárfestar býður upp á alhliða fjármála- og fjárfestingarbankaþjónustu til stærri fyrirtækja, lífeyrissjóða, sveitarfélaga, verðbréfasjóða, fjárfesta og efnameiri einstaklinga. Sviðið hefur á að skipa sérfræðingum með áratuga reynslu af fjármálastarfsemi svo sem verðbréfa- og gjaldeyrisviðskiptum, fjárfestingarráðgjöf, fyrirtækjaráðgjöf og lánveitingum og býr starfsfólk þess yfir sérþekkingu á öllum helstu geirum atvinnulífsins. Íslandsbanki hefur mótað skýra stefnu varðandi lánveitingar utan Íslands og heyrir hún undir Fyrirtæki og fjárfesta. Einna helst er horft til lánveitinga í sjávarútvegi til landa við Norður-Atlantshaf.

Fjárfestir

Hlutverk Fjárfestir er að fjármagna starfsemi bankans og ákvarða innri vexti. Jafnframt ber Fjárfestir ábyrgð á stýringu á efnahagsreikningi bankans ásamt því að vera tengiliður bankans við fjárfesta, fjármálastofnanir, kauphallir og lánshæfismatsfyrirtæki.

Eigin viðskipti og dótturfélög

Innan Eigin viðskipta og dótturfélaga eru viðskipti með hlutabréf og skuldabréf í veltubók og fjárfestingarþótt, ásamt áhrifum af afkomu dóttur- og hlutdeildarfélag. Frekari upplýsingar um dóttur- og hlutdeildarfélag er að finna í skýringu 28 og skýringu 29.

Stoðeiningar samstæðunnar eru skrifstofa bankastjóra (lögfræðisvið, mannauður, samskipti, stefnumótun og markaðsmál), fjármál, rekstur og upplýsingatækni, áhættustýring, innri endurskoðun og regluvarsla.

Reikningsskilaaðferðir aðgreindra starfspáttu eru í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á Íslandi.

Á næstu blaðsíðu er yfirlit um rekstur samstæðunnar með sundurliðun eftir starfspáttum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. (framhald)

Árið 2017

Yfirlit um starfsþætti

	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtæki og fjár- festar	Fjár- stýring	Eigin viðskipti og dótturf.	Stoðein., jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	19.948	5.890	3.583	828	(250)	29.999
Hreinar þóknatekjur (gjöld)	6.018	3.165	(152)	4.699	20	13.750
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	20	260	(526)	4.562	(3.876)	440
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	25.986	9.315	2.905	10.089	(4.106)	44.189
Laun og launatengd gjöld	(4.692)	(1.842)	(172)	(2.845)	(5.682)	(15.233)
Annar rekstrarkostnaður	(3.653)	(446)	(245)	(2.337)	(5.054)	(11.735)
Framlag í Tryggingarsj. og bankask.	(1.059)	(12)	(2.902)	(2)	-	(3.975)
Hrein virðisbreyting útlána	361	1.077	-	22	96	1.556
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dreif. og skatta	16.943	8.092	(414)	4.927	(14.746)	14.802
Rekstrartekjur (gjöld) frá ytri viðskiptavinum	23.360	16.132	(2.377)	10.923	(3.849)	44.189
Rekstrartekjur (gjöld) frá öðrum starfsþáttum	2.626	(6.817)	5.282	(834)	(257)	-

31. desember 2017

Útlán til viðskiptavina	477.173	271.875	-	6.123	4	755.175
Aðrar eignir	3.676	1.038	222.690	58.435	(5.192)	280.647
Eignir starfsþáttar	480.849	272.913	222.690	64.558	(5.188)	1.035.822
Innlán viðskiptavina	486.486	15.803	66.357	861	(2.478)	567.029
Aðrar skuldir	6.906	2.099	249.695	27.262	1.786	287.748
Skuldir starfsþáttar	493.392	17.902	316.052	28.123	(692)	854.777
Úthlutað eigið fé	59.078	45.272	63.497	22.498	(9.300)	181.045
Áhættugrunnur	399.614	310.989	16.977	50.346	(2.434)	775.492

Efnahagsliðir starfsþátta eru við utanaðkomandi viðskiptavinum og innihalda ekki innri viðskipti sem útskýrir mismuninn í heildareignum, heildarskuldum og eigin fé.

Árið 2016

Yfirlit um starfsþætti

	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Eigna- stýring	Fjár- stýring	Umsýsla eignarhluta	Stoðeiningar, jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	18.176	7.114	838	604	4.662	748	(340)	31.802
Hreinar þóknatekjur (gjöld)	4.758	523	1.494	2.015	(109)	5.017	25	13.723
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	123	39	291	2	209	8.279	(1.752)	7.191
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	23.057	7.676	2.623	2.621	4.762	14.044	(2.067)	52.716
Laun og launatengd gjöld	(3.988)	(1.023)	(1.011)	(997)	(135)	(2.158)	(5.477)	(14.789)
Annar rekstrarkostnaður	(3.099)	(371)	(226)	(232)	(249)	(2.935)	(5.220)	(12.332)
Framlag í Tryggingarsj. og bankask.	(976)	(6)	(0)	(69)	(2.855)	-	(0)	(3.906)
Hrein virðisbreyting útlána	682	(265)	0	0	-	318	-	735
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dreif. og skatta	15.676	6.011	1.386	1.323	1.523	9.269	(12.764)	22.424
Rekstrartekjur (gjöld) frá ytri viðskiptavinum	20.164	17.257	3.275	529	(1.606)	14.813	(1.716)	52.716
Rekstrartekjur (gjöld) frá öðrum starfsþáttum	2.893	(9.581)	(652)	2.092	6.368	(769)	(351)	0

31. desember 2016

Útlán til viðskiptavina	409.855	272.282	227	0	0	6.460	(984)	687.840
Aðrar eignir	4.663	190	16.255	2.803	289.434	62.940	(16.571)	359.714
Eignir starfsþáttar	414.518	272.472	16.482	2.803	289.434	69.400	(17.555)	1.047.554
Innlán viðskiptavina	439.632	1.783	9	34.692	122.655	6	(4.590)	594.187
Aðrar skuldir	10.079	1.522	1.549	1.542	232.477	39.599	(12.326)	274.442
Skuldir starfsþáttar	449.711	3.305	1.558	36.234	355.132	39.605	(16.916)	868.629
Úthlutað eigið fé	44.964	41.603	1.677	3.444	78.747	13.172	(4.682)	178.925
Áhættugrunnur	331.394	297.918	11.551	4.672	19.991	42.252	(3.601)	704.177

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

6. Flokkun fjáreigna og fjárskulda

31. desember 2017	Skýringar	Veltufjár- eignir og -skuldir	Veltufjár- eignir og -skuldir í áhættuvörn	Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstur	Útlán og kröfur	Fjáreignir til sölu	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar-verði	Samtals bókfært virði
Sjóður og innstæður hjá SÍ	23	-	-	-	189.045	-	-	189.045
Skráð skuldabréf og skuldagerningar		24.716	-	373	-	-	-	25.089
Óskráð skuldabréf og skuldagerningar		-	-	2.001	-	-	-	2.001
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar		5.108	-	1.645	-	-	-	6.753
Óskráð hlutabréf og eiginfjárgerningar		-	-	2.188	-	1.236	-	3.424
Afleiðusamningar	24	2.891	5	-	-	-	-	2.896
Útlán til lánastofnana	25	-	-	-	26.617	-	-	26.617
Útlán til viðskiptavina	26	-	-	-	755.175	-	-	755.175
Aðrar fjáreignir		-	-	-	9.847	-	-	9.847
Fjáreignir samtals		32.715	5	6.207	980.684	1.236	-	1.020.847
Innlán frá SÍ og lánastofnunum	34	-	-	-	-	-	11.189	11.189
Innlán viðskiptavina	35	-	-	-	-	-	567.029	567.029
Afleiðusamningar og skortstöður	24	5.071	421	-	-	-	-	5.492
Lántaka	37	-	-	-	-	-	217.748	217.748
Víkjandi lán	38	-	-	-	-	-	9.505	9.505
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	-	-	10.467	10.467
Fjárskuldir samtals		5.071	421	-	-	-	815.938	821.430

31. desember 2016	Skýringar	Veltufjár- eignir og -skuldir	Veltufjár- eignir og -skuldir í áhættuvörn	Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstur	Útlán og kröfur	Fjáreignir til sölu	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar-verði	Samtals bókfært virði
Sjóður og innstæður hjá SÍ	23	-	-	-	275.453	-	-	275.453
Skráð skuldabréf og skuldagerningar		28.448	-	635	-	-	-	29.083
Óskráð skuldabréf og skuldagerningar		-	-	2.173	-	-	-	2.173
Skráð hlutabréf og eiginfjárgerningar		6.333	-	1.737	-	-	-	8.070
Óskráð hlutabréf og eiginfjárgerningar		-	-	1.717	-	839	-	2.556
Afleiðusamningar	24	1.953	-	-	-	-	-	1.953
Útlán til lánastofnana	25	-	-	-	17.645	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	26	-	-	-	687.840	-	-	687.840
Aðrar fjáreignir		-	-	-	6.293	-	-	6.293
Fjáreignir samtals		36.734	-	6.262	987.231	839	-	1.031.066
Innlán frá SÍ og lánastofnunum	34	-	-	-	-	-	4.922	4.922
Innlán viðskiptavina	35	-	-	-	-	-	594.187	594.187
Afleiðusamningar og skortstöður	24	4.413	385	-	-	-	-	4.798
Lántaka	37	-	-	-	-	-	212.468	212.468
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	-	-	36.005	36.005
Fjárskuldir samtals		4.413	385	-	-	-	847.582	852.380

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

7. Upplýsingar um gangvirði fjármálagerninga

Fjármálagerningar á gangvirði

Gangvirði fjármálagernings er það viðskiptaverð sem væri greitt við kaup eða móttækið við sölu á viðkomandi fjármálagerningi í frjálsum viðskiptum á milli markaðsaðila á matsdegi. Þegar markaðsverð liggur ekki fyrir beitir bankinn verðmatsaðferðum sem byggjast á ályktunum og forsendum sem eru í samræmi við þær sem markaðsaðilar myndu miða við í verðlagningu fjármálagerningsins.

Í töflunum hér að neðan eru fjármálagerningar sem færðir eru á gangvirði flokkaðir í þrep sem endurspegla hvaða gögn voru notuð við mat á virði þeirra 31. desember 2017. Mismunandi þrep hafa verið skilgreind með eftirfarandi hætti:

1. þrep: Viðskiptaverð, sem er aðgengilegt á matsdegi og skráð á virkum markaði, fyrir samskonar eignir og skuldir.
2. þrep: Matsverð sem byggist á greinanlegu skráðu verði öðru en því, sem tilgreint er í 1. þrepi, annaðhvort beint (t.d. sem verð) eða óbeint (t.d. afleitt af verði).
3. þrep: Matsverð eigna og skulda sem byggist ekki á greinanlegum markaðsupplýsingum, heldur t.d. innra mati.

31. desember 2017

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	25.132	130	1.828	27.090
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	6.714	90	3.373	10.177
Afleiðusamningar	-	2.896	-	2.896
Fjáreignir samtals	31.846	3.116	5.201	40.163

Skortstöður	270	-	-	270
Afleiðusamningar	-	5.222	-	5.222
Fjárskuldir samtals	270	5.222	-	5.492

31. desember 2016

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	26.243	3.141	1.872	31.256
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	7.965	589	2.072	10.626
Afleiðusamningar	-	1.953	-	1.953
Fjáreignir samtals	34.208	5.683	3.944	43.835

Skortstöður	475	-	-	475
Afleiðusamningar	-	4.323	-	4.323
Fjárskuldir samtals	475	4.323	-	4.798

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

7. (framhald)

Afstemming fjármálagerninga í 3. þrepi

	Skuldabréf og skulda- gerningar	Hlutabréf og eiginfjá- gerningar
Bókfært virði 1. janúar 2017	1.872	2.072
Kaup	13	578
Sala	(10)	(2)
Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum færður í rekstrarreikning	(48)	126
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í aðra heildarafkomu	-	417
Færslur frá 1. eða 2. þrepi	-	206
Annað	1	(24)
Bókfært virði 31. desember 2017	1.828	3.373

	Skuldabréf og skulda- gerningar	Hlutabréf og eiginfjár- gerningar
Bókfært virði 1. janúar 2016	647	5.445
Kaup	113	906
Sala	(265)	(6.193)
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í rekstrarreikning	6	29
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í aðra heildarafkomu	-	702
Færslur frá 1. eða 2. þrepi	1.371	1.183
Bókfært virði 31. desember 2016	1.872	2.072

Hver viðskiptaeyning ber ábyrgð á mati á gangvirði eigin fjármálagerninga. Viðskiptaeyningunum ber að yfirfara verðmat fjármálagerninganna ársfjórðungslega og leggja skýrslu þess efnis fyrir fjárfestingarráð til samþykktar. Verðmatsskýrslan og forsendur hennar er rýnd af áhættustýringu.

Sé það mögulegt er gangvirði ákvarðað út frá skráðu verði á virkum markaði fyrir sömu eða sambærilegar fjáreignir og fjárskuldir. Sé ekki um virkan markað að ræða er gangvirðið metið með núvirðis- og fjárstreymislíkönunum, samanburð við sambærilega fjármálagerninga með greinanlegar upplýsingar, hreint eignavirði fyrir hlutdeildarskríteini í fjárfestingarsjóðum eða væntar endurheimtur fyrir skuldabréf útgefenda í vanda. Þessar verðmatsaðferðir byggjast á mati á ýmsum stærðum, s.s. áhættulausum vöxtum, væntum tekjuvexti og skuldara- og seljanleikaálagi á ávöxtunarkröfu. Í vissum tilfellum, ef erfitt er að nálgast óháð mat fyrir inntaksbreytur í líkönum, er stuðst við mat sérfræðinga samstæðunnar.

Fjáreignir og fjárskuldir í 1. þrepi eru annaðhvort skuldabréf eða hlutabréf sem skráð eru á markað hér á landi eða erlendis.

Í 2. þrepi eru fjáreignir og fjárskuldir flokkaðar sem innlend skuldabréf, hlutabréf sem og afleiður. Samstæðan flokkar vaxtaafleiður, eins og vaxtaskiptasamninga og gjaldeyrisvaxtaskiptasamninga, í 2. þrep og reiknar núvirði af væntu framtíðargreiðsluflæði þeirra með vaxtaferlum sem metnir eru út frá t.a.m. kjörum í vaxtaskiptasamningum og framvirkum vöxtum. Framvirkir gjaldeyrissamningar og gjaldeyrisskiptasamningar eru flokkaðir í 2. þrep og verðlagðir með því að nota stundargengi, sem búið er að leiðrétta með framvirku álagi í punktum (hundraðshlutum úr einu prósentustigi) en upplýsingar um þá má fá af markaði. Framvirkir skuldabréfa- og hlutabréfasamningar eru einnig flokkaðir í 2. þrep og verðlagðir með hefðbundnum líkönum sem byggjast m.a. á hlutabréfaverði, væntu arðgreiðsluhlutfalli og fjármögnunarkostnaði útgefendanna.

Í 3. þrepi eru óskráð skuldabréf og hlutabréf þar sem verðmyndun er óvirk. Óskráð hlutabréf og skuldabréf eru flokkuð í 3. þrep og upphaflega bókuð á kaupvirði en eru endurverðmetin í hverjum ársfjórðungi með líkönunum sem fjallað er um hér að ofan. Í árslok 2017 í 3. þrepi eru hlutabréf að verðmæti 3.373 milljónir króna. Þar á meðal eru hlutabréf í fjórum fagfjárfestastjóðum og fjárfestingafélögum sem fjárfesta í óskráðum hlutabréfum og sérhæfðum fjárfestingum á Íslandi samtals á bókfærðu virði 1.472 milljónir króna þann 31. desember 2017. Á árinu 2016 eignaðist samstæðan sériu C forgangshlutfélag í Visa Inc. í tengslum við sölu á hlutabréfum í Visa Europe og er gangvirði bréfanna 1.235 milljónir þann 31. desember 2017.

Í árslok 2017 nam verðmæti skuldabréfa í 3. þrepi 1.828 milljónir króna. Fjárhæðin er að mestu leyti ákvörðuð með núvirðingu á greiðsluflæði þar sem ávöxtunarkrafan samanstendur af grunnvöxtum í samningsmynt auk álags.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

8. Fjármálagæringar sem ekki eru metnir á gangvirði

Eignir

Útlán til viðskiptavina á efnahagsreikningi samstæðunnar sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru tvenns konar:

- 1) Lán á bókfærðu virði sem er minna en kröfuvirði þeirra vegna virðisrýmnunar.
- 2) Lán á bókfærðu virði sem jafngildir kröfuvirði þeirra.

Lán í flokki 1) eru metin sérstaklega ársfjórðungslega og þess vegna er bókfært virði þeirra álitð góð nálgun á gangvirði. Þar sem mat þessara lána er að hluta byggt á innri líkönum bankans flokkast þau í 3. þrep.

Gangvirði lána í flokki 2) kann að vera annað en bókfært virði þeirra vegna þess að vextirnir sem þau bera endurspegla ef til vill ekki þá vexti sem sams konar ný lán myndu bera. Þessi munur á sér tvær skýringar:

- a) Breytingar á lánshæfi: Lánshæfi lánþega getur hafa breyst frá því vaxtakjör voru síðast ákvörðuð sem og virði undirliggjandi trygginga.
- b) Lán á föstum vöxtum: Sá vaxtagrunnur sem lagður var til grundvallar við verðlagningu lána með föstum vöxtum kann að hafa breyst.

Gangvirði lána í flokki 2) er reiknað með því að núvirða vaxtamun frá uppgjörstegi til næstu vaxtaendurákvörðunar lánsins eða lokagjalddaga þess, hvor sem á undan kemur. Þar sem lánshæfi er metið með innri líkönum flokkast þessar eignir í 3. þrep.

Gangvirði handbærs fjár og innstæðna hjá Seðlabanka Íslands, lána til fjármálastofnana og annarra fjáreigna er talið vera metið með fullnægjandi hætti með bókfærðu virði þar sem þeir gerningar eru til skamms tíma. Þessar eignir flokkast því í 2. þrep.

Skuldir

Gangvirði skulda sem eru innkallanlegar, til að mynda innlána sem eru ávallt laus til úttektar (óbundin), er ekki lægra en sú fjárhæð sem er laus til innköllunar núvirt frá fyrsta mögulega innköllunardegi. Flestar innstæður eru lausar til úttektar (óbundnar) eða bera breytilega vexti og því er bókfært virði þeirra álitð fullnægjandi sem mat á gangvirði þeirra. Gangvirði bundinna innlána á föstum vöxtum er reiknað með binditímaáðferð þar sem vextir hvers innláns eru bornir saman við þá vexti sem í boði væru fyrir sambærilegt innlán í dag. Mat á gangvirði innlána tekur ekki tillit til áhrifa tilskipunar Evrópusambandsins um greiðsluþjónustu (e. Payment Service Directive) á vaxtaendurskoðunardagsetningu. Öll innlán flokkast í 2. þrep þar sem innlánakjör byggja á samanburði við markaðsvexti og það endurspeglar því við mat á gangvirði.

Skráð markaðsvirði er notað við mat á gangvirði fyrir skuldir í flokknum „Lántaka“ þar sem það er mögulegt. Útgefnir víxlar og skuldabréf með skráð markaðsverð flokkast í 1. þrep. Ef ekki er til skráð markaðsverð er gangvirði skulda metið á sama hátt og fyrir fastvaxtainnlán ef skuldin ber fasta vexti. Ef vaxtagrunnurinn er fljótandi þá er gangvirðið metið með því að bera vaxtaálag skuldarinnar saman við núverandi mat á fjármögnunarálagi bankans fyrir sambærilega skuld. Þessar skuldbindingar flokkast í 2. þrep. Fjármögnunarálagið er metið út frá markaðskjörum á skráðum útgáfum bankans, þ.e. víxlum, sértrygðum útgáfum og útgáfum í erlendum myntum.

Aðrar fjárskuldir samanstanda aðallega af óuppgærdum viðskiptum og skuldum til smásala vegna greiðslukorta og flokkast í 2. þrep þar sem virði þeirra er ekki byggt á skráðu markaðsvirði. Þar sem þessar skuldir eru til skamms tíma er bókfært virði álitð góð nálgun á gangvirði þeirra.

Töflurnar hér fyrir neðan sýna þrepaskiptingu og mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem ekki eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi. Þrepaskiptingin er skilgreind á sama hátt og áður (sjá skýringu 7).

31. desember 2017

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	189.045	-	189.045	189.045
Útlán til lánastofnana	-	26.617	-	26.617	26.617
Útlán til viðskiptavina	-	-	759.526	759.526	755.175
Aðrar fjáreignir	-	9.847	-	9.847	9.847
Fjáreignir samtals	-	225.509	759.526	985.035	980.684
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	11.192	-	11.192	11.189
Innlán viðskiptavina	-	567.235	-	567.235	567.029
Lántaka	119.819	104.482	-	224.301	217.748
Víkjandi lán	9.457	-	-	9.457	9.505
Aðrar fjárskuldir	-	10.467	-	10.467	10.467
Fjárskuldir samtals	129.276	693.376	-	822.652	815.938

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

8. (framhald)

31. desember 2016

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	275.453	-	275.453	275.453
Útlán til lánastofnana	-	17.645	-	17.645	17.645
Útlán til viðskiptavina	-	-	690.660	690.660	687.840
Aðrar fjáreignir	-	6.293	-	6.293	6.293
Fjáreignir samtals	-	299.391	690.660	990.051	987.231
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	4.922	-	4.922	4.922
Innlán viðskiptavina	-	594.253	-	594.253	594.187
Lántaka	70.907	145.793	-	216.700	212.468
Aðrar fjárskuldir	-	36.005	-	36.005	36.005
Fjárskuldir samtals	70.907	780.973	-	851.880	847.582

9. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Töflurnar hér fyrir neðan innihalda yfirlit yfir fjáreignir og fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Fjáreignir	Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir m.t.t. áhrifa jöfnunarsamninga	Fjáreignir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildarfjáreignir í efnahagsreikningi
	Fjáreign fyrir jöfnun	Fjárskuldir jafnaðar á móti	Hreinar fjáreignir	Fjárskuldir	Reiðufé, mótteknar veðtryggingar	Fjármálagerningar, mótteknar veðtryggingar			
31. desember 2017									
Öflug endurhverf viðskipti	618	-	618	(270)	-	-	348	-	618
Afleiður	2.896	-	2.896	(733)	(1.482)	(9)	672	-	2.896
Samtals eignir	3.514	-	3.514	(1.003)	(1.482)	(9)	1.020	-	3.514

31. desember 2016

Afleiður	1.953	-	1.953	(616)	(402)	(59)	876	-	1.953
----------------	-------	---	-------	--------	--------	-------	-----	---	-------

Fjárskuldir	Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir m.t.t. áhrifa jöfnunarsamninga	Fjárskuldir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildarfjárskuldir í efnahagsreikningi
	Fjárskuld fyrir jöfnun	Fjáreignir jafnaðar á móti	Hreinar fjárskuldir	Fjáreignir	Reiðufé, afhentar veðtryggingar	Fjármálagerningar, afhentar veðtryggingar			
31. desember 2017									
Afleiðusamningar og skortstöður	5.492	-	5.492	(733)	(492)	-	4.267	-	5.492
31. desember 2016									
Afleiðusamningar og skortstöður	4.323	-	4.323	(616)	(297)	-	3.410	475	4.798

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

10. Ársfjórðungsyfirlit (óendurskoðað)

2017	Fjórði árs- fjórðungur	Þriðji árs- fjórðungur	Annar árs- fjórðungur	Fyrsti árs- fjórðungur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	7.338	7.450	7.814	7.397	29.999
Hreinar þóknatekjur	3.632	3.305	3.543	3.270	13.750
Hrein (fjármagnsgjöld) fjármunatekjur	260	(1.084)	97	12	(715)
Hreinn gengismunur	81	76	169	201	527
Aðrar rekstrartekjur	122	291	55	160	628
Laun og launatengd gjöld	(4.297)	(3.168)	(4.109)	(3.659)	(15.233)
Annar rekstrarkostnaður	(3.358)	(2.879)	(2.739)	(2.759)	(11.735)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(288)	(280)	(262)	(253)	(1.083)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(614)	(806)	(752)	(720)	(2.892)
Hrein virðisbreyting útlána	969	147	200	240	1.556
Hagnaður fyrir skatta	3.845	3.052	4.016	3.889	14.802
Tekjuskattur	(816)	(1.072)	(1.133)	(1.130)	(4.151)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	3.029	1.980	2.883	2.759	10.651
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti	83	93	2.114	285	2.575
Hagnaður tímabilsins	3.112	2.073	4.997	3.044	13.226

2016	Fjórði árs- fjórðungur	Þriðji árs- fjórðungur	Annar árs- fjórðungur	Fyrsti árs- fjórðungur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	8.149	7.758	8.356	7.539	31.802
Hreinar þóknatekjur	3.831	3.233	3.515	3.144	13.723
Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	37	(607)	6.062	604	6.096
Hreinn gengismunur	77	49	305	12	443
Aðrar rekstrartekjur	(17)	45	473	151	652
Laun og launatengd gjöld	(4.061)	(3.092)	(3.697)	(3.939)	(14.789)
Annar rekstrarkostnaður	(3.331)	(2.521)	(3.902)	(2.578)	(12.332)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(252)	(283)	(267)	(261)	(1.063)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(691)	(745)	(716)	(691)	(2.843)
Hrein virðisbreyting útlána	484	(118)	689	(320)	735
Hagnaður fyrir skatta	4.226	3.719	10.818	3.661	22.424
Tekjuskattur	(1.353)	(1.266)	(1.720)	(866)	(5.205)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	2.873	2.453	9.098	2.795	17.219
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti	1.730	85	409	715	2.939
Hagnaður tímabilsins	4.603	2.538	9.507	3.510	20.158

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

11. Hreinar vaxtatekjur

	2017	2016
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	10.541	11.507
Útlán og kröfur	45.162	47.084
Veltufjáreignir	879	99
Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	50	1.672
Aðrar eignir	135	141
Vaxtatekjur samtals	56.767	60.503
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	(170)	(275)
Innlán viðskiptavina	(17.461)	(20.382)
Lántaka	(8.107)	(7.384)
Víkjandi lán	(14)	(627)
Aðrar fjárskuldir	(995)	(7)
Önnur vaxtagjöld	(21)	(26)
Vaxtagjöld samtals	(26.768)	(28.701)
Hreinar vaxtatekjur	29.999	31.802
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðaleignum)	2,9%	3,1%

12. Hreinar þóknatekjur

	2017	2016
Eignastýring	1.964	1.757
Fjárfestingarbanki og verðbréfavíðskipti	2.280	1.987
Greiðslumiðlun	13.094	14.705
Útlán og ábyrgðir	1.427	1.449
Aðrar þóknatekjur	2.090	1.920
Þóknatekjur samtals	20.855	21.818
Verðbréfavíðskipti	(128)	(109)
Uppgjör viðskipta	(6.956)	(7.963)
Önnur þóknagjöld	(21)	(23)
Þóknagjöld samtals	(7.105)	(8.095)
Hreinar þóknatekjur	13.750	13.723

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

13. Hrein (fjármagnsgjöld) fjármunatekjur

	2017	2016
Hreint (tap) hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(1.239)	138
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	480	(185)
Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörn	44	(43)
Hreinn hagnaður af fjáreignum til sölu	-	6.186
Hrein (fjármagnsgjöld) fjármunatekjur	(715)	6.096

	2017	2016
Hlutabréf og tengdar afleiður	(385)	(182)
Arðstekjur af veltufjáreignum	15	90
Skuldabréf og tengdar afleiður	119	(62)
Aðrir afleiðusamningar	(988)	292
Hreint (tap) hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(1.239)	138

	2017	2016
Hlutabréf	345	(368)
Skuldabréf	135	183
Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur	480	(185)

	2017	2016
Hrein gangvirðisbreyting vaxtaskiptasamninga sem skilgreindir eru sem áhættuvarnargæringar	(57)	(335)
Gangvirðisbreytingar útgefinna skuldabréfa sem rekja má til vaxtaáhættu	101	292
Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörn	44	(43)

14. Hreinn gengismunur

	2017	2016
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	(140)	(303)
Veltufjáreignir	2.503	(8.735)
Fjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(93)	(205)
Útlán	2.062	(23.759)
Aðrar eignir	244	(681)
Samtals eignir	4.576	(33.683)
Innlán	859	14.461
Víkjandi lán	(241)	1.697
Lántaka	(4.613)	17.305
Aðrar skuldir	(54)	663
Samtals skuldir	(4.049)	34.126
Hreinn gengismunur	527	443

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

15. Aðrar rekstrartekjur

	2017	2016
Áhrif hlutdeildarféлага	142	48
Hreint tap vegna hlutdeildarféлага	(60)	(170)
Þjónustusamningar	29	77
Lögfræðiþjónusta	100	135
Leigutekjur	38	58
Innleystur hagnaður af varanlegum rekstrarfjármunum	290	363
Aðrar rekstrartekjur	89	141
Aðrar rekstrartekjur	628	652

16. Starfsmenn og laun

	2017	2016
Laun	12.212	11.821
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.734	1.791
Tryggingagjald og fjársýsluskattur*	1.758	1.552
Annað	106	193
Eignfærð innri vinna við þróun hugbúnaðar	(577)	(568)
Laun og launatengd gjöld	15.233	14.789

*Fjársýsluskattur reiknaður á laun var 5,5% (2016: 5,5%).

Fjöldi starfsmanna skiptist þannig:	2017		2016	
	Íslandsbanki	Samstæðan	Íslandsbanki	Samstæðan
Meðalfjöldi starfsmanna	915	1.098	955	1.161
Stöðugildi í árslok	861	1.042	910	1.075

Laun stjórnar, bankastjóra og framkvæmdastjóra sundurliðast þannig:

	2017	2016
Friðrik Sophusson, stjórnarformaður	10,6	9,3
Helga Valfells, varaformaður	8,2	6,7
Anna Þórðardóttir, stjórnarmaður	7,4	4,8
Auður Finnbogadóttir, stjórnarmaður	7,0	4,4
Árni Stefánsson, stjórnarmaður	7,0	4,4
Hallgrímur Snorrason, stjórnarmaður	7,0	4,4
Heiðrún Jónsdóttir, stjórnarmaður	7,0	4,4
Marianne Økland, fyrrverandi varaformaður	-	2,3
Árni Tómasson, fyrrverandi stjórnarmaður	-	2,1
Eva Cederbalk, fyrrverandi stjórnarmaður	-	2,3
Gunnar Fjalar Helgason, fyrrverandi stjórnarmaður	-	1,6
Neil Graeme Brown, fyrrverandi stjórnarmaður	-	2,3
Varamenn í stjórn	0,8	1,6
Samtals laun	55,0	50,6

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

16. (framhald)

	2017			2016		
	Laun og hlunnindi	Árangurs-tengdar greiðslur	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Árangurs-tengdar greiðslur	Mótframlag í lífeyrissjóð
Birna Einarsdóttir, bankastjóri	48,3	9,7	11,6	51,6	9,1	11,2
6 framkvæmdastjórar og 2 fyrirverandi framkv.stjórar	287,3	44,2	50,1	244,8	39,8	42,2
Samtals	335,6	53,9	61,7	296,4	48,9	53,4

Við skipulagsbreytingar á árinu 2017 fækkaði í framkvæmdastjórn bankans. Allur kostnaður vegna starfslokanna hefur verið færður til gjalda á árinu.

Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi eins og afnot bifreiða í eigu samstæðunnar.

Frá og með 1. janúar 2017 var ekkert kaupaukakerfi virkt í Íslandsbanka samkvæmt starfskjarastefnu bankans. Á árinu 2017 var greiddur kaupauki sem ávannst 2016 og eftirstöðvar frá 2013. Í reglum Fjármálaeftirlitsins um kaupauka er kveðið á um að samtala veitts kaupauka til starfsmanns, að meðtöldum þeim hluta greiðslu sem er frestað, megi á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhæð en 25% af ársláunum viðkomandi án kaupauka. Fresta skal greiðslu á að minnsta kosti 40% af kaupauka um að lágmarki þrjú ár. Segi starfsmaðurinn upp starfi sínu, á hann ekki lengur rétt á hinum frestaða kaupauka. Ógreiddur kaupauki vegna 2014-2016 verður gerður upp á viðeigandi gjalddögum 2018-2020.

Mótframlag greitt í lífeyrissjóði vegna stjórnar bankans nam á árinu 2017 6,3 milljónum króna (2016: 4,6 milljónum króna).

Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árin 2017 og 2016.

17. Annar rekstrarkostnaður

	2017	2016
Aðkeypt þjónusta	5.069	4.425
Fasteignir og aðrir fastafjármunir	3.148	3.555
Afskriftir og niðurfærslur	1.022	2.072
Annar rekstrarkostnaður	2.496	2.280
Annar rekstrarkostnaður	11.735	12.332

18. Þóknun til endurskoðenda

	2017	2016
Endurskoðun ársreiknings	104	101
Könnun árshlutareiknings	22	22
Önnur þjónusta	11	17
Þóknun til endurskoðenda	137	140

19. Hrein virðisbreyting útlána

	2017	2016
Sértæk virðisrýrnun	(2.478)	(1.090)
Almenn virðisrýrnun	317	310
Gjaldfært vegna dómsúrskurða	(737)	-
Tekjur vegna endurmetins greiðsluflæðis útlána	4.454	1.515
Hrein virðisbreyting útlána	1.556	735

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

20. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður út frá tekjuskattshlutföllum og gildandi skattalögum. Tekjuskattshlutfall lögaðila á árinu 2017 var 20% (2016: 20%). Sérstakur fjársýsluskattur reiknast 6% af skattskyldum hagnaði yfir 1 milljarð króna samkvæmt lögum nr. 165/2011 um fjársýsluskatt. Virkur tekjuskattur samstæðunnar árið 2017 er 28,0% (2016: 23,2%).

Tekjuskattur færður í rekstrarreikning samanstandur af:

	2017	2016
Tekjuskattur til greiðslu án aflagðrar starfsemi	3.771	3.897
Sérstakur fjársýsluskattur	832	1.060
Mismunur á álöögðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	(53)	57
Breyting á tímabundnum mismun skatteigna/skulda	(399)	191
Samtals	4.151	5.205

Virkt tekjuskattshlutfall greinist þannig:

	2017		2016	
Hagnaður fyrir skatta	14.802		22.424	
Reiknaður 20% tekjuskattur af hagnaði ársins	2.960	20,0%	4.485	20,0%
Sérstakur fjársýsluskattur	832	5,6%	1.060	4,7%
Tekjur undanþegnar sköttum	(11)	(0,1%)	(1.132)	(5,0%)
Ófrádráttarbær kostnaður	584	3,9%	579	2,6%
Aðrir liðir	(214)	(1,4%)	213	0,9%
Tekjuskattur	4.151	28,0%	5.205	23,2%

Bankinn er samskattaður með dótturfélagi sínu Íslandssjóðum hf.

21. Hagnaður af aflagðri starfsemi

	2017	2016
Hagnaður af sölu fullnustueigna	305	748
Hrein hlutdeild í afkomu aflagðrar starfsemi	360	1.599
Hagnaður af sölu dóttur- og hlutdeildarfélagas*	1.910	592
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti	2.575	2.939

*Í árslok 2017 hafði samstæðan ekki lengur yfirráð yfir eftirtöldum dótturfélögum: SPW ehf. (71,1%), IG Invest ehf. (71,1%) og Fergin ehf. (80%).

22. Hagnaður á hlut

	Aflögð starfsemi			
	Undanskilin		Meðtalin	
	2017	2016	2017	2016
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf.	11.002	14.008	13.577	16.947
Vegið meðaltal útistandandi hluta, í milljónum	10.000	10.000	10.000	10.000
Hagnaður á hlut	1,10	1,40	1,36	1,69

Engir gerningar voru í gildi í árslok 2017 eða 2016 sem kynnu að hafa þynningaráhrif á hagnað á hlut.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

23. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

	31.12.2017	31.12.2016
Handbært fé	1.976	3.073
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	169.503	225.187
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands háðar sérstökum takmörkunum*	4.593	34.532
Handbært fé og bundnar innstæður	176.072	262.792
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	12.973	12.661
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	189.045	275.453

*Innstæður samanber lög nr. 37/2016 um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum og reglur nr. 490/2016 um bindingu reiðufjár vegna nýs innstreymis erlends gjaldeyris.

24. Afleiðusamningar og skortstöður

31. desember 2017	Eignir	Nafnverð tengt eignum	Skuldir	Nafnverð tengt skuldum
Vaxtaskiptasamningar	724	77.754	2.687	120.284
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	613	33.023	1.924	29.512
Framvirkir hlutabréfasamningar	217	1.669	99	1.846
Valréttir hlutabréfa	19	152	-	-
Framvirkir gjaldeyrissamningar	211	7.263	117	5.992
Gjaldeyrisskiptasamningar	1.095	19.100	325	24.813
Framvirkir skuldabréfasamningar	17	2.444	70	7.430
Afleiðusamningar	2.896	141.405	5.222	189.877
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	270	-
Samtals	2.896	141.405	5.492	189.877

31. desember 2016

Vaxtaskiptasamningar	762	58.055	1.991	123.333
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	782	8.293	765	24.989
Framvirkir hlutabréfasamningar	237	2.494	152	2.141
Framvirkir gjaldeyrissamningar	30	2.660	1.056	13.992
Gjaldeyrisskiptasamningar	141	13.128	231	21.105
Framvirkir skuldabréfasamningar	1	400	26	3.610
Valréttir skuldabréfa	-	-	102	25.000
Afleiðusamningar	1.953	85.030	4.323	214.170
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	475	-
Samtals	1.953	85.030	4.798	214.170

Samstæðan notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Samstæðan ber tiltölulega litla óbeina áhættu vegna skuldsettra viðskipta viðskiptavina þar sem hún hefur tekið veð vegna hugsanlegs taps. Aðrir afleiðusamningar samstæðunnar vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Skortstöður eru í skráðum ríkisskuldabréfum. Samstæðan hefur aðgang að lánaheimildum, sem aðalmiðlari í tengslum við verðbréf, sem veittar eru af Seðlabanka Íslands og Íbúðalánasjóði. Flestar skortstöður gjaldfalla innan árs og er hægt að gera þær upp með peningum á gjalddaga.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

24. (framhald)

Samstæðan beitir áhættuvarnareikningsskilum gagnvart ákveðnum vaxtaskiptasamningum í evrum, þar sem samstæðan greiðir fljótandi vexti og fær greidda fasta vexti. Vaxtaskiptasamningarnir eru notaðir til þess að verja áhættu gagnvart gangvirðisbreytingum á ákveðnum skuldabréfum í evrum sem stafa af breytingum á vaxtastigi en skuldabréfin greiða fasta vexti (sjá skýringu 37). Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnareikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu. Gangvirði vaxtaskiptasamninganna í lok árs 2017 var neikvætt um 415 milljónir króna (2016: -385 milljónir króna). Höfuðstóll samninganna í lok árs 2017 var 62.525 milljónir króna (2016: 59.565 milljónir króna).

25. Útlán til lánastofnana

	31.12.2017	31.12.2016
Peningamarkaðslán	10.658	5.642
Bankareikningar	15.959	12.003
Útlán til lánastofnana	26.617	17.645

26. Útlán til viðskiptavina

Virðisrýrð útlán til viðskiptavina eftir atvinnugreinum:

	Heildar- fjárhæð	Sértæk virðisrýrnun	Útlán að fráðreginni virðisrýrnun
31. desember 2017			
Einstaklingar	301.502	(2.152)	299.350
Verslun og þjónusta	115.128	(2.984)	112.144
Byggingariðnaður	25.816	(1.019)	24.797
Orkuiðnaður	7.109	-	7.109
Fjármálastarfsemi	26	-	26
Iðnaður og flutningar	71.258	(1.297)	69.961
Fjárfestingarfélag	20.138	(412)	19.726
Opinberir aðilar og félagasamtök	11.871	-	11.871
Fasteignafélög	127.323	(256)	127.067
Sjávarútvegur	85.395	(542)	84.853
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýrnun	765.566	(8.662)	756.904
Almenn virðisrýrnun			(1.729)
Útlán til viðskiptavina			755.175

31. desember 2016

Einstaklingar	288.455	(2.278)	286.177
Verslun og þjónusta	99.010	(1.067)	97.943
Byggingariðnaður	29.644	(1.766)	27.878
Orkuiðnaður	7.216	-	7.216
Fjármálastarfsemi	85	-	85
Iðnaður og flutningar	67.391	(4.301)	63.090
Fjárfestingarfélag	15.289	(887)	14.402
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.848	(13)	12.835
Fasteignafélög	100.751	(731)	100.020
Sjávarútvegur	80.672	(429)	80.243
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýrnun	701.361	(11.472)	689.889
Almenn virðisrýrnun			(2.049)
Útlán til viðskiptavina			687.840

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

27. Virðisrýrnun útlána

Taflan hér að neðan sýnir breytingar á framlagi til virðisrýrnunar útlána.

	Sértæk virðisrýrnun	Almenn virðisrýrnun	Samtals
Staða 1. janúar 2017	11.472	2.049	13.521
Endanlegar afskriftir	(5.905)	(3)	(5.908)
Endurheimt áður afskrifuð lán	617	-	617
Gjaldfærð virðisrýrnun	2.478	(317)	2.161
Staða 31. desember 2017	8.662	1.729	10.391
Staða 1. janúar 2016	13.405	2.467	15.873
Endanlegar afskriftir	(3.799)	-	(3.799)
Endurheimt áður afskrifuð lán	711	-	711
Gjaldfærð virðisrýrnun	1.090	(310)	780
Annað	65	(108)	(43)
Staða 31. desember 2016	11.472	2.049	13.521

28. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

	2017	2016
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum í byrjun árs	450	716
Viðbætur á árinu	36	104
Seldir eignarhlutir	-	(248)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	142	48
Greiddur arður	(25)	-
Virðisrýrnun	(60)	(170)
Annað	161	-
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	704	450

Eignarhlutir samstæðunnar í hlutdeildarfélagum eru eftirfarandi:

		31.12.2017	31.12.2016
Auðkenni hf., þjónustufyrirtæki í upplýsingatækni, Borgartúni 31, 105 Reykjavík	Ísland	23,8%	23,8%
B-Payment Szolgálató Zrt, fyrirtæki í rafrænni greiðslumiðlun, H-1132 Búdapest	Ungverjaland	45,0%	35,0%
FAST GP ehf., eignarhaldsfélag, Katrínartúni 2, 105 Reykjavík	Ísland	35,0%	35,0%
JCC ehf., rekstrarfélag seðlavers, Borgartúni 19, 105 Reykjavík	Ísland	33,3%	-
Reiknistofa bankanna hf., þjónustufyrirtæki í upplýsingatækni, Katrínartúni 2, 105 Reykjavík	Ísland	30,8%	30,8%
Summa Rekstrarfélag hf., rekstrarfélag verðbréfasjóða, Tjarnargötu 4, 101 Reykjavík	Ísland	25,0%	25,0%

Fjárhagsupplýsingar vegna hlutdeildarfélaga samstæðunnar eru eftirfarandi:

	2017	2016
Heildartekjur	4.770	5.015
Heildarhagnaður	109	313
Heildareignir	5.564	5.021
Heildarskuldir	(3.280)	(2.690)
Hrein eign	2.284	2.331
Hreinn eignarhlutur samstæðunnar í hlutdeildarfélagum	704	450

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

29. Fjárfestingar í dótturfélögum

Helstu dótturfélög:

		31.12.2017	31.12.2016
Borgun hf., færsluhirðir og útgáfupjónustuaðili, Ármúla 30, 108 Reykjavík	Ísland	63,5%	63,5%
Íslandssjóðir hf., rekstrarfélag verðbréfasjóða, Hagasmára 3, 201 Kópavogi	Ísland	100%	100%
IS Þróunarsjóðurinn Langbrók, fagfjárfestingsjóður, Hagasmára 3, 201 Kópavogi	Ísland	100%	100%
Hringur eignarhaldsfélag ehf., eignarhaldsfélag, Dalshrauni 3, 220 Hafnarfirði	Ísland	100%	100%
Allianz Ísland hf., váttryggingamiðlun, Dalshrauni 3, 220 Hafnarfirði	Ísland	100%	100%
D-1 ehf., rekstur fasteigna, Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík*	Ísland	0%	100%

*Á árinu 2017 var D-1 ehf. sameinað Íslandsbanka.

Önnur veigaminni dótturfélög:

Íslandsbanki hefur yfirráð yfir 18 dótturfélögum til viðbótar ofangreindum dótturfélögum.

Minnihluti í dótturfélögum:

Borgun hf. er eina dótturfélag Íslandsbanka sem hefur verulega hlutdeild minnihluta (2017: 36,5%, 2016: 36,5%).

Taflan hér að neðan sýnir helstu upplýsingar er varða Borgun hf.:

	2017	2016
Lán og kröfur	8.652	4.272
Aðrar eignir	23.001	33.922
Skuldir	24.829	27.469
Hrein eign	6.824	10.725
Bókfært virði minnihluta	2.491	3.915
Tekjur	15.110	11.448
Hagnaður	350	7.866
Önnur heildarafkoma ársins (eftir skatta)	415	(5.484)
Samtals heildarafkoma	765	2.382
Hagnaður minnihluta	279	869
Rekstrarhreyfingar	(4.156)	3.498
Fjárfestingarhreyfingar	18	4.724
Fjármögnunarhreyfingar	(4.461)	(2.187)
(Lækkun) hækkun handbærs fjár og ígildis þess	(8.599)	6.035

Borgun greiddi 4.700 milljónir króna í arð til hluthafa á árinu 2017.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

30. Rekstrarfjármunir

31. desember 2017

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	5.295	4.860	10.155
Viðbætur á árinu	107	1.279	1.386
Selt á árinu og niðurfært	320	(1.456)	(1.136)
Samtals	5.722	4.683	10.405

Uppsafnaðar afskriftir

Staða í byrjun árs	(1.256)	(2.688)	(3.944)
Afskrifað á árinu	(74)	(602)	(676)
Selt á árinu og niðurfært	-	1.343	1.343
Samtals	(1.330)	(1.947)	(3.277)

Bókfært virði	4.392	2.736	7.128
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.647
Tryggingavirði bygginga			6.158
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða			3.892

31. desember 2016

	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	6.787	4.883	11.670
Viðbætur á árinu	119	1.151	1.270
Selt á árinu og niðurfært	(1.611)	(1.174)	(2.785)
Samtals	5.295	4.860	10.155

Uppsafnaðar afskriftir

Staða í byrjun árs	(1.539)	(2.787)	(4.326)
Afskrifað á árinu	(83)	(591)	(674)
Virðisrýrnun ársins	(768)	-	(768)
Selt á árinu og niðurfært	1.134	690	1.824
Samtals	(1.256)	(2.688)	(3.944)

Bókfært virði	4.039	2.172	6.211
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.254
Tryggingavirði bygginga			5.328
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða			2.724

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

31. Óefnislegar eignir

31. desember 2017

	Keyptur hugbúnaður	Þróun hugbúnaðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	1.598	1.774	3.372
Viðbætur á árinu og innri þróun	487	1.316	1.803
Niðurfært á árinu	(704)	-	(704)
Samtals	1.381	3.090	4.471
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(499)	(201)	(700)
Afskrift á árinu	(180)	-	(180)
Niðurfært á árinu	640	-	640
Samtals	(39)	(201)	(240)
Bókfært virði	1.342	2.889	4.231
Afskriftarhlutfall	25%	10-25%	

31. desember 2016

	Keyptur hugbúnaður	Þróun hugbúnaðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	1.514	476	1.990
Viðbætur á árinu og innri þróun	195	1.298	1.493
Niðurfært á árinu	(111)	-	(111)
Samtals	1.598	1.774	3.372
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(458)	(201)	(659)
Afskrift á árinu	(120)	-	(120)
Niðurfært á árinu	79	-	79
Samtals	(499)	(201)	(700)
Bókfært virði	1.099	1.573	2.672
Afskriftarhlutfall	25%	10-25%	

32. Aðrar eignir

	31.12.2017	31.12.2016
Kröfur	6.736	5.090
Óuppgerð verðbréfaviðskipti	2.620	652
Áfallinn kostnaður	205	749
Fyrirframgreidd gjöld	215	300
Aðrar eignir	217	273
Aðrar eignir	9.993	7.064

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

33. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

	31.12.2017	31.12.2016
Fullnustueignir	1.224	3.348
Eignir vegna aflagðrar starfsemi	1.542	3.036
Samtals	2.766	6.384
Lóðir og fasteignir	1.194	3.319
Iðnaðartæki og atvinnubifreiðar	30	29
Fullnustueignir	1.224	3.348

Í árslok 2017 skilgreindi samstæðan eignir og skuldir eftirtalinna dótturfélaga sem eignir og skuldir aflagðrar starfsemi í sölumeðferð: Fastengi ehf. (100%), Geysir Green Investment Fund slhf. (100%), ÍSB fasteignir ehf. (100%) og LT lóðir ehf. (100%).

Eignir og skuldir vegna aflagðrar starfsemi:

	31.12.2017	31.12.2016
Handbært fé	-	1.545
Hlutabréf	775	775
Viðskiptakröfur	484	36
Fasteignir og land	252	633
Aðrar eignir	31	47
Eignir samtals	1.542	3.036
Skammtímaskuldir	1	52
Skattskuldir	79	269
Aðrar skuldir	-	4
Skuldir samtals	80	325

34. Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana

	31.12.2017	31.12.2016
Endurhverf viðskipti við Seðlabanka Íslands	92	70
Innlán lánastofnana	11.097	4.852
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	11.189	4.922

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

35. Innlán viðskiptavina

	31.12.2017	31.12.2016
Óbundin innlán*	479.590	501.045
Bundin innlán	87.439	93.142
Innlán viðskiptavina	567.029	594.187

*Óbundin innlán eru innlán sem eru laus til útborgunar innan þriggja mánaða.

Innlán viðskiptavina sundurliðast þannig eftir eigendum:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Fjárhæð	Hlutfall	Fjárhæð	Hlutfall
Ríki og fyrirtæki í ríkiseign	6.071	1%	10.264	2%
Sveitarfélög	7.054	1%	5.277	1%
Önnur félög	290.405	51%	335.766	56%
Einstaklingar	263.499	47%	242.880	41%
Innlán viðskiptavina	567.029	100%	594.187	100%

36. Veðsettar eignir

	31.12.2017	31.12.2016
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging fyrir skuldum	144.863	119.277
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging í erlendum bönkum	908	457
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging fyrir verðbréfalánum	618	-
Veðsettar eignir vegna lántöku	146.389	119.734

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna útgáfu sértryggðra skuldabréfa sem gefin hafa verið út samkvæmt íslenskum lögum, með veð í hluta af húsnæðislánum samstæðunnar. Lánasafnið þarf að standast vikuleg álagspróf.

Þá hefur samstæðan veðsett eignir í erlendum bönkum og fjármálastofnunum, einkum sem tryggingu fyrir viðskiptum sem byggja á ISDA (e. International Swaps and Derivatives Association) samningum til að verjast markaðsáhættu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

37. Lántaka

	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Greiðslu- skilmálar Vaxtakjör	31.12.2017	31.12.2016
Sértryggð skuldabréf í ISK	2014-2017	2019	Á lokadegi Fastir, 6,93%	10.120	8.024
Sértryggð skuldabréf í ISK	2015-2016	2023	Á lokadegi Fastir, 6,40%	7.469	7.467
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2012-2014	2019	Á lokadegi Fastir, 2,84%	8.666	8.528
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2014-2015	2020	Á lokadegi Fastir, 3,47%	4.117	4.049
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2015-2017	2022	Á lokadegi Fastir, 2,98%	17.467	5.461
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2012-2017	2024	Á lokadegi Fastir, 3,45%	21.963	11.317
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2015-2017	2026	Á lokadegi Fastir, 3,37%	24.049	19.379
Sértryggð skuldabréf í ISK - verðtryggð	2017	2030	Á lokadegi Fastir, 3,00%	15.089	-
Sértryggð skuldabréf				108.940	64.225
Óveðtryggð skuldabréf í SEK	2013-2014	2017	Á lokadegi Breytilegir, STIBOR + 4,00%	-	9.971
Óveðtryggð skuldabréf í USD	2016	2017	Á lokadegi Breytilegir, LIBOR + 1,70%	-	3.963
Óveðtryggð skuldabréf í EUR*	2015-2016	2018	Á lokadegi Fastir, 2,88%	19.004	36.140
Óveðtryggð skuldabréf í NOK	2015	2018	Á lokadegi Breytilegir, NIBOR + 2,60%	6.391	6.566
Óveðtryggð skuldabréf í SEK	2015	2019	Á lokadegi Breytilegir, STIBOR + 3,10%	7.660	7.493
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2017	2019	Á lokadegi Breytilegir, EURIBOR + 0,38%	375	-
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2017	2019	Á lokadegi Breytilegir, EURIBOR + 0,40%	2.500	-
Óveðtryggð skuldabréf í EUR	2017	2019	Á lokadegi Breytilegir, EURIBOR + 0,50%	1.253	-
Óveðtryggð skuldabréf í EUR**	2016	2020	Á lokadegi Fastir, 1,75%	63.651	61.125
Útgefin skuldabréf				100.834	125.258
Lán frá lánastofnunum				-	14.773
Víxlaútgáfa				7.538	5.755
Önnur lántaka				436	2.457
Önnur lán og víxlaútgáfa				7.974	22.985
Lántaka				217.748	212.468

*Íslandsbanki keypti eigin skuldabréf á tímabilinu fyrir 154,5 milljónir evra sem samsvarar 19.314 milljónum króna.

**Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart þessari skuldabréfaútgáfu og notar ákveðna vaxtaskiptasamninga í evrum sem áhættuvarnir (sjá skýringu 24). Vaxtaskiptasamningarnir verja áhættu samstæðunnar gagnvart breytingum á gangvirði þessara fastvaxta skuldabréfa í evrum sem stafa af breytingum á vaxtastigi. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnarsambandinu. Heildarvirði skuldabréfsins í lok árs 2017 er 63.651 milljónir króna og þar með talið er gangvirðisbreyting 361 milljónir króna.

Upphæðir sértryggðra skuldabréfa innihalda ekki skuldabréf í eigu bankans sem haldið er til hliðar vegna ákvæðis um verðbréfalán í viðskiptavakasamningum.

38. Víkjandi lán

	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Greiðslu- skilmálar Vaxtakjör	Bókfært virði 31.12.2017	Bókfært virði 31.12.2016
Lán sem teljast til eiginfjárpáttar 2:					
Víkjandi lán í SEK	2017	2027	Á lokadegi Breytilegir, STIBOR + 2,0%	9.505	-
Víkjandi lán				9.505	-

Á fjórða ársfjórðungi 2017 gaf samstæðan út skuldabréf að fjárhæð 750 milljónir sænskra króna sem tilheyrir eiginfjárpætti 2.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

39. Breytingar á skuldum vegna fjármögnunar

	Heyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðsluflæði						31.12.2017
	1.1.2017	Greiðslu- flæði	Áfallnir vextir	Gengis- munur	Gangvirðis- breytingar	Annað	
Sértryggð skuldabréf	15.491	1.031	1.067	-	-	-	17.589
Sértryggð skuldabréf - verðtryggð	48.733	27.170	3.365	-	-	12.083	91.351
Óveðtryggt skuldabréf í erlendri mynt	64.133	(30.854)	2.361	1.542	-	-	37.182
Lán frá lánastofnunum	17.207	(2.690)	-	-	-	(14.517)	-
Óveðtryggð skuldabréf í áhættuvarnarsambandi	61.125	(1.108)	665	3.071	(101)	-	63.652
Víxlaútgáfa	5.779	1.835	360	-	-	-	7.974
Víkjandi lán	-	9.250	14	241	-	-	9.505
Samtals	212.468	4.634	7.832	4.854	(101)	(2.434)	227.253

40. Skatteignir og skattskuldir

	31.12.2017		31.12.2016	
	Eign	Skuld	Eign	Skuld
Skattskuldir	-	7.699	-	7.986
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	4	88	4	487
Skattar í efnahagsreikningi	4	7.787	4	8.473

Breytingar á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu eru eftirfarandi:

	Eignir	Skuldir
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 1.1.2016	21	313
Færsla frestaðrar skatteignar yfir á skattskuldbindingu 1.1.2016	(22)	(22)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2016	(22)	4.264
Tekjuskattur til greiðslu 2017	27	(4.049)
Leiðréttingar frá fyrra ári	-	(19)
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2016	4	487
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2017	(47)	3.545
Tekjuskattur til greiðslu 2018	47	(3.800)
Viðbætur vegna sameiningar fyrirtækja	-	(171)
Leiðréttingar frá fyrra ári	-	27
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2017	4	88

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

40. (framhald)

Breytingar á tímabundnum mismun á árinu voru eftirfarandi:

2017	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Tekjuskatts- Skatteign	skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(147)	68	(79)	-	(79)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(183)	(3)	(186)	-	(186)
Aðrar óefnislegar eignir	(175)	(220)	(395)	-	(395)
Frestaður gengismunur	23	(225)	(202)	4	(206)
Afleiðusamningar	-	465	465	465	-
Lántaka	-	314	314	314	-
Aðrir liðir	-	(1)	(1)	-	(1)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	(1)	1	-	-	-
	(483)	399	(84)	783	(867)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta				(779)	779
Skatteign (skuld)	(483)	399	(84)	4	(88)

2016	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Tekjuskatts- Skatteign	skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(197)	50	(147)	-	(147)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(218)	35	(183)	-	(183)
Aðrar óefnislegar eignir	(81)	(94)	(175)	-	(175)
Frestaður gengismunur	205	(182)	23	23	-
Yfirfæranlegt skattalegt tap	(1)	-	(1)	-	(1)
	(292)	(191)	(483)	23	(506)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta				(19)	19
Skatteign (skuld)	(292)	(191)	(483)	4	(487)

41. Aðrar skuldir

	31.12.2017	31.12.2016
Áfallinn kostnaður	4.049	4.219
Skuldir til smásala vegna greiðslukorta	23.878	25.494
Skuldbinding vegna dómsmála	1.811	1.344
Skuldbinding vegna ábyrgða og fleira	64	86
Fjármagnstekjuskattur	1.596	7.165
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.384	1.551
Frestaðar tekjur	199	190
Ýmsar skuldir	2.966	3.407
Aðrar skuldir	35.947	43.456

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

41. (framhald)

Skuldbinding:	Skuldbinding vegna dómsmála	Skuldbinding vegna ábyrgða og fleira	Samtals
Staða 1. janúar 2017	1.344	86	1.430
Skuldbindingar nýttar á árinu	(54)	-	(54)
Nýjar skuldbindingar og bakfærðar skuldbindingar ársins	521	(22)	499
Staða 31. desember 2017	1.811	64	1.875

42. Eigið fé

Hlutafé

Bankanum er heimilt að gefa út að hámarki 10.000 milljón almennra hluta þar sem hver hlutur er jafnvirði einnar krónu. Þann 31.12.2017 nam innborgað hlutafé 65.000 milljónum króna sem er útgefið heildarhlutafé bankans. Bankinn er með einn flokk almenns hlutafjár sem ber engin réttindi til fastra tekna.

Arður

Á aðalfundi Íslandsbanka vegna rekstrarársins 2016, sem haldinn var 23. mars 2017, ákváðu hluthafar að greiða allt að 50% hagnaðar ársins 2016 í arð. Þann 31. mars 2017 voru greiddar 10.000 milljónir króna í arð sem jafngildir 1,00 krónu á hlut (2016: 3,70 krónur á hlut; ákvörðun aðalfundar um 10.000 milljón krónur í arðgreiðslu og 27.000 milljón krónur í sérstaka arðgreiðslu í lok árs).

	31.12.2017	31.12.2016
Hlutafé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutafjár	55.000	55.000
Samtals hlutafé	65.000	65.000
Gangvirðisreikningur fjáreigna til sölu	239	(25)
Lögbundinn varasjóður	2.500	2.500
Þýðingarmunur	-	(8)
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar	2.614	1.302
Bundið vegna gangvirðisbreytinga	380	113
Bundið vegna dóttur- og hlutdeildarféлага	446	257
Samtals varasjóðir	6.179	4.139

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

43. Upplýsingar um tengda aðila

Í lok árs 2017 var Íslandsbanki í eigu íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf. sem er jafnframt alfarið í eigu íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Þar af leiðandi eru íslenska ríkið og Bankasýsla ríkisins, ásamt stjórn hennar, skilgreindir sem tengdir aðilar samstæðunnar. Samstæðan nýtir sér undanþágu fyrir félög tengd hinu opinbera, samkvæmt IAS 24, með því að telja viðskipti við þau ekki meðal tengdra aðila.

Stjórn Íslandsbanka og lykilstjórnendur bankans eru skilgreind sem tengdir aðilar ásamt nánnum fjölskyldumeðlimum framangreindra einstaklinga sem og lögaðilar undir þeirra yfirráðum.

Hlutdeildarfélag samstæðunnar, ásamt lykilstjórnendum þeirra og lögaðilar undir þeirra yfirráðum, eru jafnframt skilgreind sem tengdir aðilar samstæðunnar.

Vörur og þjónusta samstæðunnar standa ríkissjóði og fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs til boða í samkeppni við aðra söluaðila og á almennt viðurkenndum viðskiptakjörum. Á svipaðan hátt kaupir samstæðan vörur og þjónustu af fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs á almennt viðurkenndum viðskiptakjörum.

Upplýsingar um handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands eru birtar í skýringu 23 og upplýsingar um innlán Seðlabanka Íslands eru birtar í skýringu 34.

Öll lán til starfsmanna eru veitt á grundvelli almennra viðskiptakjara í samstæðunni. Stöðurnar að neðan taka ekki tillit til trygginga sem samstæðan er með.

31. desember 2017

	Eignir	Skuldir	Staða	Ábyrgðir	Lánalínur og yfirdráttarheimildir
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(103)	(103)	-	1
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	287	(415)	(128)	-	59
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	330	(743)	(413)	-	232
Staða við tengda aðila	617	(1.261)	(644)	-	292

	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(3)	-
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	16	(13)	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	24	(25)	2
Viðskipti við tengda aðila	40	(41)	2

31. desember 2016

	Eignir	Skuldir	Staða	Ábyrgðir	Lánalínur og yfirdráttarheimildir
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(101)	(101)	-	1
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	335	(606)	(271)	-	72
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	523	(1.065)	(542)	1	227
Staða við tengda aðila	858	(1.772)	(914)	1	300

	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(4)	-
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	33	(24)	4
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	34	(32)	8
Viðskipti við tengda aðila	67	(60)	12

Ekkert framlag til virðisrýrnunar var fært á árinu 2017 á móti útistandandi viðskiptakröfum á tengda aðila (2016: -1 milljón króna). Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árið 2017. Starfskjör tengdra aðila eru tilgreind í skýringu 16.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

44. Leigusamningar

Væntanlegar lágmarksleigugreiðslur sem falla undir óuppsegjanlega rekstrarleigu þar sem samstæðan er leigutaki:

	31.12.2017	31.12.2016
Innan árs	438	529
Eftir 1 til 5 ár	1.752	2.002
Meira en 5 ár	3.430	4.123
Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga	5.620	6.654

Samstæðan leigir húseignir undir höfuðstöðvar og hluta útibúa. Dæmigerður leigusamningur er verðtryggður til 5-10 ára og með framlengingarákvæði.

Á árinu 2017 voru greiddar samtals 437 milljónir króna í rekstrarleigu (2016: 508 milljónir króna).

Skuldbindingar fjármögnunarleigu þar sem bankinn er leigusali:

	31.12.2017	31.12.2016
Innan árs	14.398	14.098
Eftir 1 til 5 ár	29.916	30.525
Meira en 5 ár	3.301	3.845
Verg fjárfesting í fjármögnunarleigu	47.615	48.468
Innan árs	12.031	11.364
Eftir 1 til 5 ár	26.219	26.191
Meira en 5 ár	2.515	2.861
Núvirði leigugreiðslna	40.765	40.416
Framtíðar fjármagnstekjur	6.850	8.052
Uppsöfnuð virðisrýrnun	187	533
Tekjufærðar leigugreiðslur á árinu	2.999	3.395

45. Eignir í vörslu

	31.12.2017	31.12.2016
Eignir í vörslu - ekki stýrt af samstæðunni	2.101.434	1.216.155

46. Óvissuþættir

Skuldbindingar

Gengistryggðir lánasamningar

Dómsmálum sem fjalla um gengistryggða lánasamninga lýkur að öllum líkindum á næstu 12 mánuðum. Þau fjalla um samninga sem hafa að geyma smávægileg frávik frá skilmálum þeirra samninga sem þegar hafa verið úrskurðaðir löglegir. Dómsniðurstöður geta leitt til þess að um aðra samninga verði samið utan dómstóla. Fyrningarfrestur til að höfða mál vegna gengistryggðra lána rennur út 16. júní 2018. Samstæðan telur ólíklegt að dómur muni hafa teljandi áhrif á meðferð eða uppgjör annarra lánasamninga. Heildarskuldbinding að fjárhæð 1.011 milljónir króna (sjá skýringu 41) hefur verið færð í ársreikningi samstæðunnar 31. desember 2017 vegna ofangreindra lánasamninga.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

46. (framhald)

Lánasamningar með breytilegum vöxtum

Neytendastofa birti í september 2014 ákvörðun sína um mál vegna skilmála og upplýsinga sem tengjast veitingu neytendaveðláns með vaxtaendurskoðun af hálfu samstæðunnar árið 2005. Neytendastofa komst að þeirri niðurstöðu að þeir skilmálar sem samstæðan, og fyrirrennarar, bauð varðandi aðferð og aðstæður við endurskoðun vaxta, brjóti í bága við ákvæði laga um neytendalán.

Samstæðan vísaði málinu til dómstóla og lauk því fyrir Hæstarétti í október 2017. Neytendastofu í vil. Samstæðan hefur fært 800 milljónir króna (sjá skýringu 41) skuldbindingu til að mæta tapi vegna úrskurðarins. Yfirferð á samningum sem dómurinn tekur til er vel á veg kominn og er gert ráð fyrir endurgreiðslum á ofgreiddum vöxtum í byrjun árs 2018. Fyrir liggur að töluverður hluti samninganna hefur verið endurfjármagnaður eða greiddur upp við sölu viðkomandi eigna. Þá var endurskoðun vaxta frestað á meirihluta samninga frá umræddum tíma eftir að úrskurður Neytendastofu lá fyrir.

Óvissar skuldir

Borgun hf.

Borgun hf. er greiðslumiðlunarfyrirtæki og dótturfélag Íslandsbanka. Landsbankinn hf. seldi 31,2% hlut sinn í Borgun síðla árs 2014. Snemma árs 2016 kom fram gagnrýni á hendur Landsbankanum hf. (m.a. frá Ríkisendurskoðun) fyrir að hafa ekki í söluferlinu séð fyrir hlutdeild Borgunar í sölu Visa Europe til Visa Inc. Landsbankinn hf. svaraði gagnrýninni á þann veg að stjórnendur Borgunar hefðu ekki lagt fram allar verðmyndandi upplýsingar er vörðuðu fyrirtækið. Landsbankinn hf. telur sig eiga rétt á skaðabótum og höfðaði í því skyni dómsmál þann 12. janúar 2017.

Í dómsmálinu krefst Landsbankinn hf. (stefnandi) þess að viðurkennd verði óskipt bótaskylda Borgunar hf., BPS ehf., Eignarhaldsfélagsins Borgunar slf. og Hauks Oddssonar fyrrverandi framkvæmdastjóra Borgunar fyrir að hafa látið undir höfuð leggjast að leggja fram eða kynna fullnægjandi gögn um verðmæti eignarhlutar Borgunar í Visa Europe. Stefndu hafna öllum kröfum stefnanda og hafa tekið til varna í dómsmálinu. Ekki er gerð töluleg krafa í málinu en í stefnu telur stefnandi sig mögulega hafa farið á mis við 1.930 milljóna króna hagnað við söluna á eignarhlutum í Borgun. Þar sem hvorki er hægt að segja með vissu fyrir um niðurstöðu málsins eða áætla þær fjárhæðir sem kynnu að koma til greiðslu, hefur samstæðan ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Kortapjónustan hf.

Í júní 2013 höfðaði Kortapjónustan hf. mál á hendur Íslandsbanka hf., Arion banka hf., Landsbankanum hf., Borgun hf. og Valitor hf. og krafðist bóta að fjárhæð 1.191 milljón króna auk vaxta óskipt úr hendi stefndu. Stefndi byggði kröfur sínar aðallega á meintum brotum stefndu á samkeppnislögum. Bankinn og aðrir aðilar að málinu kröfðust þess að málinu yrði vísað frá og var fallist á það af hálfu Hæstaréttar í júní 2017. Kortapjónustan höfðaði nýtt dómsmál á hendur sömu aðilum í október s.l. og krefst nú 923 milljón króna, óskipt. Samstæðan hefur ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Óvissar eignir

Uppgjör vegna yfirtöku á Byr árið 2011

Samstæðan yfirtók Byr hf. (fyrrum sparisjóð) árið 2011 af skilanevnd sparisjóðsins („nefndinni“) og Efnahags- og viðskiptaráðuneyti Íslands („ráðuneytinu“). Samkvæmt viðtekinni venju áskildi samstæðan sér rétt til að endurmeta gangvirði hreinna eigna sem yfirteknar höfðu verið og krefjast endurgreiðslu ef gangvirði hreinna eigna var ekki í samræmi við það sem fram kom í reikningsskilum Byrs. Á grundvelli þessa setti samstæðan fram kröfu á hendur nefndinni í júní 2013 sem nam 6.943 milljónum króna auk vaxta. Krafan er lögð inn sem forgangskrafa, samkvæmt 110. grein laga nr. 21/1991. Nefndin hafnaði kröfunni með bréfi dagsettu 30. september 2013. Ákveðið var á fundi kröfuhafa í desember 2013 að nefndin skyldi vísa deilunni til Héraðsdóms Reykjavíkur. Formleg krafa sem nemur 911 milljónum króna auk vaxta var sett fram á hendur ráðuneytinu 24. september 2014. Báðar kröfurnar hafa nú verið teknar fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur. Ennfremur hefur Héraðsdómur skipað tvo óháða matsmenn, að beiðni samstæðunnar, til að leggja formlegt mat á kröfu samstæðunnar gagnvart ráðuneytinu og nefndinni. Þess er vænst að lokið verði við matið um mitt ár 2018. Málarekstur fyrir dómstólum mun væntanlega hefjast í kjölfarið. Samstæðan hefur ekki fært neinar tekjur sem tengjast þessari kröfu.

Héraðsdómur Reykjavíkur staðfesti nauðasamning Byrs sparisjóðs 8. janúar 2016. Í samningum er að finna fyrirvara vegna kröfu samstæðunnar og ekki er búist við að hann hafi áhrif á þann málarekstur sem lýst er hér að framan.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

47. Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok reikningsskiladags sem kalla á leiðréttingar eða viðbótarupplýsingar í ársreikningi samstæðunnar 2017.

48. Áhættustýring

Áhættustýring og innra eftirlit

Starfsemi samstæðunnar felur í sér margs konar áhættu og stýring þeirrar áhættu er óaðskiljanlegur hluti af starfseminni. Bankinn leggur áherslu á góða stjórnarhætti. Umgjörð samstæðunnar varðandi áhættustýringu og innra eftirlit byggir á þriggja þrepa eftirlitskerfi, eins og því er lýst í leiðbeiningum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar um innri stjórnarhætti, og er ætlað að styðja við góðar ákvarðanir og sterka áhættuvitund. Umgjörðin miðar að því að tryggja skilvirkni, virka áhættustýringu, góða viðskiptahætti, áreiðanleika fjárhagsupplýsinga og annarra upplýsinga innan og utan samstæðunnar ásamt hlítu við viðeigandi lög, reglur, tilmæli og innri reglur.

Fyrsta varnarlinan er mynduð af viðskipta- og stoðeiningum bankans; önnur varnarlinan af innri eftirlitseiningum bankans, áhættustýringu og regluvörslu; og þriðja varnarlinan er innri endurskoðun sem leggur í umboði stjórnar óháð mat á skilvirkni stjórnarhátta, áhættustýringar og innra eftirlits.

Stjórnskipulag samstæðunnar er tvíþætt. Stjórn bankans markar stefnu og hefur yfirlit með því að henni sé framfylgt. Stjórn hefur einnig yfirlit með reikningsskilum og fjármálastjórn ásamt því að tryggja að umgjörð innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar sé skilvirk. Bankastjóri, framkvæmdastjóri áhættustýringar og aðrir framkvæmdastjórnar ásamt lykilnefndum bera ábyrgð á að innleiða skipulag áhættustýringar og innra eftirlits í samræmi við þær heimildir sem stjórn veitir.

Stjórn ber endanlega ábyrgð á því að innviðir áhættustýringar og innra eftirlits í samstæðunni séu fullnægjandi. Stjórn ákvarðar og miðlar umgjörð áhættustýringar og áhættuvilja með útgáfu stefnuskjala um áhættustýringu og yfirlýsingar um áhættuvilja. Fyrir þau viðfangsefni stjórnar sem teljast mikilvæg, krefjast aukinnar sérþekkingar eða athygli hefur stjórn skipað undirnefndir til að styðja við þróun, innleiðingu og eftirlit með þeim viðfangsefnum.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri bankans í samræmi við stefnu og ákvarðanir stjórnar. Að auki ber bankastjóra að tryggja að starfsemi samstæðunnar sé í samræmi við lög og reglur og samþykktir hluthafafundar en í því felst meðal annars að tryggja að umgjörð áhættustýringar og annarra eftirlitseininga sé fullnægjandi. Bankastjóri ræður framkvæmdastjóra áhættustýringar, regluvörð og aðra framkvæmdastjóra. Bankastjóri skipar einnig meðlimi lykilnefnda bankans.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar ber ábyrgð á því að skilgreina dagleg verkefni áhættustýringar og meta hvort fagkunnátta sé fullnægjandi innan sviðsins. Að auki er framkvæmdastjóri áhættustýringar ábyrgur fyrir eftirliti með umgjörð áhættustýringar samstæðunnar og að ganga úr skugga um að skipulag og úrræði bankans til að stýra áhættu séu fullnægjandi.

Stjórn staðfestir val og ráðningu bankastjóra á framkvæmdastjóra áhættustýringar. Framkvæmdastjóri áhættustýringar veitir stjórn og áhættunefnd stjórnar milliliðalaust heildstæðar og skýrar upplýsingar um áhættu í rekstri bankans. Ekki er hægt að víkja framkvæmdastjóra áhættustýringar frá störfum án fyrirfram samþykkis stjórnar.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar heyrir beint undir bankastjóra. Hann situr í framkvæmdastjórn bankans og er óháður viðskiptaeiningum bankans. Framkvæmdastjóri áhættustýringar veitir óháð mat á áhættum í rekstri samstæðunnar og getur beitt neitunarvaldi á nefndarfundum telji hann eða aðrir fulltrúar eftirlitseininga að mál sem lagt er til ákvörðunar sé í ósamræmi við áhættuvilja samstæðunnar, áhættustefnu eða skilgreinda verkferla.

Áhættustýringu er falið að bera kennsl á, skilja, mæla og hafa eftirlit með þeirri áhættu sem samstæðan hefur tekist á hendur. Áhættustýring veitir óháð mat, greiningar og ráðgjöf vegna erinda eða ákvarðana viðskipta- og stoðeininga sem fela í sér áhættu auk mats á því hvort slík erindi eru í samræmi við áhættuvilja og áhættustefnu stjórnar.

Áhættustýring veitir stjórnendum og stjórn ráðgjöf varðandi þróun og umbætur á áhættustefnu, áhættustýringarferlum og áhættumörkum.

Áhættustýring veitir innri og ytri hagsmunaaðilum heildstæða og óháða sýn á áhættusnið samstæðunnar samanborið við áhættuvilja og tryggir eftirfylgni ef um er að ræða brot á innri eða ytri mörkum eða reglum.

Viðskipta- og stoðeiningar eru þó ábyrgar fyrir því að hafa sjálfstæða sýn á áhættu í þeirra starfsemi og að upplýsa stjórnendur um möguleg brot á mörkum, reglum eða stefnu.

Áhættustýring veitir stjórnendum og stjórn þær upplýsingar um áhættu sem nauðsynlegar eru til að skilgreina og ákvarða áhættuvilja bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

48. (framhald)

Yfirlögfræðingur bankans er ráðinn af og heyrir beint undir bankastjóra. Hann veitir framkvæmdastjórn og stjórn ráðgjöf um lögfræðileg málefni. Yfirlögfræðingur stýrir lögfræðideild bankans sem veitir heildstæða lögfræðiráðgjöf til viðskipta- og stoðeininga bankans.

Innri endurskoðandi er tilnefndur af og heyrir beint undir stjórn samstæðunnar og stýrir innri endurskoðunardeild bankans í umboði stjórnar. Innri endurskoðandi er ábyrgur fyrir málefnum er tengjast innri endurskoðun bankans þar með talið verkefnum tengdum innri endurskoðum sem er útvistað.

Regluvörður stýrir regluvörslu bankans og ber ábyrgð á að skilgreina dagleg verkefni sviðsins og meta hvort fagkunnátta sé fullnægjandi innan þess. Regluvörður ber ábyrgð á eftirliti með umgjörð bankans vegna hlítningaráhættu og á því að hafa yfirsýn yfir hlítningaráhættu í samstæðunni.

Regluvörður er ráðinn af og heyrir beint undir bankastjóra og er ráðningin staðfest af stjórn. Ekki er hægt að víkja regluverði frá störfum án fyrirfram samþykkis stjórnar. Upplýsa skal FME og innri endurskoðanda um brottvikningu eða uppsögn regluvarðar. Regluvörður upplýsir stjórn um hlítni bankans við innri og ytri lög og reglur.

Allir starfsmenn bera ábyrgð á því að skilja áhættuna sem felst í þeirra daglegu störfum, á því að þekkja þær innri og ytri reglur sem um störf þeirra gilda, á að vekja athygli á því ef þeir telja sig hafa komið auga á atvik í sínu starfi sem eru á skjön við innri eða ytri reglur, og á því að starfa í samræmi við starfs- og siðareglur bankans.

Skipulag lykilnefnda í samstæðunni er tvíþætt. Stefnunótandi nefndir eru framkvæmdastjórn og áhættustefnunefnd og taka þær lykilákvæðanir um innleiðingu á þeirri stefnu sem mörkuð er af stjórn. Viðskiptanefndir eru efnahagsnefnd, yfirlánaefnd, fjárfestingarráð, rekstrar- og öryggisnefnd og taka þær afstöðu til einstakra viðskipta- eða rekstrarerinda í samræmi við stefnuskjöl, reglur og önnur mörk sem samþykkt hafa verið af stjórn, framkvæmdastjórn eða áhættustefnunefnd.

Bankastjóri skipar lykilnefndir bankans og er umboði þeirra og hlutverki lýst í erindisbréfi útgefnu af bankastjóra.

49. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á tapi fyrir samstæðuna ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi stendur ekki við samningsbundnar skuldbindingar sínar.

Í þessu felst hættan á að viðskiptavinur lendi í greiðsluþroti, að endurheimtur verði minni en vænst er, landfræðileg áhætta, uppgjörshætta og áhætta vegna samþjöppunar í lánasafni.

Samþjöppunaráhætta er heiti á þeirri áhættu sem skapast þegar sameiginlegir áhættuþættir einkenna marga viðskiptavini bankans, svo sem atvinnugrein, efnahagslíf, landfræðileg staðsetning, tegund fjármálagerninga eða vegna innbyrðis tengsla mótaðila. Stórar áhættuskuldbindingar til einstakra aðila eða til hóps tengdra viðskiptavina þar sem greiðsluþrot eins eykur verulega líkur á greiðsluþroti annarra aðila í hópnum eru meðhöndlaðar sem samþjöppunaráhætta.

Útlánaáhætta skapast fyrst og fremst vegna útlána samstæðunnar og fyrirgreiðslu til viðskiptavina og lánastofnana en einnig vegna innstæðna hjá Seðlabanka Íslands og liða utan efnahagsreiknings eins og ábyrgða, lánsloforða og afleiðusamninga.

Íslandsbanki hefur markað sér stefnu varðandi útlánaáhættu og komið á fót ferli til þess að mæla áhættuna og stýra henni. Markmið útlánaáhættustýringar bankans er að ná jafnvægi milli áhættu og arðsemi og lágmarka neikvæð áhrif útlánaáhættu á fjárhagslega afkomu samstæðunnar.

Grunnurinn að öllum ákvörðunum í lánamálum hvílir á ítarlegri greiningu á fjárhagsstöðu mótaðila, greiningu á núverandi greiðslufæði og mati á framtíðargreiðslufæði ásamt almennri getu lántaka til þess að endurgreiða skuldbindingar sínar. Bankinn stýrir útlánaáhættu með því að setja mörk sem miðast við einstaka lántakendur, hópa lántakenda, lönd og atvinnugreinar. Bankinn mælir útlánaáhættu fyrir hvern mótaðila eða hóp tengdra viðskiptavina í samræmi við innri og ytri viðmið um tengda aðila.

Bankinn beitir margvíslegum reglum og verklagi til að draga úr útlánaáhættu. Hefðbundna leiðin er að taka veð í eignum lántakanda. Helstu tegundir trygginga fyrir lánum eru fasteignir, farartæki, tæki, skip og verðbréf. Þegar það á við er öðrum ráðum beitt til að draga úr útlánaáhættu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

50. Hámarksútlánaáhætta

Bæði eignir sem koma fram á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags skapa útlánaáhættu fyrir samstæðuna. Hámark útlánaáhættu vegna eigna sem fram koma á efnahagsreikningi er mælt með því að líta á bókfært virði eignanna áður en almenn virðisrýrnun hefur verið dregin frá, sjá skýringu 26. Hámark útlánaáhættu vegna skuldbindinga utan efnahags er mælt með því að líta til hámarksfjárhæðar sem samstæðan er skuldbundin til að lána sé eftir því óskað, eða greiða vegna ábyrgða, að frádregnum varúðarfærslum vegna þeirra. Hámarksútlánaáhætta vegna afleiðusamnings er reiknuð út með því að bæta framtíðar útlánaáhættu við markaðsvirði samningsins.

Útlánaáhætta er sundurliðuð eftir atvinnugreinum. Samstæðan notar innri atvinnugreinaflokkun sem er byggð á ISAT2008 atvinnugreinaflokkuninni en hún er byggð á flokkunarviðmiðum European NACE Rev. 2.

Útlánaáhætta samstæðunnar, áður en tekið hefur verið mið af tryggingum eða öðrum þáttum sem draga úr útlánaáhættu, er sem hér segir:

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Útlánaáhhætta

50. (framhald)

Hámarksútlánaáhhætta 31.12.2017

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingar- iðnaður	Orkuiðnaður	Fjármála- starfsemi	Iðnaður og flutningar	Fjárfestingar- félög	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteigna- félög	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	-	189.045	-	-	-	-	-	-	-	-	-	189.045
Skuldabréf og skuldagerningar	-	14.716	-	-	-	9.644	1.613	95	1.022	-	-	27.090
Afleiðusamningar	2	-	212	-	1.562	2.381	296	1.465	1	206	196	6.321
Útlán til lánastofnana	-	-	-	-	-	26.617	-	-	-	-	-	26.617
Útlán til viðskiptavina:	299.350	-	112.144	24.797	7.109	26	69.961	19.726	11.871	127.067	84.853	756.904
Yfirdráttarlán	11.352	-	11.874	3.376	11	5	4.686	1.607	352	4.990	7.397	45.650
Greiðslukort	16.397	-	1.510	234	4	21	406	37	107	51	33	18.800
Húsnæðislán	225.765	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	225.765
Eignaleigusamningar	7.528	-	22.077	2.258	6	-	7.316	206	70	1.085	219	40.765
Önnur lán	38.308	-	76.683	18.929	7.088	-	57.553	17.876	11.342	120.941	77.204	425.924
Aðrar fjáreignir	414	8	243	4	1	8.935	26	27	97	90	2	9.847
Liðir utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.607	-	5.936	4.466	13	1.169	2.389	59	4	1.006	543	17.192
Óáðregnar lánalínur	-	-	10.263	7.587	9.402	-	9.514	3.041	-	16.266	2.175	58.248
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.977	-	9.707	2.164	201	3.351	4.044	531	4.129	2.886	7.436	44.426
Ónýttar greiðslukortaheimildir	26.433	1	4.363	692	30	120	1.103	143	742	246	150	34.023
Hámarksútlánaáhhætta	337.783	203.770	142.868	39.710	18.318	52.243	88.946	25.087	17.866	147.767	95.355	1.169.713

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

50. (framhald)

Hámarksútlánaáætla 31.12.2016

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingar- iðnaður	Orkuiðnaður	Fjármála- starfsemi	lðnaður og flutningar	Fjárfestingar- félög	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteigna- félög	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	-	275.453	-	-	-	-	-	-	-	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	-	24.928	-	-	-	3.885	1.638	150	4	651	-	31.256
Afleiðusamningar	4	115	197	-	1.227	2.413	151	61	-	118	366	4.652
Útlán til lánastofnana	-	-	105	-	-	17.540	-	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	286.177	-	97.943	27.878	7.216	85	63.090	14.402	12.835	100.020	80.243	689.889
Yfirdráttarlán	11.540	-	9.587	3.586	2	16	6.309	578	932	2.922	9.911	45.383
Greiðslukort	16.788	-	1.514	209	3	28	407	34	108	60	37	19.188
Húsnæðislán	211.233	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	211.233
Eignaleigusamningar	8.397	-	20.782	2.049	8	0	7.534	216	83	1.147	200	40.416
Önnur lán	38.219	-	66.060	22.034	7.203	41	48.840	13.574	11.712	95.891	70.095	373.669
Aðrar fjáreignir	342	6	251	52	2	5.303	97	126	5	85	24	6.293
Liðir utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.605	-	4.953	2.751	-	1.666	1.596	62	4	681	505	13.823
Óáðregnar lánalínur	-	-	2.197	6.704	9.675	-	16.972	526	-	8.223	1.881	46.178
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.997	-	9.669	1.868	250	3.504	3.850	469	2.609	2.432	2.977	37.625
Ónýttar greiðslukortaheimildir	25.869	1	4.212	630	32	165	1.125	129	835	274	172	33.444
Hámarksútlánaáætla	323.994	300.503	119.527	39.883	18.402	34.561	88.519	15.925	16.292	112.484	86.168	1.156.258

Vissir afleiðusamningar voru áður ranglega flokkaðir skv. 274 gr. í reglugerð Evrópusambandsins (EU) nr. 575/2013. Samanburðartölur fyrir lok árs 2016 hafa verið leiðréttar sem nemur 735 m.kr. til lækkunar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

51. Útlánaáætla tryggð með veði

Tryggingar og aðrar útlánavarnir eru mismunandi eftir tegundum lántaka og lánsforma. Lán til lánastofnana eru venjulega ótryggð. Helsta trygging fyrir lánveitingum til einstaklinga er veð í íbúðarhúsnæði. Skammtímalán einstaklinga eins og yfirdættir og kreditkort eru oftast ótryggð. Þegar um fyrirtæki er að ræða tekur samstæðan veð í fasteignum, fiskiskipum, reiðufé og verðbréfum sem og öðrum eignum þar á meðal viðskiptakröfum, birgðum, bifreiðum og tækjum. Lán til ríkisstofnana og sveitarfélaga eru oftast en ekki ótryggð. Afleiðusamningar eru almennt gerðir samkvæmt ISDA rammasamningi með CSA-viðauka eða samsvarandi skilmálum með handveði í reiðufé eða verðbréfum.

Samstæðan notar í sumum tilfellum ábyrgðir til að draga úr útlánaáættu, en þar sem ábyrgðir lækka ekki hámarksútlánaáættu heldur flytja hana frá einum mótaðila til annars eru þær ekki taldar hafa fjárhagsleg áhrif hér. Kvaðir í lánasamningum eru einnig mikilvægar en lækka ekki hámarksútlánaáættu.

Mat á tryggingum byggir á markaðsverði, opinberu fasteignamat eða áliti sérfræðinga samstæðunnar, eftir því hvað er tiltækt hverju sinni. Þegar um er að ræða fiskiskip eru aflaheimildir þess talda með í matinu á fjárhagslegum áhrifum trygginga. Tryggingum er úthlutað samkvæmt fjárhæðum lánakrafna, ekki bókfærðu virði, og eru metnar án áhrifa tryggingaþekju umfram lánsfjárhæð. Þetta þýðir að ef virði trygginga tiltekinnna lána er hærra en fjárhæð kröfu, er mismunurinn undanskilinn til að endurspegla raunverulega áhættu samstæðunnar gagnvart útlánaáættu.

Vissir afleiðusamningar voru áður ranglega flokkaðir skv. 274 gr. í reglugerð Evrópusambandsins (EU) nr. 575/2013. Jafnframt voru nokkrar tryggingar ranglega verðlagðar. Samanburðartölur fyrir lok árs 2016 hafa verið leiðréttar sem þessu nemur og eru heildaráhrif 3.771 m.kr. til lækkunar á tryggingarstöðu afleiðusamninga.

Fyrir eignaleigusamninga er samstæðan áfram eigandi hins leigða. Í töflunni hér fyrir neðan eru 34.438 milljón króna talda sem trygging vegna þessa.

Mat á tryggingum sem samstæðan hefur til að vega á móti útlánaáættu er sýnt hér að neðan:

	Útlánaáætla tryggð með veði				
	Fasteignir	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar
31. desember 2017					
Afleiðusamningar	-	-	2.351	-	-
Útlán og lánsloforð til viðskiptavina:	488.494	79.699	4.601	46.888	54.093
Einstaklingar	251.052	22	501	13.127	172
Verslun og þjónusta	49.961	857	219	25.189	17.315
Byggingariðnaður	20.916	-	363	1.868	4.043
Orkuíðnaður	3.436	-	367	-	92
Fjármálastarfsemi	-	-	166	-	-
Iðnaður og flutningar	22.386	2.876	147	6.081	14.994
Fjárfestingarfélag	6.579	-	2.381	104	9.164
Opinberir aðilar og félagasamtök	881	-	10	53	5
Fasteignafélög	126.604	-	418	221	873
Sjávarútvegur	6.679	75.944	29	245	7.435
Samtals	488.494	79.699	6.952	46.888	54.093

	Útlánaáætla tryggð með veði				
	Fasteignir	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar
31. desember 2016					
Afleiðusamningar	-	-	860	-	-
Útlán og lánsloforð til viðskiptavina:	449.999	70.510	8.770	40.329	40.524
Einstaklingar	236.215	32	552	11.426	135
Verslun og þjónusta	48.987	623	128	20.694	10.026
Byggingariðnaður	25.679	100	738	1.548	3.246
Orkuíðnaður	2.887	-	415	-	8
Fjármálastarfsemi	41	-	144	-	-
Iðnaður og flutningar	25.770	3.389	356	6.164	11.652
Fjárfestingarfélag	4.782	8	2.596	88	4.190
Opinberir aðilar og félagasamtök	939	-	6	71	-
Fasteignafélög	99.306	-	3.812	163	727
Sjávarútvegur	5.393	66.358	23	175	10.540
Samtals	449.999	70.510	9.630	40.329	40.524

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

52. Útlánagæði fjáreigna

Lán eru flokkuð sem virðisýrð ef hlutlægt mat gefur til kynna að virðisýrðun hafi átt sér stað. Sjóðstreymið er núvirt með virkum vöxtum lánanna.

Bókfært heildarvirði allra útlána sem gefa tilefni til virðisýrðunar er fært undir virðisýrð lán, jafnvel þótt hluti fjárhæðarinnar sé tryggður með veði. Almenna virðisýrðunin hefur ekki verið dregin frá bókfærða virðinu hér.

Vissir afleiðusamningar voru áður ranglega flokkaðir skv. 274 gr. í reglugerð Evrópusambandsins (EU) nr. 575/2013. Samanburðartölur fyrir lok árs 2016 hafa verið leiðréttar sem nemur 735 m.kr. til lækkunar.

Nánari umfjöllun um lán í vanskilum sem ekki eru sérstaklega virðisýrð er að finna í skýringu 54.

31. desember 2017	Hvorki vanskil né virðisýrð	Vanskil en ekki virðisýrð	Virðisýrð	Samtals bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	189.045	-	-	189.045
Skuldabréf og skuldagerningar	27.090	-	-	27.090
Afleiðusamningar	6.321	-	-	6.321
Útlán til lánastofnana	26.617	-	-	26.617
Útlán til viðskiptavina:	734.023	18.851	4.030	756.904
Einstaklingar	289.577	9.211	562	299.350
Verslun og þjónusta	108.205	3.009	930	112.144
Byggingariðnaður	23.309	536	952	24.797
Orkuiðnaður	7.109	-	-	7.109
Fjármálastarfsemi	26	-	-	26
Iðnaður og flutningar	68.806	1.013	142	69.961
Fjárfestingarfélag	19.336	390	-	19.726
Opinberir aðilar og félagasamtök	11.866	5	-	11.871
Fasteignafélög	123.353	2.499	1.215	127.067
Sjávarútvegur	82.436	2.188	229	84.853
Aðrar fjáreignir	9.847	-	-	9.847
Samtals	992.943	18.851	4.030	1.015.824

31. desember 2016	Hvorki vanskil né virðisýrð	Vanskil en ekki virðisýrð	Virðisýrð	Samtals bókfært virði
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	275.453	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	31.256	-	-	31.256
Afleiðusamningar	4.652	-	-	4.652
Útlán til lánastofnana	17.645	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina:	663.124	21.448	5.317	689.889
Einstaklingar	272.963	11.648	1.566	286.177
Verslun og þjónusta	94.604	2.303	1.036	97.943
Byggingariðnaður	26.654	561	663	27.878
Orkuiðnaður	7.216	-	-	7.216
Fjármálastarfsemi	44	41	-	85
Iðnaður og flutningar	58.579	3.748	763	63.090
Fjárfestingarfélag	14.033	363	6	14.402
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.825	3	7	12.835
Fasteignafélög	97.181	1.764	1.075	100.020
Sjávarútvegur	79.025	1.017	201	80.243
Aðrar fjáreignir	6.253	40	-	6.293
Samtals	998.383	21.488	5.317	1.025.188

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

53. Lán sem hvorki eru í vanskilum né virðisrýrð

Bankinn notar eigin líkön til að meta vanefndalíkur viðskiptavina. Líkönin úthluta hverjum viðskiptavini einn af tíu áhættuflokkum. Áhættuflokkur 10 er fyrir viðskiptavini í vanskilum en áhættuflokkar 1-9 eru fyrir viðskiptavini sem ekki eru í vanskilum.

Áhættumat stærri fyrirtækja er byggt á fjárhagsupplýsingum þeirra ásamt mati bankans á stjórnendum þeirra, markaðsstöðu og atvinnugrein. Fyrir einstaklinga og smærri fyrirtæki með heildarlán frá bankanum innan við 150 milljónir króna notar bankinn tölfraðileg áhættumatslíkön. Þessi líkön styðjast við upplýsingar um greiðslusögu viðskiptavinar, skuldsetningu, innlán og lýðfræðilegar breytur til að meta líkindi þess að viðskiptavinir lendi í vanskilum á næstu 12 mánuðum.

Taflan hér að neðan gerir grein fyrir lánum sem eru hvorki í vanskilum né sérstaklega virðisrýrð eftir áhættuflokkum viðskiptavina. Flokkar 1-4 tákna litla áhættu, flokkar 5-6 miðlungsáhættu, flokkar 7-8 meiri áhættu, flokkur 9 mikla áhættu og áhættuflokkur 10 stendur fyrir viðskiptavini sem eru í vanskilum. Óflokkuð eru lán hjá viðskiptavinum dótturfélaga bankans sem hafa ekki sín eigin áhættumatslíkön, lán hjá viðskiptavinum sem enn á eftir að flokka eða lán hjá viðskiptavinum með útruninn áhættuflokk.

Sami viðskiptavinur getur verið með eitt lán í meira en 90 daga vanskilum en annað lán á sama tíma í skilum. Þar sem áhættuflokkur er úthlutað á viðskiptavini en ekki á lán eru einhver lán í töflunni að neðan til viðskiptavina í áhættuflokki 10 þótt lánin sjálf séu í skilum.

31. desember 2017	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	54.270	113.333	87.600	29.999	950	3.425	289.577
Verslun og þjónusta	21.236	64.388	18.353	2.686	108	1.434	108.205
Byggingariðnaður	591	9.206	12.299	888	325	-	23.309
Orkuiðnaður	3.193	3.062	854	-	-	-	7.109
Fjármálastarfsemi	17	4	5	-	-	-	26
Iðnaður og flutningar	24.940	22.181	15.420	3.430	2.816	19	68.806
Fjárfestingarfélög	1.214	6.109	11.470	534	9	-	19.336
Opinberir aðilar og félagasamtök	7.813	3.636	410	6	-	1	11.866
Fasteignafélög	35.534	55.614	29.396	2.455	321	33	123.353
Sjávarútvegur	40.854	36.896	4.351	242	1	92	82.436
Samtals	189.662	314.429	180.158	40.240	4.530	5.004	734.023

31. desember 2016	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	12.033	104.940	107.085	43.474	1.809	3.622	272.963
Verslun og þjónusta	26.975	47.752	14.924	3.279	149	1.525	94.604
Byggingariðnaður	1.189	13.686	9.422	1.855	413	89	26.654
Orkuiðnaður	3.023	3.341	852	-	-	-	7.216
Fjármálastarfsemi	21	8	13	1	-	1	44
Iðnaður og flutningar	16.828	28.877	9.070	3.416	388	-	58.579
Fjárfestingarfélög	988	4.719	7.556	614	4	152	14.033
Opinberir aðilar og félagasamtök	6.731	5.863	208	23	-	-	12.825
Fasteignafélög	25.555	45.571	22.929	2.931	4	191	97.181
Sjávarútvegur	34.411	38.147	4.880	1.530	57	-	79.025
Samtals	127.754	292.904	176.939	57.123	2.824	5.580	663.124

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

54. Lán í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð

Lán teljast vera í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð ef samningsbundnar vaxta- eða höfuðstólsgreiðslur eru gjaldfallnar fyrir meira en þremur dögum en samstæðan telur að ekki sé tilefni til sérstakrar virðisrýrnunar. Ástæðan er venjulega sú að líklegt er talið að samningsbundnar greiðslur verði inntar af hendi eða að þau lán verði endurskipulögð án taps fyrir samstæðuna vegna fullnægjandi trygginga.

Lán þar sem greiðslur hafa ekki skilað sér í allt að þrjá daga eru ekki talin hafa upplýsingagildi um útlánagæði. Þann 31.12.2017 voru 55 milljónir króna í eins til þriggja daga vanskilum en þann 31.12.2016 voru það 61 milljón króna.

Fjárhæðir sem hér eru tilgreindar sýna heildareftirstöðvar lána sem eru í vanskilum án virðisrýrnunar en ekki aðeins gjaldfallnar greiðslur. Lán í vanskilum sem ekki hafa verið sérstaklega virðisrýrð eru sem hér segir:

31. desember 2017	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
Útlán til viðskiptavina:	12.052	2.660	679	3.460	18.851
Einstaklingar	5.636	1.392	461	1.722	9.211
Verslun og þjónusta	1.939	743	85	242	3.009
Byggingariðnaður	357	39	5	135	536
Iðnaður og flutningar	321	169	82	441	1.013
Fjárfestingarfélag	103	31	43	213	390
Opinberir aðilar og félagasamtök	4	1	-	-	5
Fasteignafélög	2.098	233	3	165	2.499
Sjávarútvegur	1.594	52	-	542	2.188
Samtals	12.052	2.660	679	3.460	18.851

31. desember 2016	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
Útlán til viðskiptavina:	10.204	2.628	1.365	7.251	21.448
Einstaklingar	6.477	1.918	588	2.665	11.648
Verslun og þjónusta	1.281	324	409	289	2.303
Byggingariðnaður	247	55	97	162	561
Fjármálastarfsemi	-	-	-	41	41
Iðnaður og flutningar	385	140	78	3.145	3.748
Fjárfestingarfélag	115	71	65	112	363
Opinberir aðilar og félagasamtök	1	1	1	-	3
Fasteignafélög	1.264	113	116	271	1.764
Sjávarútvegur	434	6	11	566	1.017
Aðrar fjáreignir	36	1	-	3	40
Samtals	10.240	2.629	1.365	7.254	21.488

55. Endurskipulagning og greiðsluúrræði

Bankinn getur boðið greiðsluúrræði fyrir viðskiptavini í fjárhagslegum vandræðum. Þar á meðal eru tímabundin hlé á greiðslum, lenging lána, viðbætur vanskila við höfuðstól og undanþága vegna brota á ákvæðum samningsskilmála. Í mörgum tilfellum eru þessi úrræði undanfarar formlegs endurskipulagningarferlis.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

56. Fullnustueignir

Upplýsingar um ófjárhagslegar eignir sem samstæðan eignaðist á árinu með því að leysa til sín veð sem sett voru til tryggingar lánnum.

	31.12.2017	31.12.2016
Fasteignir og land	881	2.701
lönaðartæki og bifreiðar	81	96

Samstæðan innleysir veðin samkvæmt settum reglum. Samstæðan notar almennt ekki fullnustueignir í eigin rekstri. Starfsfólki samstæðunnar er ekki heimilt að kaupa fullnustueignir.

57. Stórar áhættuskuldbindingar

Þegar heildaráhættuskuldbindingar hóps tengdra viðskiptavina gagnvart samstæðunni nema 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar er um stóra áhættuskuldbindingu að ræða. Eins og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 233/2017 kveða á um eru allir fjármálagerningar, bæði þeir sem fram koma á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags taldir með þegar fjárhæðir stórra áhættuskuldbindinga eru metnar. Bankinn notar eigin aðferð til að skilgreina tengsl milli viðskiptavina. Aðferðin endurspeglar túlkun bankans á a-lið 1. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki þar sem hópar tengdra viðskiptavina eru skilgreindir.

Stærð áhættuskuldbindinga er mæld bæði fyrir og eftir frádráttarliði samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins. Á uppgjörssdegi eru tvær stórar áhættuskuldbindingar sem eru 11% og 10% af eiginfjárgrunni eftir frádráttarliði. Engin stór áhættuskuldbinding er umfram 25% af eiginfjárgrunni sem er það hámark sem kveðið er á um í lögnum.

Taflan hér að neðan sýnir stórar áhættuskuldbindingar sem hlutfall af eiginfjárgrunni samstæðunnar, með og án leyfilegs frádrags. Númer hóps getur breyst milli uppgjörstímabila, t.d. er hópur 2 mögulega ekki sami hópur í báðum töflum.

	31.12.2017	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	102%	0%
Áhættuskuldbinding 2	11%	11%
Áhættuskuldbinding 3	10%	10%

	31.12.2016	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	159%	0%
Áhættuskuldbinding 2	13%	13%
Áhættuskuldbinding 3	12%	12%

58. Lausafjáráhætta

Samstæðan skilgreinir lausafjáráhættu sem áhættuna af því að geta ekki fjármagnað fjárhagslegar skuldbindingar sínar eða fyrirhugaðan vöxt, eða geta einungis gert það á kjörum sem eru umtalsvert lakari en ríkjandi markaðskjör á hverjum tíma.

Samstæðan er að stærstum hluta fjármögnuð með innlánum viðskiptavina. Fjárstýring bankans ber ábyrgð á fjármögnun bankans og lausafjárstýringu í samræmi við innri og ytri mörk og stefnur. Dagleg umsýsla lausafjár er í höndum fjárstýringar. Áhættustýring, sem önnur varnalína, ber ábyrgð á skýrslugjöf er varðar lausafjáráhættu til innri og ytri haghafa og hefur heildstæða yfirsýn yfir lausafjáráhættu á samstæðugrunni.

Lykilmælikvarðar við mat á lausafjáráhættu eru lausafjárþekjuhlutfall (LCR) og fjármögnunarhlutfall (NSFR). Seðlabanki Íslands sem setur reglur og hefur eftirlit með lausafjárstöðu íslenskra banka hefur fellt LCR og NSFR mælikvarðana inn í reglur um lausafjárhlutfall og reglur um fjármögnunarhlutfall í erlendum gjaldmiðlum. Bankinn fylgir leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 2/2010, um bestu framkvæmd lausafjárstýringar hjá fjármálafyrirtækjum.

Samstæðan fylgir reglum nr. 266/2017 um lausafjárþekjuhlutfallið, sem tóku gildi í mars 2017 og komu í stað eldri reglna nr. 1031/2014 auk reglu nr. 1032/2014, um fjármögnunarhlutfall í erlendum gjaldmiðlum.

Taflan hér á eftir sýnir LCR og NSFR fyrir samstæðuna við árslok 2017 og 2016. Athygli er vakin á því að hlutföllin sem voru fyrst birt fyrir 31.12.2016 voru byggð á upphaflegu reglunum en hafa nú verið uppfærð í samræmi við nýju reglurnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

58. (framhald)

Fjármögnunarhlutfall	31.12.2017	31.12.2016
Allir gjaldmiðlar	117%	123%
Erlendir gjaldmiðlar	122%	144%

Lausafjárþekjuhlutfall	31.12.2017	31.12.2016
Allir gjaldmiðlar	142%	200%
Erlendir gjaldmiðlar	155%	347%

31. desember 2017	Allir gjaldmiðlar		Erlendir gjaldmiðlar	
	Óvigtað	Vigtað	Óvigtað	Vigtað
Lausafjáreignir 1.stigs	179.299	179.299	12.444	12.444
Lausafjáreignir 2.stigs	2.092	672	2.027	672
Samtals lausafjáreignir	181.391	179.971	14.471	13.116
Innlán	429.365	129.957	65.502	29.500
Lántaka	575	575	56	56
Annað útlæði	88.979	32.192	10.928	3.534
Samtals útlæði	518.919	162.724	76.486	33.090
Skammtímalán til lánastofnana	25.356	23.766	25.271	23.766
Annað innflæði	27.545	12.079	1.365	861
Samtals innflæði	52.901	35.845	26.636	24.627
Lausafjárþekjuhlutfall	142%		155%	

31. desember 2016	Allir gjaldmiðlar		Erlendir gjaldmiðlar	
	Óvigtað	Vigtað	Óvigtað	Vigtað
Lausafjáreignir 1.stigs	252.287	252.287	20.474	20.474
Lausafjáreignir 2.stigs	8.443	730	1.779	727
Samtals lausafjáreignir	260.730	253.017	22.253	21.201
Innlán	409.217	133.883	47.374	19.090
Lántaka	858	858	61	61
Annað útlæði	112.887	17.040	30.969	5.204
Samtals útlæði	522.962	151.781	78.404	24.355
Skammtímalán til lánastofnana	22.981	17.200	21.991	17.151
Annað innflæði	21.827	8.256	1.781	1.089
Samtals innflæði	44.808	25.456	23.772	18.240
Lausafjárþekjuhlutfall	200%		347%	

Töflurnar hér á eftir sýna samningsbundnar vaxta- og höfuðstólsgreiðslur vegna fjárhagslegra skuldbindinga samstæðunnar. Samtölur fyrir hverja tegund skuldbindinga eru því hærri en samsvarandi tölur á efnahagsreikningi samstæðunnar. Greiðslufæði skuldbindinga, sem ekki er fyrirfram ákveðið, t.d. vegna breytilegra vaxta, verðtryggingar eða gengistryggingar, er áætlað út frá spá um þróun undirliggjandi þátta.

Fyrir samningsbundnar skuldbindingar eru fjárhæðir brotnar niður á tímabil eftir því hvenær samningsbundnar höfuðstólsgreiðslur og áætlaðar greiðslur á vöxtum falla til. Óbundnar innstæður og aðrar skuldbindingar, sem ekki hafa samningsbundinn gjalddaga, eru flokkaðar miðað við að viðskiptavinur krefji samstæðuna um greiðslu við fyrsta tækifæri.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

58. (framhald)

Tímagreining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2017

Fjárskuldir	Bókfært virði	Laust til útgr.	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Skortstöður	270	270	-	-	-	-	-	270
Innlán SÍ og lánastofnana	11.189	6.104	3.078	-	2.246	-	-	11.428
Innlán viðskiptavina	567.029	388.943	92.487	51.156	25.109	29.080	-	586.775
Lántaka	217.748	436	3.222	36.568	132.831	79.152	-	252.209
Víkjandi lán	9.505	-	36	138	1.257	12.356	-	13.787
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar	10.467	6.181	3.273	1.012	-	-	-	10.466
Fjárskuldir samtals	816.208	401.934	102.096	88.874	161.443	120.588	-	874.935

Skuldbindingar utan efnahags sýna samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar gagnvart viðskiptavinum, annað hvort vegna loforða um lánveitingar eða vegna ábyrgða sem veittar hafa verið þriðja aðila. Fjárhæðirnar eru hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að samstæðan gæti lækkað yfirdráttarheimildir og greiðslukortaheimildir áður en þær verða fullnýttar. Þessar skuldbindingar tilheyra fyrsta gjalddagatímabilinu þar sem samstæðan gæti í hverju tilfelli fyrir sig verið krafín um að mæta þeim samningsbundnu skuldbindingum strax.

Liðir utan efnahags	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Fjárhagslegar ábyrgðir	17.192	-	-	-	-	-	17.192
Óáðregnar lánalínur	58.248	-	-	-	-	-	58.248
Ónýttar yfirdráttarheimildir	44.426	-	-	-	-	-	44.426
Ónýttar greiðslukortaheimildir	34.023	-	-	-	-	-	34.023
Samtals	153.889	-	-	-	-	-	153.889

Heildarskuldbindingar aðrar en afleiður og

liðir utan efnahags	555.823	102.096	88.874	161.443	120.588	-	1.028.824
---------------------------	---------	---------	--------	---------	---------	---	-----------

Taflan hér á eftir sýnir greiðslufleði þeirra afleiðuskuldbindinga samstæðunnar sem hafa neikvætt og jákvætt markaðsvirði á uppgjörsgengi. Fyrir afleiður sem gerðar eru upp án nettunar er greiðslufleði fyrir báða leggina sýnt þar sem ekki er hægt að beita skuldajöfnun við uppgjör.

Afleiður - skuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	23.143	48.265	43.880	5.115	-	120.403
Útstreymi	-	(23.558)	(48.108)	(47.170)	(5.631)	-	(124.467)
Samtals	-	(415)	157	(3.290)	(516)	-	(4.064)
Afleiður gerðar upp nettó							
	-	(170)	-	-	-	-	(170)
Samtals	-	(585)	157	(3.290)	(516)	-	(4.234)

Flokkun eigna eftir gjalddaga byggir á samningsbundnum gjalddaga. Fyrir skuldabréf og skuldabréfagerninga í fjárfestingarbók er flokkun eftir gjalddögum byggð á samningsbundnum gjalddögum en þegar um skuldabréf og skuldagerninga í veltubók er að ræða er byggt á þeim tíma sem áætlað er að purfi til að selja eignina. Í töflunni hér á eftir er upphæð útlána til viðskiptavina hærri en í ársreikningnum þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýrnunar lánanna.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

58. (framhald)

Fjáreignir	Bókfært virði	Laust til útgr.	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	189.045	31.396	153.098	-	-	4.551	-	189.045
Skuldabréf og skuldagerningar	27.090	998	8.896	2.590	7.298	7.308	-	27.090
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	10.177	-	-	-	-	-	10.177	10.177
Útlán til lánastofnana	26.617	15.050	11.567	-	-	-	-	26.617
Útlán til viðskiptavina	755.175	4.172	77.809	84.286	220.524	370.113	-	756.904
Aðrar fjáreignir	9.847	3.860	524	10	32	6	5.415	9.847
Fjáreignir samtals	1.017.951	55.476	251.894	86.886	227.854	381.978	15.592	1.019.680

Afleiður - eignir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	25.982	52.964	30.231	813	-	109.990
Útstreymi	-	(24.827)	(51.416)	(28.728)	(880)	-	(105.851)
Samtals	-	1.155	1.548	1.503	(67)	-	4.139
Afleiður gerðar upp nettó	-	233	-	-	-	-	233
Samtals	-	1.388	1.548	1.503	(67)	-	4.372

Töflurnar hér að neðan sýna samanburðartölur fyrir eignir og skuldir miðað við árslok 2016.

Tímagreining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2016

Fjárskuldir	Bókfært virði	Laust til útgr.	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Skortstöður	475	475	-	-	-	-	-	475
Innlán SÍ og lánastofnana	4.922	4.922	2	-	-	-	-	4.924
Innlán viðskiptavina	594.187	383.060	119.632	60.007	25.133	20.679	-	608.511
Lántaka	212.468	2.457	3.779	26.452	155.189	49.353	-	237.230
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar	36.005	30.316	3.102	2.270	317	-	-	36.005
Fjárskuldir samtals	848.057	421.230	126.515	88.729	180.639	70.032	-	887.145

Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Liðir utan efnahags							
Fjárhagslegar ábyrgðir	13.823	-	-	-	-	-	13.823
Óáðregnar lánalínur	46.178	-	-	-	-	-	46.178
Ónýttar yfirdráttarheimildir	37.625	-	-	-	-	-	37.625
Ónýttar greiðslukortarheimildir	33.444	-	-	-	-	-	33.444
Samtals	131.070	-	-	-	-	-	131.070

Samtals fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahags

552.300 126.515 88.729 180.639 70.032 - 1.018.215

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

58. (framhald)

Afleiður - skuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	28.809	11.141	72.281	6.280	-	118.511
Útstreymi	-	(29.356)	(11.653)	(73.586)	(7.063)	-	(121.658)
Samtals	-	(547)	(512)	(1.305)	(783)	-	(3.147)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(139)	-	-	-	-	(139)
Samtals	-	(686)	(512)	(1.305)	(783)	-	(3.286)

Fjáreignir	Bókfært virði	Laust til útgr.	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	275.453	76.752	198.701	-	-	-	0	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	31.256	1.127	11.941	6.475	6.238	5.475	0	31.256
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	10.626	-	-	-	-	-	10.626	10.626
Útlán til lánastofnana	17.645	11.379	6.266	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	687.840	4.036	75.625	65.656	190.636	353.935	-	689.888
Aðrar fjáreignir	6.293	3.057	706	26	84	5	2.415	6.293
Fjáreignir samtals	1.029.113	96.351	293.239	72.157	196.958	359.415	13.041	1.031.161

Afleiður - eignir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldldagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	9.000	2.309	3.098	28	-	14.435
Útstreymi	-	(8.808)	(1.744)	(2.728)	(40)	-	(13.320)
Samtals	-	192	565	370	(12)	-	1.115
Afleiður gerðar upp nettó	-	299	-	-	-	-	299
Samtals	-	491	565	370	(12)	-	1.414

Hluti af lausafjárstýringu samstæðunnar byggir á því að eiga á hverjum tíma safn auðseljanlegra eigna til að mæta óvæntu útstreymi fjármagns eða tímabundnum takmörkunum í aðgengi að nýrri fjármögnun. Þessar eignir lúta ströngum skilyrðum varðandi útlánaáhættu, seljanleika og næmni fyrir verðsveiflum á markaði. Taflan hér að neðan sýnir heildarfjárhæð og samsetningu lausafjárshöfðsins.

Lausafjárstaða	31.12.2017	31.12.2016
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	183.834	240.921
Óveðsett verðbréf veðhæf í viðskiptum við Seðlabanka Íslands	3.654	5.722
Erlend ríkisskuldabréf	11.872	19.081
Útlán til lánastofnana	23.768	17.109
Samtals	223.128	282.833

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

59. Innlán

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot innlána samstæðunnar eftir mótaðilum samkvæmt grunnflokkum lausafjárþekjuhlutfallsins (LCR). Innstæðurnar eru aðgreindar á milli stöðugra og minna stöðugra innlána sem byggist annars vegar á því hvernig viðskiptasambandi milli samstæðunnar og viðkomandi innlánseiganda er háttað og hins vegar á heildarfjárhæð innlána hvers viðskiptavinar miðað við hámarks tryggingar Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta.

31. desember 2017

	Innlán laus innan 30 daga					
	Minna stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)	Bundin innlán	Samtals innlán
Einstaklingar	118.964	10%	63.715	5%	68.808	251.487
Lítill og meðalstór fyrirtæki	55.958	10%	15.024	5%	6.847	77.829
Fyrirtæki í rekstrarsambandi	1.694	25%	-	5%	-	1.694
Fyrirtæki	64.114	40%	321	20%	27.327	91.762
Ríki, sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	7.083	40%	234	20%	1.513	8.830
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	2.947	100%	-	-	-	2.947
Lífeyrissjóðir	31.271	100%	-	-	28.466	59.737
Innlend fjármálafyrirtæki	30.849	100%	-	-	26.979	57.828
Erlend fjármálafyrirtæki	4.868	100%	-	-	4.353	9.221
Aðrir erlendir aðilar	8.718	100%	2.214	25%	5.951	16.883
Samtals	326.466		81.508		170.244	578.218

31. desember 2016

	Innlán laus innan 30 daga					
	Minna stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)	Bundin innlán	Samtals innlán
Einstaklingar	105.126	10%	55.809	5%	69.619	230.554
Lítill og meðalstór fyrirtæki	51.540	10%	13.597	5%	7.061	72.198
Fyrirtæki í rekstrarsambandi	2.679	25%	-	5%	-	2.679
Fyrirtæki	58.662	40%	254	20%	34.929	93.845
Ríki, sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	6.898	40%	221	20%	655	7.774
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	4.949	100%	-	-	3.000	7.949
Lífeyrissjóðir	22.863	100%	-	-	26.756	49.619
Innlend fjármálafyrirtæki	46.493	100%	-	-	34.429	80.922
Erlend fjármálafyrirtæki	1.946	100%	-	-	32.402	34.348
Aðrir erlendir aðilar	8.585	100%	2.000	25%	8.636	19.221
Samtals	309.741		71.881		217.487	599.109

60. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er sú áhætta að verðbreytingar á mörkuðum, svo sem breytingar á vöxtum, hlutabréfaverði, hrávöruverði og gengi gjaldmiðla, hafi óhagstæð áhrif á fjármálagerninga samstæðunnar og þar með á afkomu hennar og eigið fé.

Markaðsáhætta er flokkuð í veltubók og fjárfestingarbók. Markaðsáhætta í veltubók tengist viðskiptum samstæðunnar til skamms eða meðallangs tíma í verðbréfum, erlendum gjaldmiðlum, öðrum fjármálagerningum og afleiðum. Allar fjárhagslegar eignir og skuldbindingar í veltubók eru bókfærðar á gangvirði og allar gangvirðisbreytingar endurspeglast strax í rekstrarreikningi. Stöður sem mynda markaðsáhættu í fjárfestingarbók tengjast verðbréfum sem fjárfest er í til lengri tíma, óskráðum verðbréfum eða stöðum í dóttur- og hlutdeildarfélögum. Stór hluti markaðsáhættu í fjárfestingarbók kemur til vegna misvægis í samsetningu eigna og skuldbindinga, til dæmis með tilliti til erlendra gjaldmiðla, vaxta, verðtryggingar eða annarra þátta sem geta haft áhrif á afkomu eða flökt í afkomu samstæðunnar. Skýr mörk eru sett varðandi slíkt misvægi og eru stjórnendur og stjórn reglulega upplýst um þá áhættu sem í því felst.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

61. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er skilgreind sem þau áhrif sem óhagstæðar hreyfingar á vöxtum geta haft á eigið fé eða afkomu samstæðunnar.

Næmismælingum eins og punktvirði (e. basis-point-value) er beitt til þess að mæla og stýra vaxtaáættu. Punktvirði segir til um hvernig gangvirði undirliggjandi stöðu breytist ef vaxtaferlar hliðrast upp um 0,01 prósentustig (einn punkt).

62. Vaxtaáhætta í veltubók

Veltubók skuldabréfa fjárfestir aðallega í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga, sértryggðum skuldabréfum útgefnunum af íslenskum bönkum og íbúðabréfum með ríkisábyrgð. Skuldabréf og víxlar í lausafjársefni samstæðunnar teljast einnig til veltubókar. Hafa ber í huga að heildarvirði gnótt- og skortstaðna í töflunni hér að neðan þarf ekki nauðsynlega að vera það sama og í skýringu 6 þar sem hér er um að ræða samtölu gnótt- og skortstaðna áður en hrein staða í hverju bréfi er reiknuð. Varnir afleiðusamninga eru undanskildar hér.

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, gnóttstaða	31.12.2017			31.12.2016		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	1.750	7,17	(1,25)	1.210	7,35	(0,89)
Óverðtryggð	14.148	0,51	(0,73)	23.499	0,37	(0,88)
Samtals	15.898	1,24	(1,98)	24.709	0,72	(1,77)

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, skortstaða	31.12.2017			31.12.2016		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	-	-	-	371	11,37	0,42
Óverðtryggð	-	-	-	488	2,60	0,13
Samtals	-	-	-	859	6,39	0,55

Hrein staða veltubókar skuldabréfa	15.898	1,24	(1,98)	23.850	0,51	(1,22)
---	---------------	-------------	----------------	---------------	-------------	----------------

63. Vaxtanæmi í veltubók

Eftirfarandi tafla sýnir vaxtanæmi veltubókar samstæðunnar gagnvart samsíða 100 punkta hliðrunar allra vaxtaferla. Hliðranir eru ekki þær sömu og í ársreikningi 2016 og hafa samanburðartölur verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum		31.12.2017	31.12.2016		
		Hagnaður (tap)			
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Mynt					
ISK, verðtryggð	100	125	(125)	47	(47)
ISK, óverðtryggð	100	50	(50)	35	(35)
EUR	100	4	(4)	30	(30)
USD	100	14	(14)	8	(8)
Aðrar myntir samtals	100	6	(6)	3	(3)
Samtals		199	(199)	123	(123)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

64. Vaxtaáhhætta í fjárfestingarbók

Vaxtaáhhætta í fjárfestingarbók er til komin vegna kjarnastarfsemi samstæðunnar. Þessi vaxtaáhhætta felst einkum í hættu á tapi vegna sveiflna í framtíðargreiðsluflæði eða gangvirði fjármálagerninga vegna vaxtabreytinga sem endurspeglar þá staðreynd að eignir og skuldir samstæðunnar hafa mismunandi gjalddaga og eru verðlagðar miðað við mismunandi vaxtagrunn.

Í töflunni hér að neðan er fjárhæð útlána til viðskiptavina ekki sú sama og í ársreikningnum, þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýrnunar lána. Þetta á einnig við um fjárhæð útlána til viðskiptavina í samanburðartöflunni. Lán með sértæka virðisrýrnun hafa verið sett í flokkinn „0-3 mánuðir“ þar sem þau bera enga vexti nema ef til vill eftir endurskipulagningu.

Taflan fyrir neðan sýnir næsta vaxtaendurskoðunartímabil eigna og skulda í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2017.

Eignir	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	184.494	4.551	-	-	-	-	189.045
Skuldabréf og skuldagerningar	1.805	129	-	348	19	72	2.373
Útlán til lánastofnana	26.617	-	-	-	-	-	26.617
Útlán til viðskiptavina	515.861	28.018	37.858	165.981	3.636	5.548	756.902
Eignir samtals	728.777	32.698	37.858	166.329	3.655	5.620	974.937
Liðir utan efnahags	81.929	49.681	521	5.847	-	-	137.978
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	-	-	-	62.463	-	-	62.463
Skuldir	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
Innlán SÍ og lánastofnana	9.158	-	2.031	-	-	-	11.189
Innlán viðskiptavina	548.921	8.090	789	8.488	741	-	567.029
Lántaka	16.886	24.518	22.539	85.236	53.481	15.089	217.749
Víkjandi lán	9.505	-	-	-	-	-	9.505
Skuldir samtals	584.470	32.608	25.359	93.724	54.222	15.089	805.472
Liðir utan efnahags	64.504	2.555	14.247	56.115	744	-	138.165
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	62.537	-	-	-	-	-	62.537
Hreinn vaxtajöfnuður 31. desember 2017	99.195	47.216	(1.227)	84.800	(51.311)	(9.469)	169.204

Niðurstaða Hæstaréttar frá 12. október 2017 varðandi vaxtaendurskoðunarákvæði húsnæðislána hefur áhrif á vaxtaáhhættu bankans í fjárfestingarbók, þar sem niðurstaða dómsins er að bankinn geti ekki beitt vaxtaendurskoðunarákvæðinu í umræddum lánasamningum. Mat samstæðunnar er að þetta eigi að hámarki við um 4.500 lánasamninga. Í byrjun árs 2018 verður lántökum með slíka lánasamninga boðið að endurfjármagna og uppfæra lánaskilmálana. Með því fær samstæðan upplýsingar um þá vaxtaáhhættu sem er í raun fólgin í samningunum. Þar sem skilmálar samninganna eru ennþá í skoðun og afstaða viðskiptavina gagnvart endurfjármögnun er enn óljós, þá hefur samstæðan ekki tekið tillit til áhrifa dómsins við mat á vaxtaáhhættu. Mat samstæðunnar er að í versta falli muni 52 milljarðar króna í flokknum „Útlán til viðskiptavina“ færast úr vaxtaendurskoðunartímabili 0-5 ár í yfir 10 ár. Samstæðan gerir þó ráð fyrir að áhrifin verði töluvert lægri. Nánari upplýsingar um dóminn má finna í skýringu 46.

Taflan hér á eftir sýnir vaxtaendurskoðunartímabil í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2016. Flokkun fjárhæða fyrir skuldabréf og skuldagerninga 31. desember 2016 hefur verið leiðrétt en heildarfjárhæðin er óbreytt.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

64. (framhald)

Eignir	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	240.991	34.462	-	-	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	1.381	611	220	173	236	187	2.808
Útlán til lánastofnana	17.645	-	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	468.174	31.785	29.881	149.671	2.729	7.648	689.888
Eignir samtals	728.191	66.858	30.101	149.844	2.965	7.835	985.794
Liðir utan efnahags	65.652	9.201	39.609	6.192	-	-	120.654
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	-	-	-	55.932	-	-	55.932
Skuldir	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	4.922	-	-	-	-	-	4.922
Innlán viðskiptavina	573.260	12.108	-	8.819	-	-	594.187
Lántaka	25.748	10.207	50.916	81.974	43.623	-	212.468
Skuldir samtals	603.930	22.315	50.916	90.793	43.623	-	811.577
Liðir utan efnahags	74.727	3.509	5.961	32.888	2.996	-	120.081
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	56.002	-	-	-	-	-	56.002
Hreinn vaxtjöfnuður 31. desember 2016	59.184	50.235	12.833	88.287	(43.654)	7.835	174.720

65. Vaxtanæmi í fjárfestingarbók

Eftirfarandi tafla sýnir vaxtanæmi fjárfestingarbókar samstæðunnar gagnvart samsíða 100 punkta hliðrunar allra vaxtaferla, að öllu öðru óbreyttu. Hliðranir eru ekki þær sömu og í ársreikningi 2016 og hafa samanburðartölur verið uppfærðar til samræmis. Í tengslum við niðurstöðu Hæstaréttar 12. október 2017 varðandi vaxtaendurskoðunarákvæði húsnæðislána mun vaxtanæmi í fjárfestingarbók mælt með 100 punkta hliðrun niður, í versta falli breytast um -4 milljarða króna, úr 0,8 milljörðum króna í -3,2 milljarða króna. Nánari upplýsingar má finna í skýringunni fyrir ofan og í skýringu 46.

Vaxtanæmi fjárfestingarbókar		31.12.2017		31.12.2016	
		Breyting á gangvirði			
Mynt	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
ISK, verðtryggð	100	752	(752)	2.182	(2.182)
ISK, óverðtryggð	100	133	(133)	(394)	394
CHF	100	3	(3)	5	(5)
EUR	100	(29)	29	(63)	63
GBP	100	(4)	4	1	(1)
JPY	100	(5)	5	6	(6)
USD	100	(50)	50	(30)	30
Aðrar myntir samtals	100	33	(33)	(24)	24
Samtals		833	(833)	1.683	(1.683)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

66. Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta er áhættan af því að afkoma eða eigið fé verði fyrir neikvæðum áhrifum af völdum breytinga í gengi erlendra gjaldmiðla, vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum eða vegna misræmis í myntsamsetningu eigna og skulda.

Greining á gjaldeyrisáættu hér að neðan byggist á samningsbundnum gjaldmiðli sérhvers undirliggjandi efnahagsliðar. Að auki eru liðir utan efnahagsreiknings, sem bera gjaldeyrisáættu, taldir með í heildargjaldeyrisjöfnuði samstæðunnar. Fjárhæðir liða utan efnahagsreiknings endurspeglar nafnverðsfjárhæðir afleiðna og stundarsamninga.

Tölurnar hér að neðan sýna gjaldeyrisáættu samstæðunnar eftir samningsmyntum og liðum utan efnahags. Þá eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi undanskilin.

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2017

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	Aðrar erl. myntir	Samtals erl. myntir
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	238	124	78	19	5	39	30	60	65	658
Skuldabréf og skuldagerningar	7.253	3.688	23	-	-	-	2.544	-	-	13.508
Hlutabréf og eiginfjárgæringar	29	1.467	-	-	-	-	37	-	80	1.613
Útlán til lánastofnana	6.177	12.095	620	907	344	2.514	1.804	778	845	26.084
Útlán til viðskiptavina	92.179	19.693	2.287	1.220	3.198	3	4.791	673	4.213	128.257
Aðrar eignir	874	788	570	5	51	27	2	30	1.370	3.717
Eignir samtals	106.750	37.855	3.578	2.151	3.598	2.583	9.208	1.541	6.573	173.837
Skuldir										
Innlán lánastofnana	2.366	378	-	4	4	-	-	-	-	2.752
Innlán viðskiptavina	25.396	24.405	4.468	190	336	703	2.683	2.452	380	61.013
Lántaka	87.166	-	-	-	-	7.660	6.391	-	-	101.217
Víkjandi lán	-	-	-	-	-	9.505	-	-	-	9.505
Aðrar skuldir	2.994	2.577	559	9	202	65	4	45	1.905	8.360
Skuldir samtals	117.922	27.360	5.027	203	542	17.933	9.078	2.497	2.285	182.847
Hrein staða efnahagsreiknings	(11.172)	10.495	(1.449)	1.948	3.056	(15.350)	130	(956)	4.288	(9.010)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	11.492	(11.572)	1.466	(1.952)	(3.101)	15.390	(353)	1.022	(4.130)	8.262
Hrein staða	320	(1.077)	17	(4)	(45)	40	(223)	66	158	(748)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

66. (framhald)

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2016

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	Aðrar erl. myntir	Samtals erl. myntir
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	423	350	203	35	16	108	76	136	44	1.391
Skuldabréf og skuldagerningar	17.302	2.764	23	-	-	-	654	-	-	20.743
Hlutabréf og eiginfjárgæðingar	42	1.072	0	-	-	-	0	-	-	1.114
Útlán til lánastofnana	6.742	8.050	397	207	173	43	1.220	293	465	17.590
Útlán til viðskiptavina	73.192	25.240	1.707	5.165	4.329	2	5.647	776	710	116.768
Aðrar eignir	687	1.981	301	1	22	607	2	20	185	3.806
Eignir samtals	98.388	39.457	2.631	5.408	4.540	760	7.599	1.225	1.404	161.412
Skuldir										
Innlán lánastofnana	473	409	0	4	4	0	0	0	0	890
Innlán viðskiptavina	19.117	16.303	3.845	333	686	834	2.196	649	472	44.435
Lántaka	97.264	3.963	-	-	-	17.464	6.566	-	-	125.257
Aðrar skuldir	4.572	4.620	643	4	194	611	65	48	317	11.074
Skuldir samtals	121.426	25.295	4.488	341	884	18.909	8.827	697	789	181.656
Hrein staða efnahagsreiknings	(23.038)	14.162	(1.857)	5.067	3.656	(18.149)	(1.228)	528	615	(20.244)
Hrein staða utan efnahagsreiknings	22.614	(14.021)	1.789	(5.114)	(3.708)	18.057	1.238	(624)	(372)	19.859
Hrein staða	(424)	141	(68)	(47)	(52)	(92)	10	(96)	243	(385)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

67. Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu

Taflan fyrir neðan sýnir áhrif 10% veikingar eða styrkingar gengis gjaldmiðla þar sem samstæðan var með opnar stöður á uppgjörstegi, að öllu öðru óbreyttu. Hliðranir eru ekki þær sömu og í ársreikningi 2016 og hafa samanburðartölur verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu	31.12.2017		31.12.2016	
	Hagnaður eða (tap)			
Gjaldmiðill	-10%	10%	-10%	10%
EUR	(32)	32	42	(42)
USD	108	(108)	(14)	14
GBP	(2)	2	7	(7)
CHF	-	-	5	(5)
JPY	5	(5)	5	(5)
SEK	(4)	4	9	(9)
NOK	22	(22)	(1)	1
DKK	(7)	7	10	(10)
Aðrar myntir	(16)	16	(24)	24
Samtals	74	(74)	39	(39)

68. Hlutabréf og eiginfjárgerningar

Hlutabréf og eiginfjárgerningar í veltubók samstæðunnar koma til vegna flæðiviðskipta og viðskiptavaktar með skráð hlutabréf í Nasdaq Iceland. Hlutabréf og eiginfjárgerningar í fjárfestingarbók eru annaðhvort metin á gangvirði í rekstrarreikningi eða flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi.

69. Næmisgreining á hlutabréfum og eiginfjárgerningum

Taflan sýnir áhrif 10% hliðrunar á hlutabréfaverði á eigið fé samstæðunnar og rekstrarreikning að öllu öðru óbreyttu. Varnir afleiðusamninga eru undanskildar hér. Hliðranir eru ekki þær sömu og í ársreikningi 2016 og hafa samanburðartölur verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á hlutabréfum og eiginfjárgerningum		31.12.2017		31.12.2016	
		Hagnaður eða (tap)			
Eignasafn	Breyting á verðmæti	Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Veltubók	10%	(174)	174	(194)	194
Fjárfestingarbók	10%	(508)	508	(429)	429
Samtals		(682)	682	(623)	623

70. Afleiðusamningar

Samstæðan notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Samstæðan ber óbeina áhættu vegna tryggingaskyldra samninga viðskiptavina. Kröfur um tryggingar í slíkum viðskiptum eru strangar og er eftirlit með veðstöðu daglegt og innan dags. Aðrir afleiðusamningar samstæðunnar vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

71. Verðbólguáhætta

Samstæðan ber áhættu vegna óvæntra breytinga í vísitölu neysliverðs þar sem virði verðtryggðra eigna er hærra en virði verðtryggðra skulda. Virði þessara eigna og skulda breytist í samræmi við breytingar á vísitölu neysliverðs á hverjum tíma og allar breytingar á neysliverðsvísitölunni hafa áhrif á afkomu samstæðunnar. 1% hækkun á vísitölunni leiðir til 275 milljóna króna nettóhækkunar á verðtryggingarjöfnuði og 1% lækkun leiðir til samsvarandi lækkunar þegar aðrir áhættuþættir eru óbreyttir.

Verðtryggðar eignir	31.12.2017	31.12.2016
Skuldabréf og skuldagerningar	2.442	3.204
Útlán til viðskiptavina	270.533	245.946
Liðir utan efnahags	506	2.201
Heildareignir	273.481	251.351
Verðtryggðar skuldir		
Innlán viðskiptavina	92.077	95.099
Lántaka	91.351	63.510
Liðir utan efnahags	62.569	31.771
Fjárskuldir	-	97
Heildarskuldir	245.997	190.477
Verðtryggingarjöfnuður	27.484	60.874

72. Eiginfjárstýring

Taflan hér á eftir sýnir eiginfjárgrunn, áhættugrunn, eiginfjárlutföll og vogunarhlutföll samstæðunnar þann 31. desember 2017 og 31. desember 2016.

Eiginfjárpörf samstæðunnar er reiknuð samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki og reglugerð 233/2017 um varfærniskröfur vegna starfsemi fjármálafyrirtækja. Eiginfjárpörf vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu er reiknuð með staðalaðferð. Eiginfjárpörf vegna rekstraráhættu er reiknuð með grundvallaraðferð. Frekari umfjöllun um eiginfjárstýringu og heildarkröfu samstæðunnar um eiginfjárgrunn má finna í áhættuskýrslu bankans.

Samstæðan hefur sett sér markmið um lágmarkseiginfjárlutfall sem miðar að því að tryggja að eiginfjárlutfallið fari ekki niður fyrir heildarkröfu Fjármálaeftirlitsins. Heildarkrafa samstæðunnar um eiginfjárgrunn samkvæmt niðurstöðum könnunar og matsferli fjármálaeftirlitsins 2017 var 19,8%. Langtíma eiginfjármarkið samstæðunnar gerir ráð fyrir 0,5-1,5% stjórnunarauka ofaná heildar eiginfjárröfuna.

Lög um fjármálafyrirtæki kveða á um að vogunarhlutfall skuli ekki fara undir 3%.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

72. (framhald)

Áhættu- og eiginfjárgrunnur:

	31.12.2017	31.12.2016
Eiginfjárbáttur 1		
Hlutfé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000
Varasjóðir	6.179	4.139
Óráðstafað eigið fé	107.387	105.563
Hlutdeild minnihluta	2.479	4.223
Skatteign	(4)	(4)
Óefnislegar eignir	(4.231)	(2.672)
Aðrir lögbundnir frádráttarliðir	(1.285)	(924)
Eiginfjárbáttur 1	175.525	175.325
Eiginfjárbáttur 2		
Víkjandi lán	9.505	-
Almenn leiðrétting vegna útlánaáhættu	1.729	2.049
Eiginfjárgrunnur samtals	186.759	177.374
Áhættugrunnur		
- Vegna útlánaáhættu	682.525	615.465
- Vegna markaðsáhættu	8.102	7.243
Markaðsáhætta, veltubók	6.709	6.418
Gjaldeyrisáhætta	1.393	825
- Aðlögun á útlánavirði	1.534	-
- Vegna rekstraráhættu	83.331	81.469
Áhættugrunnur samtals	775.492	704.177
Eiginfjárlutföll		
Eiginfjárlutfall þáttar 1	22,6%	24,9%
Eiginfjárlutfall	24,1%	25,2%
Vogunarhlutfall		
Áhættuskuldbindingar		
Liðir á efnahag	1.026.879	1.042.001
Liðir utan efnahags	51.328	43.442
Afleiður	6.334	12.642
Heildar áhættuskuldbindingar	1.084.541	1.098.085
Eiginfjárbáttur 1	175.525	175.325
Vogunarhlutfall	16,2%	16,0%

73. Rekstraráhætta

Samstæðan skilgreinir rekstraráhættu sem áhættu á tapi sem er afleiðing af ófullnægjandi innri verkferlum, misbresti á að verkferlum sé fylgt, mannlegum mistökum og kerfisbilunum eða vegna ytri atburða. Skilgreining samstæðunnar á rekstraráhættu innifelur orðsporsáhættu, lagaáhættu, háttsemisáhættu og hlítingaráhættu.

Stjórn Íslandsbanka ber ábyrgð á því að umgjörð fyrir stýringu rekstraráhættu sé fullnægjandi. Stjórnin hefur samþykkt rekstraráhættustefnu sem lýsir umgjörð rekstraráhættustýringar í bankanum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Reikningsskilareglur

74. Grundvöllur ársreiknings

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að undanskildum eftirfarandi eignum og skuldum sem færðar eru á gangvirði: skuldabréf og skuldagerningar, hlutabréf og eiginfjárgerningar, skortstöður í skráðum skuldabréfum og afleiðusamningum.

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi eru færð á bókfærðu virði eða gangvirði að fráðregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist.

Fjárskuldir sem skilgreindar eru sem áhættuvarðir liðir í gangvirðisvarnarsambandi eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði að teknu tilliti til breytinga á gangvirði sem stafa af áhættunni sem verjast skal.

75. Breytingar á framsetningu

Óverulegar breytingar hafa verið gerðar á framsetningu í ársreikningi samstæðunnar.

76. Helstu reikningsskilaaðferðir

Neðangreindum reikningsskilaaðferðum hefur verið beitt með samræmdum hætti af öllum félögum samstæðunnar á öll tímabil sem þessi ársreikningur nær yfir.

Hér fyrir neðan er efnisyfirlit skýringa á helstu reikningsskilaaðferðum sem fjallað er um á næstu blaðsíðum.

Efnisyfirlit

Blaðsíða

1	Grundvöllur samstæðu	73
2	Erlendir gjaldmiðlar	74
3	Fjáreignir	74
4	Fjárskuldir	75
5	Mat á gangvirði	76
6	Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda	77
7	Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	78
8	Afleiðusamningar	78
9	Gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum	78
10	Handbært fé og ígildi þess	79
11	Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	79
12	Rekstrarfjármunir	79
13	Óefnislegar eignir	80
14	Leigusamningar	80
15	Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	81
16	Fjárhagslegar ábyrgðir	81
17	Lánsloforð	81
18	Skuldbindingar	81
19	Starfskjör	82
20	Eigið fé	82
21	Vaxtatekjur og vaxtagjöld	82
22	Hreinar þóknatekjur (gjöld)	83
23	Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)	83
24	Hreinn gengismunur	84
25	Rekstrarkostnaður	84
26	Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna	84
27	Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	84
28	Hrein virðisbreyting útlána	84
29	Tekjuskattur	85
30	Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi	86
31	Jöfnun tekna og gjalda	86
32	Hagnaður á hlut	86
33	Starfsþættir	86

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.1 Grundvöllur samstæðu

Ársreikningur samstæðu bankans samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf., sem móðurfélags, og dótturfélaga hans, sem einnar efnahagseiningar. Samstæðan myndar samstæðu með dótturfélögum sínum á grundvelli yfirráða, en dótturfélögin eru einingar undir yfirráðum bankans.

Yfirråd

Samstæðan hefur yfirråd yfir félagi þegar samstæðan hefur áhættu af eða rétt til breytilegrar arðsemi af aðkomu sinni að félaginu og getur haft áhrif á þá arðsemi með valdi sínu yfir félaginu.

Samstæðan hefur áhættu af eða rétt til breytilegrar arðsemi af aðkomu sinni að félagi þegar arðsemi samstæðunnar af aðkomu sinni getur verið breytileg eftir frammistöðu félagsins.

Samstæðan hefur vald yfir félagi þegar samstæðan hefur réttindi sem gera henni kleift að stýra viðkomandi starfsemi, þ.e. þeirri starfsemi sem hefur umtalsverð áhrif á arðsemi félagsins.

Alla jafna er gert ráð fyrir því að meirihluti atkvæðisréttar leiði til yfirráða. Til að áréttta þessa forsendu og þegar samstæðan fer með minna en meirihluta atkvæðisréttar eða samskonar réttinda innan félags, hefur samstæðan hliðsjón af öllum viðeigandi staðreyndum og kringumstæðum þegar hún metur hvort hún hafi vald yfir félagi, þar á meðal samningum við aðra sem hafa atkvæðisrétt innan félagsins, réttindum sem stafa af öðrum samningum, atkvæðisrétti samstæðunnar og mögulegum atkvæðisrétti.

Þegar samstæðan metur hvort hún hafi yfirråd yfir félagi, ákvarðar hún einnig hvort hún sé umbjóðandi eða fulltrúi annarra aðila. Ef samstæðan hefur vald til að stjórna starfsemi félagsins til að skapa sér sjálfri arð, er hún umbjóðandi. Ef samstæðan gegnir fyrst og fremst því hlutverki að starfa fyrir hönd og til hagsbóta fyrir aðra aðila, er hún fulltrúi annarra aðila og hún stjórnar ekki félaginu þegar hún nýtir sér þann rétt til ákvarðanatöku, sem henni hefur verið veitt. Við mat á því hvort samstæðan sé umbjóðandi eða fulltrúi annarra aðila tekur hún mið af heildartengslunum milli sín, félagsins og annarra aðila með aðkomu að félaginu. Sérstaklega metur samstæðan umfang ákvörðunarvalds síns yfir félaginu, réttindi annarra aðila, þá þóknun sem hún á rétt á í samræmi við hvers konar samninga um þóknun og áhættu samstæðunnar af breytilegri arðsemi af öðru eignarhaldi sínu í félaginu. Hverjum þessara þátta er gefið mismunandi vægi á grundvelli tiltekinna staðreynda og kringumstæðna.

Samstæðan endurmetur hvort hún ráði yfir félagi eða ekki ef staðreyndir og kringumstæður benda til þess að breytingar hafi orðið á einum eða fleiri þáttum yfirráðanna.

Samstæðan starfar sem fjárfestingastjóri eða fjárfestingaráðgjafi fyrir fjárfestingarsjóði í rekstri. Tilgangur þessara fjárfestingarsjóða er að afla þóknunartekna af stýringu eigna fyrir þriðja aðila. Slíkir fjárfestingarsjóðir eru fjármagnaðir með útgáfu hlutdeildarskírteina til fjárfesta. Samstæðan ber ekki neina samningsbundna fjárhagslega ábyrgð gagnvart slíkum sérsniðnum einingum. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalin í samstæðureikningi, nema í þeim tilvikum þegar sjóðirnir lúta yfirráðum samstæðunnar.

Samstæðan fer yfir allar staðreyndir og kringumstæður til að ákvarða hvort taka skuli fjárfestingarsjóð inn í reikningsskil samstæðunnar. Samstæðan telst umbjóðandi og þar með hafa yfirråd yfir sjóðum og færir þá í samstæðureikning, þegar hún sinnir hlutverki sjóðstjóra og verður ekki vikið til hliðar að ástæðulausu, fær breytilegar tekjur af verulegri eign hlutdeildarskírteina og/eða vegna ábyrgðar og er í aðstöðu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á tekjur sjóðsins.

Samstæðureikningsskil

Samstæðureikningsskil dótturfélags hefjast þegar samstæðan fær yfirråd yfir dótturfélaginu og þeim lýkur þegar samstæðan missir yfirråd yfir dótturfélaginu.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar sameinar Íslandsbanki reikningsskil sín reikningsskilum dótturfélaga sinna, lið fyrir lið, með því að leggja saman samskonar eignir, skuldir, eigið fé, tekjur, gjöld og sjóðstreymi. Þegar nauðsyn krefur eru gerðar lagfæringar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma reikningsskilaaðferðir þeirra reikningsskilaaðferðum samstæðunnar. Allar eignir og skuldir, eigið fé, gjöld og sjóðstreymi innan samstæðu, sem tengjast viðskiptafærslum innan samstæðu eru felldar út að fullu við reikningsskil. Bókfært verð fjárfestingar Íslandsbanka í hverju dótturfélagi og hlutur Íslandsbanka í eigin fé hvers dótturfélags er eytt út og öll tengd viðskiptavild er færð sem eign.

Þegar samstæðan hefur skuldbundið sig við söluáætlun, sem felur í sér að yfirráðum ljúki yfir dótturfélagi og skilyrðum fyrir flokkuninni til sölu er fullnægt (sjá skýringu 76.15), eru allar eignir og skuldir þess dótturfélags flokkaðar til sölu í ársreikningi samstæðunnar. Þetta er án tillits til þess hvort samstæðan muni áfram eiga hlutdeild í dótturfélaginu eftir sölu.

Þegar sala dótturfélaga samræmist skilgreiningunni á aflagðri starfsemi (sjá skýringu 76.30), setur samstæðan hagnaðinn eða tapið af sölu fram í rekstrarreikningi undir liðnum „Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti“.

Missi samstæðan yfirråd yfir dótturfélagi, færir hún eignir (þar á meðal viðskiptavild) og skuldir út úr samstæðureikningi, sem og eign minnihluta og aðrar stöður innan eigin fjár en allur hagnaður og tap, sem myndast við þessar færslur, færir í rekstrarreikning. Sérhver áframhaldandi hlutur samstæðunnar í hinu fyrirverandi dótturfélagi er færður á gangvirði á þeim degi sem yfirráðum lýkur.

Breyting á eignarhlutdeild samstæðunnar í dótturfélagi, án þess að yfirráðum ljúki, er færð sem viðskipti með hlutafé.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.1 (framhald)

Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er eigið fé í dótturfélögum sem ekki tilheyrir samstæðunni, hvorki beint né óbeint.

Við hverja sameiningu félaga metur samstæðan hlutdeild minnihluta í hinu yfirtekna félagi á yfirtökudegi sem telst til núverandi eignarhalds og veitir handhöfunum hlutfallslegan skerf af hreinum eignum félagsins ef til slita kemur, annaðhvort á gangvirði eða hlutfallslegan eignarhlut núverandi eigenda í viðurkenndum fjárhæðum aðgreinanlegra hreinna eigna hins yfirtekna félags. Önnur hlutdeild minnihluta er metin á gangvirði á kaupdegi þeirra, nema kveðið sé á um annað mat samkvæmt IFRS.

Samstæðan sýnir hlutdeild minnihluta meðal eigin fjár í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðskilda frá því eigin fé, sem tilheyrir eigendum Íslandsbanka. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar. Það er óháð því hvort það verði til þess að hlutdeild minnihluta sýni tap.

Þegar hlutfall af eigin fé í eigu minnihluta breytist, leiðréttir samstæðan bókfært verð hlutdeilda meirihluta og minnihluta svo að það endurspeglir breytingarnar á hlutfallslegri hlutdeild þeirra í dótturfélaginu. Allur mismunur á þeirri fjárhæð sem hlutdeild minnihluta er leiðrétt með og gangvirði þess endurgjalds sem samstæðan hefur afhent eða móttengið er færður beint meðal eigin fjár og tilheyrir eigendum Íslandsbanka. Engar leiðréttingar eru gerðar á viðskiptavild og ekki er færður neinn hagnaður eða tap í rekstur.

Sameining félaga og viðskiptavild

Samstæðan færir hverja sameiningu félaga með því að beita kaupaðferð. Með kaupaðferðinni skilgreinir samstæðan sjálfa sig sem kaupanda, ákvarðar kaupdaginn, skráir og metur aðgreinanlegar eignir sem keyptar eru, yfirteknar skuldir og alla hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi og skráir og metur alla viðskiptavild eða hagnað af kaupunum.

76.2 Erlendir gjaldmiðlar

Liðir sem meðtaldir eru í reikningsskilum hvers félags í eigu samstæðunnar eru metnir í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum við dagsetningu efnahagsreiknings eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags. Gengismunur af peningalegum eignum og skuldum er mismunurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðli í ársbyrjun, að teknu tilliti til virkra vaxta og greiðslna á árinu og afskrifuðu kostnaðarverði í erlendum gjaldeyri sem er umreiknað á gengi í árslok.

Ófjárhagslegar eignir og skuldir sem eru metnar samkvæmt upphaflegu kostnaðarverði í erlendum gjaldmiðli eru umreiknaðar með því að nota gengi viðskiptadags. Ófjárhagslegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum sem metnar eru á gangvirði eru umreiknaðar í starfrækslugjaldmiðil á stundargengi þess dags sem gangvirðið var ákvarðað.

Gengismunur sem verður til vegna umreiknings er færður í rekstrarreikning (sjá skýringu 76.24).

76.3 Fjáreignir

Til að meta fjáreignir sínar aðgreinir samstæðan þær við upphaflega skráningu í eftirfarandi flokka (sjá einnig skýringu 6):

- Útlán og kröfur; eða
- Fjáreignir sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning; annaðhvort sem
 - fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning; eða
 - veltufjáreignir
- Veltufjáreignir í áhættuvörð; eða
- Fjáreignir til sölu.

Útlán og kröfur

Útlán og kröfur eru fjáreignir, aðrar en afleiður, með föstum eða skilgreindum gjalddögum sem ekki eru skráðar á virkum markaði og samstæðan hefur ekki áform um að selja strax eða í náninni framtíð, aðrar en þær sem samstæðan færir í upphaflegri skráningu sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Útlán og kröfur eru meðal annars lán sem samstæðan veitir viðskiptavinum, þátttaka í lánum frá öðrum lánveitendum og yfirtekin lán vegna eignaleigu.

Þegar samstæðan kaupir fjáreign og gerir um leið samning um að endurselja eignina (eða efnislega sams konar eign) á föstu verðlagi á tilteknum degi í framtíðinni (bækfærð endurhverf viðskipti), er ráðstöfunin færð sem lán eða krafa og hin undirliggjandi eign er ekki færð í reikningsskilum samstæðunnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.3 (framhald)

Útlán og kröfur eru skráðar þegar fjármunir eru greiddir út til lántakenda. Útlán og kröfur eru metin á gangvirði við upphaflega skráningu að viðbættum beinum viðskiptakostnaði. Þau eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til þeirrar fjárhæðar, sem lánin eru metin á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta alls mismunar á upphaflegu fjárhæðinni og innlausnarvirðinu (svo sem vegna afsláttar eða álags við kaupin, þóknana og kostnaðar sem samofin eru virkum vöxtum) og að frádregnu framlagi vegna virðisrýrnunar (sjá skýringu 76.28). Bókfært verð útlána og krafna í efnahagsreikningi inniheldur áfallna vexti.

Tap sem hlýst af virðisrýrnun er fært í rekstrarreikning undir liðinn „Hrein virðisbreyting útlána“.

Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Samstæðan flokkar ákveðnar fjáreignir á gangverði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu þegar slíkt gefur nákvæmari upplýsingar vegna þess að:

- Það eyðir eða minnkar verulega ósamræmi í mati eða skráningu sem annars myndi eiga sér stað við mat fjáreigna eða við skráningu hagnaðar og taps af þeim með ólíkum hætti; eða
- Fjáreignir og afkoma þeirra er metin á gangvirðisgrundvelli, í samræmi við áhættustýringu samstæðunnar eða fjárfestingarstefnu, og upplýsingar eru veittar á þeim grundvelli til lykilstjórnenda samstæðunnar; eða
- Fjáreignir innihalda innbyggða afleiðu sem hefur veruleg áhrif á sjóðstreymi.

Fjáreignir sem samstæðan tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður er færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“ með aðferð virkra vaxta og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Veltufjáreignir

Veltufjáreignir eru fjáreignir sem eru keyptar til að selja eða til endurkaupa í náinni framtíð, eða til að eiga sem hluta af eignasafni sem stýrt er í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða til stöðutöku. Veltufjáreignir samanstanda af skuldabréfum, hlutabréfum og afleiðusamningum með jákvætt gangvirði, sem ekki eru áhættuvarnargerningar.

Veltufjáreignir eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður er færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, að undanskildum áföllnum vöxtum, sem færðir eru undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“ með aðferð virkra vaxta og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Veltufjáreignir í áhættuvörn

Veltufjáreignir í áhættuvörn samanstanda af afleiðusamningum með jákvætt gangvirði sem eru áhættuvarnargerningar (sjá skýringu 76.9).

Fjáreignir til sölu

Fjáreignir til sölu eru fjáreignir sem samstæðan tilgreinir sem slíkar og eru ekki afleiður, flokkaðar sem lán eða kröfur, veltufjáreignir eða fjáreignir færðar á gangvirði í rekstur. Fjáreignir til sölu eru eiginfjárgerningar sem samstæðan á sem langtímafjárfestingu.

Fjáreignir til sölu eru upphaflega færðar á gangvirði auk viðskiptakostnaðar en síðan færðar á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru upphaflega færðar beint í yfirlit yfir heildaraðkomu, að frádregnum tekjuskatti. Uppsafnaðar breytingar á gangvirði færðar í yfirlit yfir heildaraðkomu eru færðar í rekstrarreikningi undir liðinn „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“ þegar fjáreignir eru afskráðar eða virðisrýrðar.

76.4 Fjárskuldir

Að undanskildum fjárhagslegum ábyrgðum (sjá skýringu 76.16) og lánsloforðum (sjá skýringu 76.17), flokkar samstæðan fjárskuldir sínar í eftirfarandi flokka til að meta þær (sjá einnig skýringu 6):

- Veltufjárskuldir; eða
- Veltufjárskuldir í áhættuvörn; eða
- Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Samstæðan færir ekki fjárskuldir sem skráðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Veltufjárskuldir

Veltufjárskuldir eru fjárskuldir sem aðallega er stofnað til í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða þóknunum vegna miðlunar. Veltufjárskuldir eru skortstöður í eiginfjár- og skuldabréfagerningum og afleiðusamningum á neikvæðu gangvirði sem ekki eru flokkaðar sem fjárhagslegar ábyrgðir og eru ekki áhættuvarnargerningar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.4 (framhald)

Veltufjárskuldir eru upphaflega skráðar á gangvirði í efnahagsreikningi og viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Veltufjárskuldir eru síðan metnar á gangvirði og eru gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning undir liðnum „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“ að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðnum „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“ og gengismunur sem færður er undir liðinn „Hreinn gengismunur“.

Veltufjárskuldir í áhættuvörn

Veltufjárskuldir í áhættuvörn samanstanda af afleiðusamningum með neikvætt gangvirði sem eru áhættuvarnargerningar (sjá skýringu 76.9).

Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjárskuldir sem ekki eru afleiður og samstæðan flokkar ekki sem veltufjárskuldir. Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda meðal annars af innstæðum, lántökum og víkjandi lánnum.

Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eru upphaflega skráðar á gangvirði að fráðregnum áföllnum viðskiptakostnaði og síðan á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til fjárhæðarinnar sem fjárskuldirnar eru metnar á við upphaflega skráningu að fráðregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða fráðreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta á öllum mismun milli upphaflegrar fjárhæðar og innlausnarfjárhæðarinnar (svo sem vegna afsláttar eða álags við útgáfu, þóknana og kostnaðar sem samofin eru aðferð virkra vaxta). Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu virði fjárskuldanna í efnahagsreikningi.

Afskrifaður kostnaður ákveðinna skuldabréfa, sem samstæðan hefur gefið út og eru tilgreindar sem áhættuvarðir liðir þegar áhættuvarnarsambönd vegna gangvirðisáhættu eru skilgreind, er aðlagður eftir breytingum á gangvirði bréfanna sem rekja má til vaxtaáhættu (sjá skýringu 76.9).

76.5 Mat á gangvirði

Nokkrar af reikningsskilaaðferðum og skýringum samstæðunnar krefjast gangvirðismats vegna mats og/eða skýringa. Gangvirði er það verð sem fengist fyrir að selja eign eða greitt væri fyrir að flytja skuldbindingu í skipulegum viðskiptum á milli þátttakenda á markaði á reikningsskiladegi (þ.e. söluverð).

Samstæðan metur gangvirði fjáreigna og fjárskulda út frá tilboðsverði á virkum markaði þegar það er aðgengilegt. Markaður er talinn virkur ef tilboðsverð er aðgengilegt og tiltækt reglulega og ef þetta verð endurspeglar raunveruleg og regluleg viðskipti. Gangvirði byggist á nýjasta tiltæka markaðsverði á uppgjörssdegi. Samstæðan ákvarðar gangvirði allra annarra fjármálagerninga með verðmatsaðferðum.

Áreiðanlegustu gögnin um gangvirði fjármálagerninga við upphaflegt mat er kaupverðið nema gangvirði gerningsins sé stutt samanburði við önnur þekkt og nýleg markaðsviðskipti með sama gerning (þ.e. án breytinga eða leiðréttinga) eða byggt á verðmatsaðferðum þar sem breyturnar innihalda einungis gögn frá þekktum mörkuðum. Þegar slík gögn eru fyrirbyggjandi skráir samstæðan mismuninn á viðskiptaverði og gangvirði í rekstrarreikning undir liðnum „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“ við upphaflega skráningu fjármálagerningsins. Í þeim tilfellum þar sem stuðst er við gögn sem ekki eru frá greinanlegum mörkuðum er mismunurinn á viðskiptaverðinu og virðinu samkvæmt verðmatsaðferðinni, ef einhver er, skráður í rekstrarreikning undir liðnum „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, eftir því hvaða staðreyndir og aðstæður eiga við um viðskiptin hverju sinni og eigi síðar en þegar gögnin verða þekkt eða þegar fjármálagerningurinn er innlestur, fluttur eða seldur.

Virðislíkön

Samstæðan mælir gangvirði með því að nota þrepaskiptingu gangvirðis sem endurspeglar þær forsendur sem notaðar eru við mælingarnar. Nánar er fjallað um þrepaskiptingu gangvirðis í skýringu 7.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferð. Markmið með notkun verðmatsaðferðar er að leiða fram gangvirði sem endurspeglar best söluverð eignar eða greiðslu við yfirfærslu skuldar í venjulegum viðskiptum á milli tveggja markaðsaðila á verðmatsdegi. Verðmatsaðferðir taka til allra þátta sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og eru í samræmi við viðteknar aðferðir við verðlagningu fjármálagerninga. Meðal verðmatsaðferða eru núvörðis- og fjárstreymislíkön, samanburður við svipaða fjármálagerninga þar sem þekkt verð á markaði er fyrir hendi, Black-Scholes-verðlagningarlíkön og önnur virðislíkön. Forsendur sem eru meðal annars notaðar í verðmatsaðferðum eru áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir, áhættuálag og aðrir þættir sem eru notaðir til að meta afvöxtunarstuðla, verð skuldabréfa og gengi hlutabréfa, gengi erlendra gjaldmiðla, ásamt flökti á verði og fylgni þess. Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar sem taka tillit til útlánaáhættu samstæðunnar og mótaðilans þegar við á. Samstæðan stillir og prófar verðmatsaðferðina reglubundið með því að styðjast við verð í nýlegum, þekktum markaðsviðskiptum með sama fjármálagerning, án breytinga eða leiðréttinga, eða á grundvelli annarra tiltækra og þekktra markaðsgagna.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.5 (framhald)

Samstæðan notar almennt viðurkennd virðislíkön til að ákvarða gangvirði algengra og einfaldari fjármálagerninga, svo sem vaxtaskipta- og gjaldmiðlaskiptasamninga þar sem aðeins eru notuð þekkt markaðsgögn og lítil þörf er á úrskurði og mati af hálfu stjórnenda. Þekkt verð eða forsendur líkana eru yfirleitt tiltæk á markaðnum fyrir skráð skulda- og hlutabréf, afleiður sem verslað er með á verðbréfamarkaði og einfaldar afleiður utan verðbréfamarkaðar svo sem vaxtaskiptasamninga. Ef þekkt verð eða forsendur líkana eru tiltæk dregur úr þörfinni á mati stjórnenda og það dregur einnig úr óvissunni sem tengist ákvörðun gangvirðis. Mismunandi er eftir afurðum og mörkuðum hvort þekkt verð eða forsendur líkana séu tiltæk og það er háð breytingum sem stafa af sérstökum atvikum og almennum aðstæðum á fjármálamörkuðum.

Fyrir flóknari fjármálagerninga notar samstæðan eigin líkön sem venjulega eru þróuð út frá viðurkenndum virðislíkönum. Það kann að vera að sumar eða allar forsendur þessara líkana séu ekki þekkt markaðsgögn, en í þeim tilfellum eru forsendur fengnar út frá markaðsverði eða gengi, eða áætluð á grundvelli forsendna. Virði sem fæst úr líkani eða með öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt svo að þar sé tekið tillit til fjölmargra þátta, eftir því sem við á, með þeim hætti að með þeim sé gert ráð fyrir áhættu í líkaninu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjáráhættu sem og öðrum þáttum, að því marki sem samstæðan telur að þriðji aðili á markaðnum myndi taka tillit til þeirra við verðmat í viðskiptunum.

Yfirleitt er þörf á mati stjórnenda við val á viðeigandi virðislíkönum, ákvörðun um áætlað sjóðstreymi þess fjármálagernings sem metinn er, ákvörðun um líkur á greiðslufalli gagnaðila og fyrirframgreiðslum, og val á viðeigandi afvöxtunarstuðlum.

Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar til að taka tillit til útlánaáhættu samstæðunnar og gagnaðilans þar sem við á. Við mat á afleiðum sem kynnu að breyta flokkun frá því að vera fjáreign yfir í að vera fjárskuld eða öfugt svo sem vaxtaskiptasamningum, er í gangvirðinu tekið tillit til bæði leiðréttingar á útlánavirði (e. credit valuation adjustment (CVA)) og leiðréttingar á innlánavirði (e. debit valuation adjustment (DVA)) þegar þátttakendur á markaði hafa hliðsjón af þessu við verðlagningu afleiðnanna.

Forsendur og tölugildi líkana eru stillt af með hliðsjón af sögulegum gögnum og útgefnum spám og þar sem hægt er, núverandi eða nýlegum þekktum viðskiptum með mismunandi fjármálagerninga og með hliðsjón af tilboðum miðlara. Þetta stillingarferli er í eðli sínu huglægt og leiðir af sér margvíslegar hugsanlegar forsendur og mismunandi áætlanir á gangvirði. Stjórnendur þurfa því að leggja mat á hvað helst eigi við.

Umgjörð um framkvæmd verðmats

Samstæðan hefur skipulagt umgjörð eftirlits með tilliti til mælinga á gangvirði. Viðskiptaeiningar sem eiga viðkomandi eignir eru ábyrgar fyrir mati á virði þeirra og að leggja verðmatið fyrir fjárfestingaráð til samþykktar. Áhættustýring rýnir niðurstöðurnar, verðmatsaðferðir og forsendur verðmatsins. Endanlegt mat er staðfest af fjárfestingarráði bankans.

76.6 Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á viðskiptadegi, þ.e. skráning fer fram á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, að undanskildum lánum, sem eru skráð þann dag sem handbært fé er greitt út til lántakenda. Við sölu fjáreigna afskrár samstæðan eignina á viðskiptadegi, skráir allan hagnað og tap af sölu og skráir viðskiptakröfu kaupandans.

Samstæðan skráir veltufjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi þegar samstæðan verður samningsaðili fjármálagernings. Samstæðan skráir fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði á þeim degi sem til þeirra var stofnað. Samstæðan afskrár fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Samstæðan afskrár fjáreignir við eftirfarandi aðstæður:

- Þegar samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum lýkur; eða
- Þegar samstæðan flytur réttindin til að taka við samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum í viðskiptum þar sem:
 - Samstæðan flytur alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum; eða
 - Samstæðan flytur hvorki, né á áfram, efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum og hún heldur ekki yfirráðum yfir fjáreignunum.

Sérhver hluti í fluttum fjáreignum sem uppfyllir skilyrði fyrir afskráningu og samstæðan býr til eða heldur eftir er skráður sem aðgreind eign eða skuld. Við afskráningu fjáreignar er mismunurinn milli bókfærðs verðs eignarinnar (eða þess bókfærða verðs sem er ráðstafað til þess hluta hinnar fluttu eignar), og samtölu (i) móttekins endurgjalds (þar á meðal sérhver ný eign sem fengist hefur að frádreginni sérhverri nýrri skuld sem stofnað er til) og (ii) alls uppsafnaðs hagnaðar eða taps sem hafði verið skráð í aðra heildarafkomu, skráður í rekstrarreikning.

Samstæðan á viðskipti þar sem hún yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikningi, en heldur eftir annaðhvort allri áhættu og ávinningi eignanna sem yfirfærðar eru, eða hluta þeirra. Ef öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, er yfirfærð eign ekki afskráð í efnahagsreikningi. Flutningur eigna þar sem haldið er eftir öllum eða verulegum hluta allrar áhættu og ávinnings felur meðal annars í sér endurhverf viðskipti og verðbréfalán.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.6 (framhald)

Samstæðan afskráir ekki af efnahagsreikningi verðbréf sem samstæðan selur samkvæmt endurkaupasamningi á tilgreindum degi í framtíðinni (endurhverf viðskipti) á föstu verði eða á söluverði auk ágóða lánveitanda. Samstæðan skráir móttekið fé sem skuldbindingu í efnahagsreikningi. Mismunurinn á sölu- og kaupverði er færður sem vaxtakostnaður á líftíma samnings með aðferð virkra vaxta.

Verðbréfalán og lánaviðskipti eru venjulega tryggt með verðbréfum eða handbæru fé. Flutningur verðbréfa til mótaðila er eingöngu tilgreindur í efnahagsreikningi ef áhætta og ágóði vegna eignar eru líka flutt. Útgreitt lausafé eða lausafé móttekið sem veð er skráð sem eign eða skuld.

Í viðskiptum þar sem samstæðan heldur yfirráðum yfir eigninni en hvorki heldur eftir né flytur efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi, heldur samstæðan áfram að færa eignina í samræmi við áframhaldandi þátttöku sína, að teknu tilliti til þess að hve miklu leyti hún er óvarin fyrir breytingum á verðmæti fluttu eignarinnar.

Verulegar breytingar á skilmálum fyrirbyggjandi fjáreigna eða skipti á þeim fyrir nýjar með verulega breyttum skilmálum leiða til þess að samstæðan afskráir upphaflegu fjáreignirnar og skráir nýjar fjáreignir á gangvirði. Sjá einnig skýringu 76.28 með tilliti til skuldbreyttra lána.

76.7 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin sýnd í efnahagsreikningi ef, og aðeins ef, samstæðan hefur lagalegan rétt til jöfnunar fjárhæðanna og hún áformar annaðhvort að gera upp á nettógrunni eða innleysa eignina og gera skuldbindinguna upp samtímis.

76.8 Afleiðusamningar

Afleiður sem samstæðan notar í viðskiptum geta verið í formi sjálfstæðra samninga eða innbyggðar í aðra samninga. Í þeim tilfellum metur samstæðan hvort nauðsynlegt sé að aðgreina innbyggðu afleiðurnar og færa þær eins og þær væru sjálfstæðir samningar. Sú væri raunin ef fjárhagslegir eiginleikar og áhætta innbyggðu afleiðnanna eru ekki nátengd fjárhagslegum eiginleikum og áhættu samninganna sem afleiðurnar eru hluti af; sjálfstæðir samningar með sömu skilmála og innbyggðu afleiðurnar myndu falla undir skilgreininguna á afleiðu í reikningshaldi og samstæðan flokkar hvorki sameinuðu samningana sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir né skráir þá á gangvirði í rekstrarreikning.

Afleiður, sem ekki eru flokkaðar sem eiginfjárgærnir samstæðunnar, eru flokkaðar sem fjáreignir eða fjárskuldir, metnar á gangvirði og skráðar í efnahagsreikning sem eignir eða skuldir, eftir því hvort gangvirði þeirra á uppgjörsteggi er jákvætt (eignir) eða neikvætt (skuldir). Þegar samstæðan þarf að aðgreina innbyggðar afleiður og færa þær eins og sjálfstæða samninga, færir samstæðan gangvirði innbyggðu afleiðnanna í sama lið í efnahagsreikningi og þá samninga sem þeir eru hluti af.

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum og í samræmi við það færir samstæðan ákveðnar afleiðueignir og -skuldir sem veltufjáreignir eða -skuldir en aðrar sem afleiðueignir eða -skuldir í áhættuvörn (sjá skýringu 76.3 og skýringu 76.4).

76.9 Gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum

Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum þar sem áhættuvarnarsambandið samanstendur af ákveðnum skuldabréfum í evrum á föstum vöxtum sem hinir áhættuvörðu liðir og áhættuvarnargærnir eru ákveðnir vaxtaskiptasamningar þar sem samstæðan greiðir breytilega vexti og fær fasta vexti. Áhættuvarnarsamböndin eru skilgreind og færð sem gangvirðisvarnir þar sem vaxtaskiptasamningarnir verja samstæðuna fyrir áhættu vegna breytinga á gangvirði skuldabréfanna sem stafa af vaxtabreytingum. Samstæðan færir breytingarnar á gangvirði vaxtaskiptasamninganna strax í rekstrarreikning ásamt breytingunum á gangvirði skuldabréfanna sem rekja má til vaxtaáhættunnar. Breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninganna og skuldabréfanna eru færðar undir liðnum „Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)“, áfallnir vextir á bæði skuldabréfin og vaxtaskiptasamningana eru færðir undir liðnum „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“ og gengishagnaður og gengistap af bæði skuldabréfunum og vaxtaskiptasamningunum er fært undir liðnum „Hreinn gengismunur“.

Við upphaflega skráningu áhættuvarnanna, skráði samstæðan sambandið milli áhættuvarnargærnanna og hinna áhættuvörðu liða með formlegum hætti, þar á meðal markmið og stefnu áhættustýringar við beitingu áhættuvarnarinnar, ásamt aðferðinni sem notuð verður til að meta skilvirkni áhættuvarnarsambandanna. Samstæðan framkvæmir mat, bæði við upphaf áhættuvarnarsambandanna og á áframhaldandi grundvelli, á því hvort búist sé við því að áhættuvarnargærnir komi að miklu gagni við að vega á móti breytingum á gangvirði hinna áhættuvörðu liða á því tímabili sem áhættuvörnin nær yfir og hvort raunveruleg áhrif af hverri áhættuvörn sé á bilinu 80-125%.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.9 (framhald)

Ef afleiðusamningur sem notaður er í áhættuvörn rennur út, er seldur, honum er slitið eða samningur er nýttur, eða áhættuvörn uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum eða skilgreining áhættuvarnar er afturkölluð, þá eru áhættuvarnarreikningsskil fyrir viðkomandi áhættuvarnarsamband felld niður til frambúðar. Sérhver breyting á áhættuvörðum lið sem núvirðisaðferðinni er beitt á, upp að því marki að hann er felldur niður, er afskrifuð í rekstrarreikningi sem hluti af endurútreiknuðu núvirði liðsins það sem eftir er af líftíma hans.

76.10 Handbært fé og ígildi þess

Til handbærs fjár og ígildis þess í sjóðstreymisýfirliti telst reiðufé, óbundnar innstæður og innstæðubréf hjá Seðlabanka Íslands, óbundnar innstæður hjá lánastofnunum og skammtímalán til lánastofnana. Handbært fé og ígildi þess nær yfir eftirstöðvar með minna en þriggja mánaða gjalddaga frá kaupdegi sem fela í sér óverulega áhættu á gangvirðisbreytingu og sem bankinn notar við stýringu lausafjárskuldbindinga til skamms tíma.

76.11 Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

Hlutdeildarfélag eru félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á.

Veruleg áhrif eru vald til að hafa veruleg áhrif á fjármála- og rekstrarlegar ákvarðanir félaganna, án þess að hafa yfirráð eða sameiginleg yfirráð yfir ákvörðunum þeirra. Ef samstæðan hefur yfir að ráða 20% atkvæðisréttar í félagi eða meira, er gert ráð fyrir að samstæðan hafi veruleg áhrif, nema hægt sé að sýna fram á það með skýrum hætti að svo sé ekki. Ef samstæðan hefur á hinn bóginn yfir að ráða minna en 20% atkvæðisréttar í félagi, er gert ráð fyrir að samstæðan hafi ekki veruleg áhrif, nema hægt sé að sýna fram á slík áhrif með skýrum hætti. Samstæðan hefur hliðsjón af mögulegum atkvæðisrétti og áhrifum hans ef hann er til staðar, að meðtöldum mögulegum atkvæðisrétti sem önnur félög hafa yfir að ráða, þegar metið er hvort hann hafi veruleg áhrif.

Samstæðan bókfærir fjárfestingu í hlutdeildarfélagum með hlutdeildaraðferð. Með hlutdeildaraðferðinni er fjárfesting í hlutdeildarfélagum í upphafi færð á kostnaðarverði. Bókfært virði hvernar fjárfestingar er leiðrétt fyrir breytingum sem verða á eignarhlut samstæðunnar í hreinum eignum hlutdeildarfélagsins frá kaupdegi. Viðskiptavild sem tengist fjárfestingu í hlutdeildarfélagum er tekin með í bókfært virði fjárfestinganna og er ekki sérstaklega prófuð með tilliti til virðisrýrnunar.

Hluttur samstæðunnar í hagnaði eða tapi og annarri heildarafkomu hlutdeildarféлага, frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast fram að þeim degi sem verulegum áhrifum lýkur, er hluti af samstæðureikningi bankans. Önnuleystur hagnaður og tap sem stafar af viðskiptum milli samstæðunnar og hlutdeildarfélaganna er felldur út að því marki sem nemur eignarhlutdeildinni í hlutdeildarfélaginu.

Verði hlutdeild samstæðunnar í tapi hlutdeildarfélags hærri en eignarhluttur hennar, er bókfært virði þess hlutdeildarfélags lækkað niður í núll og frekara tap er ekki skráð, nema að því marki að lagalegar eða afleiddar skuldbindingar hafi fallið á samstæðuna, eða greiðslur hafi verið inntar af hendi fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Skili hlutdeildarfélagið í kjölfarið hagnaði færir samstæðan hlutdeild sína í hagnaði þegar hlutdeild hans í hagnaði er orðin jöfn hlutdeild hans í óuppgerðu tapi.

Eftir að hlutdeildaraðferðinni hefur verið beitt, ákvarðar samstæðan hvort nauðsynlegt sé að færa virðisrýrnun af fjárfestingu sinni í hlutdeildarfélagum. Á hverjum reikningsskiladegi ákvarðar samstæðan hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um að einstakar fjárfestingar í hlutdeildarfélagum hafi rýrnað. Ef slíkar vísbendingar eru til staðar, reiknar samstæðan út fjárhæð virðisrýrnunar sem mismuninn milli endurheimtanlegs virðis hlutdeildarfélagsins og bókfærðs virðis þess og færir virðisrýrnunina í rekstrarreikning.

Þegar verulegum áhrifum samstæðunnar á hlutdeildarfélag lýkur, metur hún og færir hverja áframhaldandi eignarhlutdeild á gangvirði. Allur mismunur milli bókfærðs virðis hlutdeildarfélagsins, þegar verulegum áhrifum lýkur, og gangvirðis hinnar áframhaldandi fjárfestingar, og söluhagnaður eða sölutap er fært í rekstrarreikning.

Tekjur og gjöld sem stofnað hefur verið til vegna hlutdeildarféлага eru færð í rekstrarreikning undir liðinn „Aðrar rekstartekjur“.

76.12 Rekstrarfjármunir

Skráning og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun (sjá skýringu 76.26).

Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.12 (framhald)

Kostnaður sem fellur til vegna endurnýjunar rekstrarfjármuna er eignfærður ef líklegt er að efnahagslegur ávinningur muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn með áreiðanlegum hætti. Ákvörðun um að leggja við bókfært virði eignar kostnað sem síðar fellur til er byggð á því hvort viðkomandi rekstrarfjármunur, allur eða að hluta, hefur verið endurnýjaður eða ekki, eða hvort eðli kostnaðarins þýðir að hann sé nýr rekstrarfjármunur. Allur annar kostnaður er færður í rekstur sem gjöld eftir því sem til hans stofnast.

Afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir frá þeim degi sem þeir eru tiltækir til notkunar, að undanskildu landi sem er ekki afskrifað. Hver hluti hins afskrifaða þáttar varanlegra rekstrarfjármuna ásamt kostnaði, sem er umtalsverður í hlutfalli við heildarkostnað þáttarins, er afskrifaður sérstaklega. Afskriftarfjárhæð hvers aðgreinanlegs varanlegs rekstrarfjármunar er ákvörðuð eftir að niðurlagsverð hans hefur verið dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar línulega í rekstur miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar.

Áætlaður nýtingartími er eftirfarandi:

Fasteignir	50 ár
Innréttingar	6-12 ár
Áhöld	4 ár
Bifreiðar	3 ár

Afskriftaraðferðin, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi og breytt ef við á.

76.13 Óefnislegar eignir

Hugbúnaður sem samstæðan kaupir er metinn á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýrnun.

Kostnaður vegna hugbúnaðar sem er þróaður innan samstæðunnar er færður sem eign þegar samstæðan getur sýnt fram á ætlun sína og getu til að fullkomna þróun og notkun hugbúnaðarins með þeim hætti að hún muni skapa efnahagslegan ávinning í framtíðinni og getur með áreiðanlegum hætti metið kostnaðinn við að ljúka þróunarvinnunni. Eignfærður kostnaður af hugbúnaði sem er þróaður innan samstæðunnar felur í sér allan kostnað sem beinlínis tilheyrir þróun hugbúnaðarins og eignfærðan fjármagnskostnað og er afskrifaður á nýtingartímanum. Hugbúnaður sem er þróaður innan samstæðunnar er eignfærður á kostnaðarverði að frádreginni afskrift og virðisrýrnun.

Síðari kostnaður vegna hugbúnaðar er aðeins eignfærður þegar hann eykur þann efnahagslega framtíðarávinning sem felst í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Hugbúnaður er afskrifaður línulega í rekstrarreikningi á áætluðum nýtingartíma hans, frá þeim degi sem hann er tilbúinn til notkunar. Áætlaður nýtingartími hugbúnaðar fyrir yfirstandandi tímabil og samanburðartímabilið er fjögur til tíu ár.

76.14 Leigusamningar

Samstæðan flokkar leigusamninga eftir efni þeirra og því að hve miklu leyti áhætta og ávinningur sem tengist eignarhaldi eignanna færist yfir til leigutakans. Leigusamningar eru skilgreindir sem rekstrarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast ekki efnislega frá leigusala til leigutaka. Leigusamningar eru skilgreindir sem fjármögnunarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast efnislega frá leigusala til leigutaka.

Samstæðan sem leigutaki

Leigugreiðslur samkvæmt eignaleigusamningum þar sem samstæðan er leigutaki eru gjaldfærðar línulega á samningstímanum.

Samstæðan sem leigusali

Þar sem samstæðan er leigusali í eignaleigu, færir samstæðan eignaleigukröfu sem jafngildir hreinni fjárfestingu í leigunni undir liðinn „Útlán til viðskiptavina“ í efnahagsreikningi. Samstæðan beitir reikningsskilaaðferðum sínum um afskráningu og virðisrýrnun lána einnig á eignaleigukröfur sínar. Samstæðan færir fjármagnstekjur af eignaleigu í rekstrarreikningi undir liðinn „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“ á leigutímanum til að fá fram samfellda arðsemi hinnar hreinu fjárfestingar í leigunni á tímabilinu.

Þegar samstæðan er leigusali í samningum sem teljast vera lögformlegir eignaleigusamningar en eru efnislega lánasamningar flokkar samstæðan þá meðal útlána og krafna.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.15 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er flokkuð til sölu og sýnd í sérstökum liðum eigna- og skuldamegin í efnahagsreikningi ef samstæðan væntir þess að hún muni endurheimta bókfært virði þeirra við sölu frekar en með áframhaldandi notkun. Til að þetta eigi við þarf eignin að vera tilbúin til sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um eðlileg viðskiptakjör og líklega sölu.

Áður en eignin er flokkuð til sölu, eru eignir og skuldir metnar í samræmi við viðeigandi reikningsskilaaðferðir samkvæmt IFRS. Þar á eftir eru fastafjármunir til sölu metnir á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist, að undanskildum frestuðum tekjuskattseignum, fjáreignum og fjárfestingareignum sem eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar sem eiga við þær eignir. Eftir að hafa verið flokkaðar til sölu eru óefnislegar eignir og varanlegir rekstrarfjármunir ekki lengur afskrifaðir og fjárfestingar í hlutdeildarfélögum ekki lengur færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð. Skuldir sem tengjast eignum sem flokkaðar eru til sölu eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar sem eiga við þær skuldir.

Tekjur og gjöld sem stofnað hefur verið til vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi eru færð í rekstrarreikning undir liðinn „Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti“ (sjá skýringu 76.30).

76.16 Fjárhagslegar ábyrgðir

Ábyrgðir eru samningar sem skuldbinda samstæðuna til að bæta réttthafa tap sem hann verður fyrir vegna vanefnda skuldara á greiðslum á gjalddaga, í samræmi við skilmála skuldagernings. Fjárhagslegar ábyrgðir eru gefnar út af samstæðunni til lánastofnana eða annarra samningsaðila viðskiptavinarins svo hægt sé að setja þær fram sem veð gegn lánveitingu, yfirdrætti eða annarri lánaþyrngreiðslu. Skuldir vegna ábyrgða sem samstæðan gefur út eru upphaflega metnar sem gangvirði álagsþóknunar á útgáfudegi og upphaflegt gangvirði er afskrifað línulega á líftíma ábyrgðarinnar. Skuldirnar eru síðan færðar sem óafskrifuð álagsþóknun eða vænt mat á reikningsskiladegi á þeim kostnaði sem fellur á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu sem til fellur vegna ábyrgðarinnar, hvort sem herra reynist. Matið er byggt á sögulegri reynslu og áliti stjórnenda.

Hækkun eða lækkun skuldbindinga vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Álagsþóknunin er bókfærð sem tekjur í rekstrarreikningi undir liðnum „Hreinar þóknanatekjur (gjöld)“.

76.17 Lánsloforð

Lánsloforð eru skuldbindingar samstæðunnar til að útvega lánsfé samkvæmt fyrirfram tilgreindum skilmálum og skilyrðum. Samstæðan færir aðeins lánsloforð sem slík í efnahagsreikning undir liðnum „Áðrar skuldir“ ef samstæðan hefur skuldbundið sig til að veita lán sem væri álitid virðisrýrt eða ef skuldbindingin verður íþyngjandi. Tengd gjöld eru síðan færð í rekstrarreikning. Þóknarir vegna lánsloforða sem samstæðan veitir viðtöku eru færðar í samræmi við þá reikningsskilaaðferð sem greint er frá í skýringu 76.22.

76.18 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar þegar lagaleg eða líkleg greiðsluskylda hvílir á samstæðunni vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti.

Fjárhæðin sem færð er sem skuldbinding er besta matið á því endurgjaldi sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingar á uppgjörstegi, að teknu tilliti til áhættu og óvissu sem tengist skuldbindingunni. Þar sem skuldbinding er metin út frá því framtíðargreiðslufærði sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingu, er bókfært virði hennar núvirði greiðslufærðisins. Þegar þess er vænst að hluti eða allur efnahagslegur ávinningur sem þarf til að gera upp skuldbindingu verði endurheimtur frá þriðja aðila og nær öruggt er að endurgreiðslan verði innheimt og hægt er að meta fjárhæð viðskiptakröfunnar á áreiðanlegan hátt er viðskiptakrafan skráð sem eign.

Samstæðan færir skuldbindingar fyrir óvissum skuldum sem myndast við samruna ef til staðar er líkleg greiðsluskylda vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti, jafnvel þótt ekki séu líkur á að uppgjör hennar hafi áhrif á efnahagslegan ávinning.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.19 Starfskjör

Allar einingar samstæðunnar eru skuldbundnar til að greiða föst framlög til opinberra eða einkarekinna lífeyrissjóða á lög- og samningsbundnum grunni. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskýldur þegar hún hefur greitt þessi framlög. Samstæðan færir þessi framlög sem launatengd gjöld þegar þau koma til greiðslu. Samstæðan hefur ekki skilgreint eftirlaunakerfi.

Starfskjör til skamms tíma fela í sér laun, kaupauka í peningum til skamms tíma, framlög til almannatrygginga, launaðar fjarvistir og ópeningalegar bætur til núverandi starfsfólks. Starfskjör til skamms tíma eru gjaldfærð af samstæðunni eftir því sem hin tengda þjónusta er veitt. Skuld er færð fyrir fjárhæðina sem gert er ráð fyrir að greidd verði samkvæmt áætlunum um kaupauka í peningum ef samstæðan hefur núgildandi lagalega eða ætlaða skuldbindingu til að greiða þessa fjárhæð vegna fyrri þjónustu sem starfsmaðurinn hefur veitt og hægt er að meta skuldbindinguna með áreiðanlegum hætti.

76.20 Eigið fé

Hlutafé

Hlutafé sem sýnt er í ársreikningi samstæðunnar stendur fyrir heildarnafnvirði almennra hluta útgefinna af móðurfélaginu. Viðbótarkostnaður, sem rekja má beint til útgáfu almennra hluta, er færður sem frádráttur frá eigin fé, að frádregnum öllum skattaáhrifum.

Arður af hlutabréfum

Gjaldfallinn arður til hluthafa í móðurfélaginu er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthöfum á aðalfundi móðurfélagsins. Arður til hluthafa í minnihluta í dótturfélögum er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi dótturfélaganna. Arður sem ákveðinn er eftir uppgjörsdag er ekki færður sem skuld á uppgjörsdegi.

Aðrir varasjóðir

Aðrir varasjóðir samanstanda af lögbundnum varasjóði, þýðingarmun og bundnum eiginfjárreikningum.

i. Þýðingarmunur

Þýðingarmunur er gengismunur vegna þýðingar reikningsskila erlendrar starfsemi í íslenskar krónur.

ii. Bundnir eiginfjárreikningar

Samstæðan skal eftir því sem við á færa tilteknar fjárhæðir af óráðstöfuðu eigin fé á bundna reikninga. Fjárhæðir á bundnum reikningum eru ekki tækar til arðgreiðslna. Bundnir reikningar greinast þannig:

Bundinn reikningur vegna eignfærðs þróunarkostnaðar

Við eignfærslu þróunarkostnaðar færir samstæðan sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning. Fjárhæðir sem færðar eru á bundinn reikning eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé í samræmi við afskrift eignfærðs þróunarkostnaðar sem færð er í rekstrarreikning.

Bundinn reikningur vegna gangvirðisbreytinga fjáreigna sem tilgreindar eru á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Samstæðan færir gangvirðisbreytingar, vegna fjáreigna tilgreindra á gangvirði gegnum rekstrarreikning, af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattáhrifa ef við á. Fjárhæðir sem færðar hafa verið á bundna reikninginn eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé við sölu fjáreignarinnar.

Bundinn reikningur vegna óinnleysts hagnaðar vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga

Sé hlutdeild í afkomu dóttur- og/eða hlutdeildarfélaga umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færir samstæðan mismuninn á bundinn reikning. Bundni reikningurinn skal, eftir því sem við á, leystur upp með færslu á óráðstafað eigið fé ef eignarhluturinn er seldur eða hann afskrifaður.

76.21 Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra fjáreigna og fjárskulda sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra veltufjáreigna og veltufjárskulda og allra fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstur, eru skráð í rekstrarreikning á grundvelli reikningsskila á rekstrargrunni.

Áfallnir vextir vaxtaskiptasamninga, sem eru skilgreindir og færðir sem áhættuvarnargæringar í gangvirðisvörnum gegn vaxtaáhættu (sjá skýringu 76.9), eru færðir í rekstrarreikningi sem breyting á vaxtakostnaði sem færður er fyrir skuldabréfin.

Aðferð virkra vaxta er aðferð til að reikna afskrifað kostnaðarverð fjáreigna og fjárskulda (eða safns fjáreigna og fjárskulda) og skipta vaxtatekjum eða vaxtagjöldum yfir viðkomandi tímabil. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem afvaxtar vænt framtíðargreiðslufleði fjáreignar eða fjárskuldar yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, til bókfærðs virðis fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað samstæðan greiðslufleði með tilliti til allra samningsskilmála fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til vænts útlánataps. Við útreikninginn er tekið tillit til allra þóknana og greiðslna á milli samningsaðila sem heyra undir hlutfall virkra vaxta, sem og viðskiptakostnaðar, yfirverðs og affalla.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.21 (framhald)

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem samstæðan gefur sér við upphaflega skráningu fjáreignar og fjárskuldar og bókfært virði þeirra er síðan aðlagð ef áætlanir um greiðslur og innborganir eru endurmetnar. Bókfært virði er endurreiknað með sömu ávöxtunarkröfu og notuð var við upphaflega skráningu. Breytingar á bókfærðu virði eru færðar sem vaxtatekjur eða vaxtagjöld. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna fjármálagerninga á breytilegum vöxtum, eru venjulega skráð á gildandi markaðsvöxtum að viðbættum afskriftum eða að frádregnu álagi eða afföllum, sem byggjast á upprunalegri ávöxtunarkröfu. Vextir á virðisrýrðar fjáreignir eru reiknaðir á bókfært virði með upphaflegri ávöxtunarkröfu.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld innfela hagnað og tap af afskráðum lánum og kröfum og fjárskuldum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði.

76.22 Hreinar þóknatekjur (gjöld)

Hreinar þóknatekjur (gjöld) eru yfirleitt skráð á rekstrargrunni þegar viðkomandi þjónusta er veitt. Tekjur og gjöld vegna þóknana sem eru óaðskiljanleg frá virkum vöxtum á fjáreign eða fjárskuld eru tekin með við mat á virkum vöxtum.

Þóknunum vegna lánsloforða þar sem líklegt er að dregið verði á útlánið er frestað og þær færðar sem hluti af virkum vöxtum útlánsins. Þegar ekki er gert ráð fyrir að dregið verði á útlánið eru þóknar færðar línulega yfir lánstímabilið.

Þóknar vegna sambankalána eru færðar sem tekjur þegar ferlinu er lokið og samstæðan hefur ekki haldið eftir neinum hluta lánapakksins fyrir sig eða hefur haldið hluta af sömu virku vöxtunum og aðrir þáttakendur.

Þóknatekjur og þóknanagjöld sem stofnað er til vegna samningaviðræðna, þátttöku í samningaviðræðum, viðskipta fyrir þriðja aðila eins og til dæmis umsýslu á yfirtöku hlutabréfa eða annarra verðbréfa eða kaupa eða sölu fyrirtækja, eru skráð þegar undirleggjandi viðskiptum er lokið.

Þóknatekjur fyrir umsýsningu með verðbréfasöfnum, aðra ráðgjöf og þjónustu eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, eftir því sem þjónustan er veitt.

Þóknatekjur fyrir eignastýringu sem tengjast fjárfestingasjóðum eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sama á við um einkabankaþjónustu, fjármálaskipulagningu og vörsluþjónustu sem er veitt samfelld yfir lengri tíma. Árangurstengdar þóknar, eða hluti af þóknunum, eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

76.23 Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld)

Hreinar fjármunatekjur (fjármagnsgjöld) fela í sér hreinan hagnað af veltufjáreignum og veltufjárskuldum, hreinan hagnað af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og hreinan hagnað af gangvirðisvörnum.

Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem samstæðan flokkar til sölu, nema vaxtatekjur og vaxtagjöld (sem færð eru undir liðnum „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“, sjá skýringu 76.21) og gengishagnað og tap (sem færð eru undir liðnum „Hreinn gengismunur“, sjá skýringu 76.24). Tekjur vegna arðgreiðslna veltufjáreigna eru skráðar í rekstrarreikning þegar réttur samstæðunnar til þess að móttaka greiðslu er staðfestur.

Breytingar á gangvirði afleiðna sem flokkaðar eru til veltuviðskipta, en teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eru færðar undir skýringu 13 sem jöfnun á móti hreinum hagnaði af fjáreignum færðum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna sem samstæðan færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, nema á vöxtum og vaxtakostnaði (sem færðar eru undir liðnum „Hreinar vaxtatekjur (gjöld)“, sjá skýringu 76.21), og á gengishagnaði og tapi (sem færðar eru undir liðnum „Hreinn gengismunur“, sjá skýringu 76.24). Tekjur vegna arðgreiðslna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar í rekstrarreikning þegar réttur samstæðunnar til þess að móttaka greiðsluna hefur verið staðfestur.

Hagnaður af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur einnig í sér breytingar á gangvirði afleiðna sem samstæðan flokkar til veltuviðskipta en teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem samstæðan færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörnum

Hreinn hagnaður eða tap af gangvirðisvörnum felur í sér breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninga sem eru skilgreindir og færðir sem áhættuvarnargerningar og breytingar á gangvirði ákveðinna skuldabréfa sem skilgreind eru sem áhættuvarðir liðir. (sjá skýringu 76.9).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.24 Hreinn gengismunur

Hreinn gengismunur í rekstrarreikningi, felur í sér allan gengismun vegna uppgjörs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og þýðingarmun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna frávika frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengismunur felur einnig í sér gengismun vegna þýðingarmunar ófjárhagslegra eigna og skulda sem samstæðan færir á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim er einnig skráð í rekstrarreikningi.

76.25 Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af aðkeyptri þjónustu, afskriftum af varanlegum rekstrarfjármunum, afskriftum óefnislegra eigna og öðrum rekstrarkostnaði eins og húsnæðiskostnaði, auglýsingakostnaði og tölvutengdum kostnaði.

76.26 Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna

Samstæðan metur árlega hvort einhver vísbending sé um virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna annarra en tekjuskattsinneignar. Ef slík vísbending er til staðar metur samstæðan endurheimtanlegt virði eignarinnar.

Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna er bakfærð ef breyting hefur orðið á því mati sem notað er til að ákvarða endurheimtanlegt virði. Virðisrýrnun er aðeins færð til baka að því marki sem nemur bókfærðu virði eignarinnar án virðisrýrnunar.

76.27 Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er ófrádráttarbær skattur sem lagður var á fjármálafyrirtæki í þeim yfirlýsta tilgangi að skapa tekjur fyrir ríkissjóð til þess að mæta auknum kostnaði vegna gjaldþrota íslensku bankanna í október 2008. Ennfremur er skattinum ætlað að þjóna því hlutverki að draga úr áhættusækni banka. Í kjölfar skuldaleiðréttingaraðgerða ríkisstjórnarinnar sem kynntar voru 2013, var sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki hækkaður í 0,376% af heildarskuldum umfram 50.000 milljónir króna frá og með 1. janúar 2013. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er sýndur í sérstökum lið í rekstrarreikningi.

76.28 Hrein virðisbreyting útlána

Hrein virðisbreyting útlána er sú nettó fjárhæð sem færð er í rekstrarreikning eftir endurmat á áætluðum tekjum af útlánum. Virðisbreytingin er samsett úr tekjum vegna endurmats á væntu framtíðargreiðsluflæði útlána og gjöldum vegna sértækrar virðisrýrnunar lána og almennrar virðisrýrnunar.

Á hverjum uppgjörsdegi metur samstæðan stöðu útlána og fyrirframgreiðslna og hvort einhverjar hlutlægar vísbendingar séu um breytingar á væntu greiðsluflæði, til dæmis vegna mismunar á væntum greiðslum og raunverulegum greiðslum, breytinga á verðmæti trygginga og bættrar fjárhagsstöðu lánpaga. Ef fjárhæð virðisrýrnunar lækkar á síðara tímabili og hægt er að tengja lækkunina hlutlægt við atburð sem varð eftir að virðisrýrnunin var skráð eða yfirtekin, er áður skráð virðisrýrnun bakfærð. Fjárhæð hvernar bakfærslu er færð í rekstrarreikning undir liðinn „Hrein virðisbreyting útlána“.

Virðisrýrnun

Fjáreign eða safn fjáreigna telst hafa rýrnað og virðisrýrnun hefur myndast ef, og aðeins ef, fyrir liggja hlutlæg merki um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða sem orðið hafa eftir upphaflega skráningu eignarinnar (tapsatburður) og sá tapsatburður (eða atburðir) hefur áhrif á framtíðargreiðsluflæði fjáreignarinnar eða safns fjáreigna sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti. Mögulega er ekki hægt að greina einn sérstakan atburð sem veldur virðisrýrnuninni, heldur er um að ræða samanlögð áhrif nokkurra atburða. Mögulegt tap vegna atburða sem gætu átt sér stað í framtíðinni er ekki tekið með í reikninginn.

Virðisrýrnun útlána

Ef fyrir liggja hlutlæg merki um að virðisrýrnun hafi orðið á útlánum eða kröfum er bókfært virði þeirra lækkað til núvirðis áætlaðs framtíðargreiðsluflæðis á upprunalegum virkum vöxtum með framlagi á virðisrýrnunarreikning.

Viðmið sem samstæðan notar til að ákvarða hvort fyrir hendi séu hlutlæg merki um virðisrýrnun eru meðal annars:

- Vanskil á samningsbundnum greiðslum á höfuðstól eða vöxtum;
- Greiðsluflæðiserfiðleikar lántakandans;
- Brot á lánaskuldbindingum eða samningum;
- Upphaf gjaldþrotameðferðar;
- Versnandi samkeppnisstaða lántakandans;
- Lækkandi virði veðs;
- Eignir lækkaðar um áhættuflokk;
- Endurskipulagning og greiðsluurræði.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.28 (framhald)

Stjórnendur bankans meta hvort hlutlæg merki um virðisrýrnun séu til staðar vegna fjáreigna sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði. Útlán sem ekki eru virðisrýrð sértækt eru metin vegna virðisrýrnunar sem hluti af lánasafni og niðurstaðan er færð sem almenn virðisrýrnun.

Vaxtatekjur af virðisrýrðum lánum eru færðar á þeim vöxtum sem notaðir eru við útreikning á núvirði framtíðargreiðsluflæðis við mat á virðisrýrnun.

Útreikningur á endurheimtanlegu virði

Endurheimtanlegt virði útlána samstæðunnar er reiknað sem núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis. Afvöxtun útlána á föstum vöxtum er gerð með upphaflegri ávöxtunarkröfu. Útlán á breytilegum vöxtum eru afvöxtuð á markaðsvöxtum.

Endanlegar afskriftir útlána

Þegar lán er óinnheimtanlegt er það afskrifað á móti virðisrýrnunarframlagi útlána. Slík lán eru afskrifuð eftir að öllum nauðsynlegum ferlum hefur verið lokið og fjárhæð tapsins hefur verið ákvörðuð.

Bakfærsla virðisrýrnunar

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er bakfærð ef hægt er að tengja síðari hækkun endurheimtanlegs virðis á hlutlægan hátt við atburð sem átti sér stað eftir að virðisrýrnunin var bókfærð.

Ef samstæðan endurmetur greiðslur eða tekjur, leiðréttir hún bókfært virði lána og krafna svo að það endurspegli raunverulegt og endurmetið greiðsluflæði. Ef einhver breyting er á væntu framtíðargreiðsluflæði, endurreiknar samstæðan bókfært virði útlána og krafna sem núvirði endurmetins framtíðargreiðsluflæðis með aðferð virkra vaxta. Mismunurinn á endurmetnu bókfærðu virði þessara lána og bókfærðu virði þeirra, sem felur í sér áfallna vexti, verðtryggingu, gengismun og raungreiðslur sem samstæðan tekur við, er færður í rekstrarreikning undir liðinn „Hrein virðisbreyting útlána“. Hækkunarir á metnu framtíðargreiðsluflæði eru fyrst færðar sem bakfærsla á áður færðri virðisrýrnun.

Skuldbreyting lána

Ef hægt er reynir samstæðan að endurskipuleggja útlán frekar en að ganga að veði. Slíkt kann að fela í sér breytingar á lánstíma og lánaskilmálum. Þegar búið er að semja aftur um skilmála er útlánið ekki lengur talið í vanskilum. Virðisrýrnun útlánanna er áfram metin sértækt eða sem hluti af lánasafni.

Almenn virðisrýrnun

Almenn virðisrýrnun endurspeglar mat á virðisrýrnun sem hefur orðið en ekki verið sérgreind á uppgjörstímabilinu fyrir safn útlána með svipaða lánsáhættu.

76.29 Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstrarreikningi, felur í sér tekjuskatt til greiðslu og frestaðan tekjuskatt af áframhaldandi starfsemi. Tekjuskattur af aflagðri starfsemi er tekinn með undir liðinn „Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að fráðregnum tekjuskatti“ í rekstrarreikningi (sjá skýringu 76.30).

Tekjuskattur er skráður í rekstrarreikningi nema að því marki sem hann tengist liðum sem færðir eru í yfirlit yfir aðra heildaraðkomu eða beint í eigin fé í samræmi við skráningu þess undirliggjandi liðar sem hann tengist.

Tekjuskattur til greiðslu er sá skattur sem gert er ráð fyrir að greiða þurfi af tekjuskattsskyldri afkomu ársins, miðað við þá skattprósentu sem í gildi er eða búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi og allar breytingar sem gerðar hafa verið á skatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er reiknaður á grundvelli tímabundins mismunar á gangvirði eigna og skulda eins og það er sýnt í skattskilum annars vegar og reikningsskilum hins vegar, að teknu tilliti til yfirfæranlegs skattalegs taps. Þessi mismunur stafar af því að skattskil eru gerð eftir öðrum reglum en reikningsskil, einkum vegna þess að tekjur, sérstaklega af fjáreignum, eru bókaðar fyrr í reikningsskilum en í skattalegu uppgjöri.

Skatteign er aðeins færð að því marki sem líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður verði nægjanlegur til að nýta yfirfæranlegt skattalegt tap. Skatteign er lækkuð að því marki sem dregur úr líkum á að yfirfæranlegt tap muni nýtast.

Frestaður tekjuskattur er metinn miðað við þá skattprósentu sem vænst er til að verði beitt á tímabundinn mismun þegar hann er bakfærður, með því að nota þá skattprósentu sem í gildi er eða búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi.

Skatteign er færð undir liðinn „Aðrar eignir“ og tekjuskattsskuldbinding er færð undir liðinn „Skattskuldir“ í efnahagsreikningi. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingar sem tilheyra fastafjármunum til sölu (sjá skýringu 76.15) eru þó færðar undir liðinn „Fastafjármunir til sölu og aflgöð starfsemi“ í efnahagsreikningi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76.29 (framhald)

Skatteign er jafnað á móti tekjuskattsskuld í efnahagsreikningi ef samstæðan hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna út hinum færðu fjárhæðum og hefur í hyggju annaðhvort að gera upp nettó eða að innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis. Skatteign og tekjuskattsskuldbinding eru jafnaðar út í efnahagsreikningi ef samstæðan hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna skatteign á móti tekjuskattsskuldbindingu og skatteignin og tekjuskattsskuldbindingin tengjast sköttum sem lagðir eru á af sama skattyfirvaldi á sömu skattskyldu eininguna eða á aðrar skatteiningar, en þær áforma að gera upp tekjuskattsskuldbindingu og skatteign nettó eða skatteign og tekjuskattsskuldbinding þeirra verða innleystar samtímis.

76.30 Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi

Samstæðan sýnir í sérstakri línu í rekstrarreikningi hagnað eða tap af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti. Til aflagðrar starfsemi teljast dótturfélög sem keypt eru sérstaklega til að selja aftur og uppfylla skilyrði þess að vera flokkuð til sölu frá kaupdegi (sjá skýringu 76.15).

Hagnaður eða tap af aflagðri starfsemi felst í (i) hagnaði eða tapi eftir skatta af aflagðri starfsemi, (ii) tapi af lækkun á gangvirði að frádregnum sölukostnaði umfram bókfært verð af aflagðri starfsemi og fastafjármunum til sölu, (iii) hagnaði eða tapi af sölu á aflagðri starfsemi og (iv) hagnaði og tapi eftir skatta af sölu á fullnustueignum.

76.31 Jöfnun tekna og gjalda

Samstæðan jafnar aðeins tekjum og gjöldum í rekstrarreikningi þegar þess er krafist eða það er leyft samkvæmt IFRS.

76.32 Hagnaður á hlut

Samstæðan sýnir grunnhagnað og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti sína. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans með vögu meðaltali fjölda útistandandi almennra hluta á tímabilinu. Þynntur hagnaður er ákvarðaður með því að leiðrétta hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans og vegið meðaltal fjölda útistandandi almennra hluta með tilliti til áhrifanna af öllum þynntum mögulegum almennum hlutum, ef einhverjir eru.

76.33 Starfsþættir

Starfsþáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem býður fram vörur og þjónustu sem bera tekjur og tilfallandi gjöld, þar með taldar tekjur og gjöld sem tengjast viðskiptum við aðra starfsþætti samstæðunnar. Vörur og þjónusta hvers starfsþáttar felur í sér áhættu og umbun sem getur verið frábrugðin áhættu annarra starfsþátta. Tilgreindur hagnaður starfsþáttarins er sá hagnaður sem kynntur er stjórnendum samstæðunnar og bankastjórn í þeim tilgangi að ráðstafa auðlindum og árangursmeta starfsþætti.

Stjórnarháttayfirlýsing Íslandsbanka hf.

2017

Óendurskoðuð

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Stjórn Íslandsbanka hefur einsett sér að vera framúrskarandi í góðum stjórnarháttum og að stjórnarhættir bankans samræmist því regluverki sem um starfsemina gildir, alþjóðlega viðurkenndum viðmiðum og bestu framkvæmd á sviði stjórnarhátta.

Stjórnarhættir Íslandsbanka eru í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti eftirlitsskyldra aðila. Íslandsbanki starfar samkvæmt gildandi löggjöf um aðila sem eru undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins (FME), ásamt viðeigandi reglum og tilmælum FME og reglum Nasdaq Iceland sem aðgengilegar eru á vefsíðum þeirra (www.fme.is og www.nasdaqomxnordic.com). Meðal þeirra laga sem um starfsemi bankans gilda eru lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, samkeppnislög nr. 44/2005 og lög um hlutafélög nr. 2/1995 sem ásamt samþykktum bankans mynda grunninn að starfsemi hans. Viðeigandi löggjöf er að finna á vefsíðu Alþingis (www.althingi.is).

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Bankinn leggur áherslu á að viðhalda stjórnarháttum sem samræmast bestu framkvæmd á sviði stjórnarhátta. Íslandsbanki hlaut fyrst viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum í mars 2014 frá Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands. Viðurkenningin var veitt í kjölfar ítarlegrar skoðunar á starfsháttum stjórnar, undirnefndum stjórnar og stjórnenda bankans. Viðurkenningin var endurnýjuð árin 2015, 2016 og 2017.

Íslandsbanki hefur innleitt stefnu um góða stjórnarhætti og ákvarðanatökulykil, sem kortleggur skilyrði fyrir öllum meiriháttar ákvörðunum innan bankans. Lykilinn er liður í að bæta ákvarðanatöku og auka þar með traust hagsmunaaðila til bankans. Með ákvarðanatökulyklinum eru sett ákveðin skilyrði og einnig er mælt fyrir um tiltekið ferli fyrir töku meiriháttar ákvarðana. Hann setur það skilyrði að allar meiriháttar ákvarðarnir skuli teknar á grundvelli bestu fánlegu upplýsinga á hverjum tíma og að fengnu álit viðeigandi aðila innan bankans.

Fylgni við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja

Samkvæmt 7. mgr. 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 ber bankanum að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórn bankans fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja (5. útg.) sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (hér eftir leiðbeiningarnar). Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á www.leidbeiningar.is. Stjórnarhættir bankans samræmast ákvæðum leiðbeininganna í öllum meginatriðum að grein 1.5. undanskilinni.

Í grein 1.5 í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að hluthafafundur skuli skipa tilnefningarnefnd eða ákveða hvernig hún skuli skipuð. Hluthafar bankans, sem og stjórn hans, telja ekki ástæðu til að skipa slíka nefnd á þessum tíma á meðan Bankasýsla ríkisins fer með alla eignarhluti í bankanum. Stjórnarmenn eru tilnefndir af eiganda bankans, íslenska ríkinu, og skipar Bankasýsla ríkisins sérstaka valnefnd til verksins í samræmi við 7. gr. laga um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Helstu þættir áhættustýringar og innra eftirlits

Innra eftirlit

Umgjörð bankans um áhættustýringu og innra eftirlit byggir á þriggja þrepa eftirlitskerfi, eins og því er lýst í leiðbeiningum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar um innri stjórnarhætti, og er ætlað að styðja við góðar ákvarðanir og sterka áhættuvitund í bankanum. Skipulagið miðar að því að tryggja skilvirkni, virka áhættustýringu, góða viðskiptahætti, áreiðanleika fjárhagsupplýsinga og annarra upplýsinga innan og utan bankans, ásamt fylgni við viðeigandi lög, reglur, tilmæli og innri reglur bankans.

Fyrsta varnarlinan er mynduð af viðskipta- og stoðeiningum bankans; önnur varnarlinan af innri eftirlitseiningum bankans, áhættustýringu og regluvörslu og þriðja varnarlinan er innri endurskoðun sem leggur, í umboði stjórnar, óháð og hlutlægt mat á skilvirkni stjórnarhátta, áhættustýringar og innra eftirlits.

Áhættustýring

Stjórn bankans hefur eftirlit með framkvæmd stefnu bankans, virkni eftirlits með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar.

Framkvæmdastjórn og áhættustefnunefnd, sem eru tvær af ráðgefandi nefndum bankastjóra, taka lykilákvarðanir er varða innleiðingu á þeirri stefnu sem mörkuð er af stjórn. Í þeim eiga sæti bankastjóri og allir framkvæmdastjórar bankans auk annarra stjórnenda sem skipaðir eru af bankastjóra.

Framkvæmdastjórn hefur yfirsýn og samhæfir lykilþætti í starfsemi bankans og fer með ákvörðunarvald í þeim málefnum bankans sem bankastjóri felur henni í samræmi við stefnu, markmið og áhættuvilja.

Áhættustefnunefnd tekur lykilákvarðanir er varða innleiðingu á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits og hefur eftirlit með því að áhættusnið bankans sé innan þess ramma sem markast af yfirlýsingu stjórnar um áhættuvilja. Áhættustefnunefnd gefur út leiðbeiningar um áhættuviðmið og samþykkir aðferðir og forsendur við útreikning á áhættumælikvörðum auk þess sem nefndin staðfestir lánareglur og aðrar reglur er varða útfærslu á áhættustefnu.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Frekari upplýsingar um áhættustýringu og innra eftirlit má finna í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2017 (Pillar 3 report) sem er birt á vefsíðu bankans.

Reikningsskil og endurskoðun

Bankastjóri sér til þess að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og rekstur bankans og endurskoðunarnefnd stjórnar aðstoðar stjórn bankans við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar í tengslum við birtingu fjárhagsupplýsinga og innra eftirlit.

Fjármálasvið bankans gerir reikningsskil fyrir bankann í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Áður en árs- og árshlutareikningar bankans eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar, gefur endurskoðunarnefnd stjórnar álit sitt á þeim. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári, að jafnaði. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoðaða ársuppgjör bankans.

Árs- og árshlutauppgjör bankans eru birt opinberlega. Óaðskiljanlegur hluti af reikningsskilum bankans eru skýringar áhættustýringar í ársreikningi bankans, sjá nánar skýringar 48-73 í ársreikningi samstæðunnar.

Í samræmi við samþykktir bankans og lög um fjármálafyrirtæki skal kjósa endurskoðunarfélag á aðalfundi bankans. Í fyrsta skipti árið 2016 var Ríkisendurskoðun kosið endurskoðunarfélag bankans á aðalfundi bankans til næstu fimm ára í samræmi við 4. gr. laga nr. 46/2016 um Ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkiseininga. Ríkisendurskoðun hefur síðan falið Ernst & Young endurskoðun bankans í umboði sínu.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðandi er ráðinn af, og heyrir beint undir, stjórn og er ábyrgur fyrir innri endurskoðun innan samstæðu bankans. Innri endurskoðun starfar sjálfstætt frá öðrum deildum bankans í samræmi við 16. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Innri endurskoðun veitir stjórn bankans óháða og hlutlæga staðfestingu á því hvort ferli bankans varðandi áhættustýringu, innra eftirlit og stjórnarhætti séu fullnægjandi. Nánar er gerð grein fyrir skyldum og heimildum innri endurskoðunar í erindisbréfi frá stjórn.

Regluvörður

Bankanum ber, sem fjármálafyrirtæki með heimild til verðbréfavíðskipta og sem útgefandi skráðra fjármálagerna, að starfrækja regluvörslu. Regluvörður er ráðinn af bankastjóra og er ráðning hans staðfest af stjórn. Regluvörður starfar samkvæmt erindisbréfi sem samþykkt er af stjórn bankans. Hlutverk regluvarðar er að fylgjast með og meta með reglubundnum hætti, ráðstafanir bankans í tengslum við verðbréfavíðskipti og að þær séu ávallt í samræmi við viðeigandi lög. Regluvörður er jafnframt ábyrgur fyrir því að meta og fylgjast með hvort bankinn starfi í samræmi við lög um aðgerðir gegn peningaþvætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 64/2006. Auk þess er hann ábyrgur aðili samkvæmt bandarísku FATCA skattalöggjöfnni og staðli OECD ríkjanna um skipti á fjárhagsupplýsingum. Loks ber regluvörður ábyrgð á eftirliti með hlífingaráhættu bankans.

Gildi Íslandsbanka, siðferðisviðmið og stefna um samfélagslega ábyrgð

Gildi bankans eru kjarni fyrirtækjamenningar sem mótar hegðun, hugarfar og viðmót starfsmanna bankans. Gildi Íslandsbanka krefjast þess að starfsmenn séu faglegir, stundi öguð vinnubrögð, fari eftir ferlum og fylgi málum eftir til enda – fagleg, jákvæð og framsýn.

Til að viðhalda og styrkja trúverðugleika og orðspor bankans tóku allir starfsmenn þátt í að móta siðareglur bankans sem finna má á vefsíðu hans. Þeim er ætlað að stuðla að góðum starfs- og viðskiptaháttum, auka traust og leiðbeina starfsfólki við dagleg störf.

Bankinn leggur sitt af mörkum til að efla nærumhverfi sitt með því að styðja við fjölbreytt starf á sviði menningar, íþróttar og félagsmála, auk þess að styrkja nýsköpunar- og frumkvöðlaverkefni. Verkefni bankans á sviði samfélagslegrar ábyrgðar eru byggð á stefnu stjórnar sem nær til fimm lykilþátta; víðskipta, fræðslu, umhverfis, vinnustaðar og samfélags. Árlega er gefin út skýrslan Íslandsbanki í samfélaginu – Global Compact og er hún aðgengileg á vefsíðu bankans. Undanfarin ár hefur bankinn verið aðili að alþjóðlegu samkomulagi Sameinuðu þjóðanna um samfélagslega ábyrgð, UN Global Compact. Samkomulagið er leiðarvísir að því hvernig fyrirtæki geta sýnt samfélagslega ábyrgð í verki og er hvatning til góðra verka.

Stjórn Íslandsbanka

Í stjórn bankans sitja sjö einstaklingar, og tveir varamenn, sem kosnir eru á hverjum aðalfundi til eins árs í senn. Stjórnarformaður er kosinn af hluthafafundi. Engin takmörk eru fyrir því hve lengi stjórnarmenn mega sitja í stjórn bankans.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Stjórn bankans fer með málefni bankans milli hlutahafafunda nema þegar lög eða samþykktir bankans kveða á um annað. Stjórn ber ábyrgð á því að setja stefnu bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd hennar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn ræður bankastjóra og innri endurskoðanda.

Starfsreglur stjórnar eru settar á grundvelli 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög og 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Gildandi reglur frá 12. janúar 2017 má finna á vefsíðu bankans. Samkvæmt starfsreglum stjórnar eru fundir stjórnar lögmætir ef fimm stjórnarmenn hið minnsta sækja fund. Stjórnarfundir á árinu 2017 voru 24 talsins og var stjórn ákvörðunarbær á öllum fundum.

Hlutféð Íslandsbanka er í eigu Íslenska ríkisins og fer Bankasýsla ríkisins með eignarhlut ríkisins í bankanum í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Stjórn Bankasýslu ríkisins skipar sérstaka valnefnd skv. 7. gr. laganna og tilefnir hún fulltrúa til kjörs í stjórn bankans. Þá kveða samþykktir bankans á um að hlutfall hvors kyns í stjórn bankans skuli ekki vera lægra en 40%. Stjórn bankans er nú skipuð fjórum konum og þremur körlum. Umfram það sem að framan greinir hefur stjórn ekki sett sérstaka stefnu um fjölbreytileika í stjórn.

Undirnefndir stjórnar

Undirnefndir stjórnar eru þrjár og starfa þær samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum.

Endurskoðunarnefnd stjórnar sem skipuð er þremur stjórnarmönnum, aðstoðar stjórn við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar vegna fjárhagsskýpings, innra eftirlits, endurskoðunar og eftirlits með fylgni við lög og reglur ásamt siðareglum bankans. Á árinu 2017 voru haldnir átta fundir í endurskoðunarnefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Áhættunefnd stjórnar sem skipuð er fjórum stjórnarmönnum sinnir ráðgjafar- og eftirlitshlutverki fyrir stjórn bankans, m.a. vegna mótnar og innleiðingar á áhættustefnu og áhættuvilja bankans. Verkefni áhættunefndar stjórnar ná til móðurfélagsins, dótturfélaga þess og samstæðunnar í heild sinni. Á árinu 2017 voru haldnir níu fundir í áhættunefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Stjórnarháttar-, starfskjara- og mannauðsnefnd stjórnar sem skipuð er þremur stjórnarmönnum aðstoðar stjórn bankans við að fylgjast með þróun og meta reglulega nálgun bankans í góðum stjórnarháttum og frammistöðu stjórnarmanna. Haldnir voru 11 fundir í þessari undirnefnd stjórnar á árinu 2017 og var nefndin ákvörðunarbær á þeim öllum.

Skipan undirnefnda stjórnar má sjá í töflu hér að neðan:

	Nefnd um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál	Endurskoðunarnefnd	Áhættunefnd stjórnar
Friðrik Sophusson			
Anna Þórðardóttir			
Auður Finnbogadóttir			
Árni Stefánsson			
Hallgrímur Snorrason			
Heiðrún Jónsdóttir			
Helga Valfells			

 Nefndarmaður Formaður nefndar

Stjórnarmenn

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður (f. 1943) hefur verið stjórnarformaður frá janúar 2010. Friðrik hefur víðtæka reynslu og þekkingu á sviði stefnumörkunar í efnahagsmálum, stjórnun og opinberri þjónustu á Íslandi. Hann hefur gegnt fjölmörgum trúnaðarstörfum fyrir fyrirtæki, stofnanir og félagasamtök sem og sinnt stjórnarsetu. Friðrik var framkvæmdastjóri Stjórnunarfélags Íslands 1972-1978 þegar hann tók sæti á Alþingi. Friðrik átti sæti í ríkisstjórn 1987-1988, þá sem iðnaðar- og orkumálaráðherra og síðar sem fjármálaráðherra 1991-1998. Árið 1999 tók Friðrik við starfi forstjóra Landsvirkjunar sem hann gegndi í tæp 11 ár. Hann er jafnframt stjórnarformaður Hlíðarenda ses., sem og varamaður í stjórn Fondement ses.

Friðrik er með embættispróf frá lagadeild Háskóla Íslands.

Undirnefndir: Formaður stjórnarháttar-, starfskjara- og mannauðsnefnd stjórnar.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Anna Þórðardóttir (f. 1960) hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún hefur mikla reynslu af stjórnarsetu. Hún hefur setið í stjórn KPMG og félags löggilttra endurskoðenda. Hún situr í stjórn Framtíðarseturs Íslands, Heimavalla og er formaður endurskoðunarnefndar Haga. Anna starfaði hjá KPMG á árunum 1988-2015, þar af sem eigandi frá 1999 og bar m.a. ábyrgð á endurskoðun hjá eftirfarandi félögum: Reitum, Högum, 365, Baugi Group, Vodafone, Landfestum, Landey, 10-11 og Félagsbústöðum.

Anna er löggiltur endurskoðandi og er með Cand.oecon. gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands. Hún stundaði Cand.merc. nám í fjármálafræðum við Handelshøjskolen í Árhús.

Undirnefndir: Formaður endurskoðunarnefndar og nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar.

Auður Finnbogadóttir (f. 1967) hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún hefur víðtæka reynslu af störfum á fjármálamarkaði. Hún hefur meðal annars starfað sem framkvæmdastjóri Lífsverks lífeyrissjóðs, Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogsbæjar og MP banka. Auður hefur verið stjórnarformaður Samkeppniseftirlitsins og meðal annars setið í stjórn Framtakssjóðs Íslands, Icelandair Group, Landsnets, Norðlenska og Nýja Kaupþings banka. Auður sinnir starfi framkvæmdastjóra Sólheima ses., í Grímsnesi.

Auður er með B.Sc. í viðskiptafræði með áherslu á alþjóðleg viðskipti frá University of Colorado, MBA gráðu frá Háskólanum í Reykjavík og hefur lokið prófi í verðbréfavíðskiptum.

Undirnefndir: Nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar.

Árni Stefánsson (f. 1966) hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hann hefur víðtæka stjórnunarreynslu tengdri stóriðju á Íslandi. Hann starfar sem framkvæmdastjóri, og situr í framkvæmdastjórn, hjá Rio Tinto. Árni hefur áður starfað sem framkvæmdastjóri hjá Norðuráli Grundartanga, deildarstjóri hjá Landsneti og yfirmaður netrekstrar hjá Landsvirkjun.

Árni er með M.Sc. gráðu í rafmagns- og rekstrarverkfræði og B.sc. gráðu í rafmagnsverkfræði frá Álaborgarháskóla í Danmörku.

Undirnefndir: Nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar.

Hallgrímur Snorrason (f. 1947) hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hann starfar sjálfstætt sem ráðgjafi í opinberri hagskýrslugerð. Hann gegndi starfi Hagstofustjóra 1985-2007 og var aðstoðarforstjóri Þjóðhagsstofnunar 1980-1984. Hann hefur setið í fjölda stjórna, m.a. bankaráði Útvegsbanka Íslands, Skýrr og Auði Capital. Hann hefur jafnframt verið formaður ýmissa stjórnskipaðra nefnda, bæði innlendra sem og nefnda tengdum norrænu samstarfi, EFTA, ESB og OECD.

Hallgrímur er með M.Sc. gráðu í hagfræði frá Háskólanum í Lundi og B.Sc. gráðu í hagfræði frá Háskólanum í Edinborg.

Undirnefndir: Nefndarmaður í stjórnarháttá-, starfskjara- og mannauðsnefnd stjórnar og endurskoðunarnefnd.

Heiðrún Jónsdóttir (f. 1969) hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún starfar sem héraðsdómslögmaður hjá Fjeldsted og Blöndal lögmannsstofu. Auk þess að sitja í stjórn bankans er hún stjórnarmaður í Símanum, og Olíuverzlun Íslands. Hún starfaði áður sem framkvæmdastjóri hjá Eimskipafélagi Íslands, Lex Lögmannsstofu og framkvæmdastjóri lögfræði- og mannauðssviðs KEA. Hún hefur víðtæka reynslu af stjórnarsetu frá árinu 1998. Hún hefur meðal annars verið formaður stjórnar Norðlenska, Íslenskra verðbréfa og Gildis lífeyrissjóðs og stjórnarmaður í stjórn Ístaks, Reiknistofu bankanna, Arion verðbréfavörslu, Þekkingar og Landssambands lífeyrissjóða.

Heiðrún er með embættispróf frá lagadeild Háskóla Íslands og hefur lokið prófi í verðbréfavíðskiptum. Hún lauk stjórnendanámi, Advanced Management Program (AMP) frá IESE Business School í Barcelona á Spáni 2017.

Undirnefndir: Nefndarmaður í stjórnarháttá-, starfskjara- og mannauðsnefnd stjórnar og endurskoðunarnefnd.

Helga Valfells (f. 1964) hefur verið stjórnarmaður frá september 2013. Hún er stofnandi og framkvæmdastjóri hjá fjárfestingarfélaginu Strawberry Capital. Helga hefur m.a. sinnt störfum fyrir Estée Lauder UK, Merrill Lynch International Europe og Útflutningsráð Íslands þar sem hún starfaði með fjölmörgum ólíkum útflutningsfyrirtækjum. Helga sat í 14 stjórnunum nýsköpunarfélaga á meðan hún starfaði sem framkvæmdastjóri Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins frá 2010 til 2016. Hún er frumkvöðull og hefur tekið þátt í stofnun nýsköpunarfyrirtækja og einnig starfað sem aðstoðarmaður viðskiptaráðherra. Hún hefur jafnframt starfað sem ráðgjafi fyrir fjölmörg útflutningsfyrirtæki frá Íslandi, Bretlandi og Kanada. Helga er varamaður í stjórn Framtakssjóðs Íslands.

Helga er með B.A. gráðu Harvard University og MBA gráðu frá London Business School.

Undirnefndir: Formaður áhættunefndar stjórnar.

Varamenn í stjórn eru tveir: **Herdís Gunnarsdóttir** og **Pálmi Kristinsson**, bæði frá apríl 2016.

Aðal- og varamenn stjórnar eiga ekki hlut í bankanum, hvorki beint né í gegnum tengda aðila. Aðal- og varamenn eru jafnframt óháðir bankanum og eiganda hans. Þeir hafa engin hagsmunatengsl við helstu viðskipta- og samkeppnisaðila félagsins og eiganda bankans.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Árangursmat stjórnar

Starfsreglur stjórnar kveða á um skyldu stjórnar til að meta störf sín og einstakra stjórnarmanna, verklag og starfshætti eigi sjaldnar en árlega. Þessu mati er ætlað að bæta starfshætti og skilvirkni stjórnarinnar. Við árangursmat er lagt mat á styrkleika og veikleika í störfum stjórnar. Árangursmatið byggir m.a. mati á nauðsynlegum fjölda stjórnarmanna og samsetningu stjórnar m.t.t. hæfni og reynslu, verklags og starfshátta. Stjórn framkvæmdi þetta mat síðast í febrúar 2018 vegna fyrra árs.

Yfirstjórn

Bankastjóri ber ábyrgð á að rekstur og starfsemi bankans sé, á hverjum tíma, í samræmi við samþykktir félagsins, samþykktu stefnu, fyrirmæli stjórnar og viðeigandi lög. Bankastjóri ræður framkvæmdastjóra yfir starfssvið bankans, regluvörð og skipar nefndarmenn í ráðgefandi nefndir bankastjóra.

Birna Einarsdóttir, bankastjóri (f. 1961). Hún er með Cand. Oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og MBA gráðu frá Háskólanum í Edinborg. Birna hefur starfað hjá Íslandsbanka og forverum hans í yfir 20 ár en var ráðinn bankastjóri Íslandsbanka hf. 15. október 2008. Hún hefur jafnframt starfað sem vörustjóri hjá Royal Bank of Scotland, markaðsstjóri Íslenska útvarpsfélagsins og Íslenskrar getspar. Birna er stjórnarformaður Samtaka fjármálafyrirtækja. Birna er óháð bankanum, eiganda hans, og hefur engin hagsmunatengsl við helstu viðskipta- og samkeppnisaðila né eiganda bankans.

Framkvæmdastjórn bankans samanstendur af sjö einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum: **Birna Einarsdóttir**, bankastjóri frá október 2008, **Jón Guðni Ómarsson**, framkvæmdastjóri fjármála frá október 2011, **Sigríður Hrefna Hrafnkelsdóttir**, framkvæmdastjóri einstaklingssviðs frá maí 2017, **Sigríður Olgeirsdóttir**, framkvæmdastjóri rekstrar- og upplýsingatækni frá september 2010, **Sverrir Örn Þorvaldsson**, framkvæmdastjóri áhættustýringar frá nóvember 2010, **Una Steinsdóttir**, framkvæmdastjóri viðskiptabanka frá maí 2017, og **Vilhelm Már Þorsteinsson**, framkvæmdastjóri fyrirtækja og fjárfesta frá maí 2017.

Ráðgefandi nefndir bankastjóra

Ráðgefandi nefndir bankastjóra skiptast í stefnumótunarnefndir, sem hafa með höndum innleiðingu á stefnu stjórnar, og viðskiptanefndir, sem taka afstöðu til einstakra viðskiptaerinda. Skipan nefndanna er ákveðin af bankastjóra og starfa þær samkvæmt erindisbréfi og starfsreglum settum af bankastjóra.

Framkvæmdastjórn og áhættustefnunefnd teljast til stefnumótunarnefnda og taka lykilákvæðanir er varða innleiðingu á þeirri stefnu sem mörkuð er af stjórn. Í þeim eiga sæti allir framkvæmdastjórar bankans auk annarra stjórnenda sem skipaðir eru af bankastjóra.

Framkvæmdastjórn skal hafa yfirsýn og samhæfa lykilkætti í starfsemi Íslandsbanka. Framkvæmdastjórn fer með ákvörðunarvald í þeim málafnum bankans sem bankastjóri felur henni í samræmi við stefnu, markmið og áhættuvilja.

Áhættustefnunefnd tekur lykilákvæðanir er varða innleiðingu á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits og hefur eftirlit með því að áhættusnið bankans sé innan þess ramma sem markast af yfirlýsingu stjórnar um áhættuvilja. Áhættustefnunefnd gefur út leiðbeiningar um áhættuviðmið og samþykkir aðferðir og forsendur við útreikning á áhættumælikvörðum auk þess sem nefndin staðfestir lánareglur og aðrar reglur er varða útfærslu á áhættustefnu.

Viðskiptanefndir bankans taka afstöðu til einstakra viðskipta- eða rekstrarerinda í samræmi við stefnuskjöl, reglur og önnur mörk sem samþykkt hafa verið af stjórn, framkvæmdastjórn eða áhættustefnunefnd. Viðskiptanefndir bankans eru **yfirlánanefnd**, **efnahagsnefnd**, **fjárfestingarráð** og **rekstrar- og öryggisnefnd**.

Yfirlánanefnd tekur afstöðu til erinda um lánamál og er formlegur vettvangur fyrir rýni og umræðu um einstök lánamál.

Efnahagsnefnd tekur afstöðu til erinda varðandi markaðsáættu, lausafjárstýringu, fjármögnun, eiginfjármál og innri og ytri verðlagningu.

Fjárfestingarráð tekur afstöðu til erinda varðandi kaup, sölu og verðmat eignarhluta í félögum og öðrum fjárfestingum bankans.

Rekstrar- og öryggisnefnd tekur afstöðu til erinda varðandi nýjar vörur og þjónustu, samfelldan rekstur og áhættusamar breytingar á kerfum og ferlum í bankanum.

Tilhögun samskipta milli hluthafa og stjórnar

Stjórn á samskipti við hluthafa í samræmi við ákvæði viðeigandi laga, samþykktu bankans og starfsreglna stjórnarinnar. Stjórnarmenn skulu í störfum sínum og ákvarðanatöku standa vörð um hagsmuni bankans í samræmi við ákvæði laga um hlutafélög nr. 2/1995, laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og aðrar gildandi reglur um starfsemi fjármálafyrirtækja.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2017

Frá janúar 2016 er bankinn er alfarið í eigu Íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf., sem er jafnframt alfarið í eigu Íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Hluthafafundir, sem fara með æðsta vald í málefnum bankans, eru meginvettvangur fyrir upplýsingagjöf og samskipti við hluthafa. Í kjölfar hverrar afkomutilkynningar er haldinn fundur með fulltrúum Bankasýslu ríkisins og grein gerð fyrir afkomu bankans. Á milli löglega boððra hlutahafafunda sér stjórnarformaður bankans um samskipti við hluthafa fyrir hönd stjórnar.

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- og eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Ekki komu fram athugasemdir frá eftirlitsaðilum á árinu 2017 sem fólu í sér viðurlög vegna brota á lögum og reglum. Upplýsingar um dómsmál tengd Íslandsbanka er að finna í skýringum með ársreikningi samstæðu bankans.

Þessi stjórnarháttayfirlýsing var samþykkt af stjórn Íslandsbanka þann 13.2.2018.

